

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK DİNLEME ETKİNLİKLERİNİN İLKÖĞRETİM
ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ

Hazırlayan:

Evrim ÖZDEMİR

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. Sonat ÇOŞKUNER

Yüksek Lisans Tezi

Samsun, 2017

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK DİNLEME ETKİNLİKLERİNİN İLKÖĞRETİM
ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ

Hazırlayan:

Evrim ÖZDEMİR

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. Sonat ÇOŞKUNER

Yüksek Lisans Tezi

Samsun, 2017

KABUL VE ONAY

Evrin ÖZDEMİR tarafından hazırlanan “Müzik Dinleme Etkinliklerinin İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi” başlıklı bu çalışma, 06.06.2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Yakup Alper VARİŞ

Üye: Yrd. Doç. Dr. Sonat COŞKUNER

Üye: Yrd. Doç. Dr. Esra YÜCESAN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

06/06/2017

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinde, proje aşamasından sonuçlanmasına kadar ki süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet ettiğimi, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlâk ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu taahhüt ederim.

06/06/2017

Evrin ÖZDEMİR

ÖZET
MÜZİK DİNLEME ETKİNLİKLERİNİN İLKÖĞRETİM
ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ

Evrim ÖZDEMİR

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, Haziran / 2017

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Sonat COŞKUNER

Bu araştırmanın amacı, müzik dinleme etkinliklerinin, ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısına etkisini; cinsiyet, sınıf ve ders değişkenlerine göre ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 eğitim öğretim yılı, Samsun ili Çarşamba ilçesi Mustafa Kemal Ortaokulu'nda, beşinci ve altıncı sınıflarda öğrenim gören 144 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırma, deney-kontrol gruplu öntest-aratest-sontest modeline dayanmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde random tekniği kullanılmıştır, Deney ve kontrol grupları sınıf mevcutları dikkate alınarak oluşturulmuştur. Bu işlemler sonucunda; deney grubunda 73, kontrol grubunda ise 71 öğrenci bulunmaktadır. Deney grubuna; besteciler, çalgılar ve yorumcular hakkında ön bilgi verilerek, farklı dönemlerden örnek klasik müzik eserleri dinletilmiştir. Bu uygulama, güz ve bahar yarıyılı boyunca, haftada bir gün olmak üzere, 20 dakikalık sunumlar halinde sürdürülmüştür.

Araştırmanın verilerini, öntest; 2014-2015 eğitim- öğretim yılı bahar dönemi ders notları, aratest; güz dönemi ders notları ve sontest; bahar dönemi ders notları oluşturmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde; IBM SPSS V23 kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk-W ile incelenmiştir. Normal dağılıma uymayan verilerin karşılaştırılmasında parametrik olmayan yöntemlerden Mann Whitney U testi ile Wilcoxon testi kullanılmıştır. Analiz sonuçları ortanca (minimum-maksimum) şeklinde sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, deney grubunda cinsiyet değişkenine göre fark bulunmadığı, sınıf değişkenine göre; Görsel Sanatlar dersinde 6. sınıfların 5. sınıflara göre daha başarılı olduğu, Türkçe, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde beşinci sınıfların altıncı sınıflardan daha başarılı olduğu, Matematik, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Beden Eğitimi ve Müzik derslerinde ise fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Deney ve kontrol grubunun öntest, aratest ve sontest puanlarına bakıldığında; Türkçe, İngilizce, Görsel Sanatlar, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, derslerinde, deney grubunun, kontrol grubundan daha başarılı olduğu görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle, müzik dinlemenin, akademik başarı üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Müzik Dinleme, Akademik Başarı, İlköğretim.

ABSTRACT
**MUSIC LISTENING ACTIVITIES THE EFFECT OF PRIMARY
SCHOOL STUDENTS ON ACADEMIC ACHIEVEMENT**

Evrım ÖZDEMİR

Ondokuz Mayıs University, Institute of Educational Sciences
Department of Fine Arts Education, MA, June / 2017

Advisor: Asst. Assoc. Dr. Sonat COŞKUNER

The purpose of this research was to examine the effects of music listening activities on the academic achievement of primary school students; Sex, class and course variables. The study group consists of 144 students studying in the fifth and sixth grades in Mustafa Kemal Secondary School in Çarşamba district of Samsun province in the academic year of 2015-2016.

The study is based on pretest-midtest-posttest model with experiment-control group. The study group was assigned the random technique, and the experimental and control groups were formed taking into account the class availability. As a result of these operations; 73 students in the experimental group and 71 students in the control group. Experiment group; period features, composers, musicians and performers were given preliminary information, classical music samples were heard from different periods. This practice lasted for 20 minutes during the fall and spring semesters, one day a week. In addition, students are organized in this group; Samsun State Opera and Ballet's 'Fairytale Castle' children's musical was watched.

The data of the study, pretest; Lecture notes of the previous semester spring semester; Fall semester course notes and sonstest; Spring semester course notes. In the analysis of the data; IBM SPSS V23 was used. Normal distribution fitness of the data was examined with Shapiro-Wilk-W. Mann Whitney U test and Wilcoxon test were used for nonparametric methods in comparison of non-normal distribution data. Analysis results are presented in median (minimum-maximum). Significance level was taken as $p < 0,05$.

As a result of the analyzes made, there was no difference in the experiment group according to sex variable; In the Visual Arts Course, the sixth grade is more successful than the fifth grade and in the courses of Turkish, Science, Religion Culture and Ethics, fifth graders were found to be more successful than sixth graders, and Mathematics, Social Studies, Foreign Language, Physical Education and Music courses did not find any difference. When the pretest, posttest and posttest scores of the experimental and control groups are examined, In the lessons of Turkish, English, Visual Arts, Science, Religion Culture and Ethics, the experimental group seems to be more successful than the control group. From these findings, it was concluded that listening to music has positive effects on academic achievement.

Keywords: Listening to Music, Academic Achievement, Primary Education.

TEŞEKKÜR

Yapılan bu araştırmanın her safhasında bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan, değerli hocalarım Do. Dr. Yakup Alper Varış ve Yrd. Do. Dr. Sonat Coşkuner'e, Samsun Devlet Opera ve Balesi'ne, uygulamalar konusunda desteklerini esirgemeyen saygıdeğer okul m¼d¼r¼m Adem Zorlu'ya, ¼ęretmen arkadaşlarım ve sevgili ¼ęrencilerime, teőekk¼r ederim.

Evrin ¼ZDEMİR

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR	xi

GİRİŞ

1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Kavramsal Çerçeve	5
1.2.1 Eğitim.....	5
1.2.2 Müzik	5
1.2.3 Müzik Eğitimi	6
1.2.4 İlköğretimde Müzik Eğitimi.....	7
1.2.5 Müziğin İşlevleri	8
1.2.6 Müzik Dinleme.....	9
1.2.6.1 Aktif Dinleme.....	11
1.2.6.2 Pasif Dinleme	11
1.2.7 Müzik Beğenisi	11
1.2.8 Müziğin Bilişsel ve Akademik Düzey Üzerine Etkileri.....	13
1.2.9 Müzik Türleri	15

1.3 Problem Cümlesi.....	15
1.4 Alt Problemler.....	15
1.5 Araştırmanın Amacı.....	16
1.6 Araştırmanın Önemi.....	16
1.7 Varsayımlar.....	16
1.8 Sınırlılıklar.....	17
1.9 Araştırmanın Temel Kavramları (Tanımlar).....	17
1.10 İlgili Yayın ve Araştırmalar.....	18

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1 Araştırmanın Modeli.....	37
2.2 Çalışma Grubu.....	37
2.3 Veri Toplama Aracı.....	37
2.3.1 Dinletilecek Eserlerin Seçimi.....	38
2.4 Verilerin Çözümlemesi.....	39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

3.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	40
3.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	42
3.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	44
3.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	46
3.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	48
3.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	50
3.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	51

3.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	55
--	----

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1 Sonuç ve Tartışma.....	59
4.1.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	60
4.1.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	60
4.1.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	60
4.1.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	60
4.1.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	61
4.1.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	61
4.1.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	61
4.1.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	61
4.2 Öneriler	62
KAYNAKÇA	64
EKLER.....	69
EK 1. Dinletilen Müziklerin Listesi.....	70
EK 2. Dönemler, Besteciler, Yorumcular ve Çalgılara İlişkin Bilgiler Listesi	73
EK 3. Masal Şatosu Afiş ve Konu	78
ÖZGEÇMİŞ.....	80

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Deney Grubunun Öntest-Aratest Sonuçları	40
Tablo 2. Kontrol Grubunun Öntest-Aratest Sonuçları	42
Tablo 3. Deney ve Kontrol Gruplarının Aratest Sonuçları	44
Tablo 4. Deney Grubunun Öntest-Sontest Sonuçları	46
Tablo 5. Kontrol Grubunun Öntest-Sontest Sonuçları	48
Tablo 6. Deney ve Kontrol Gruplarının Sontest Sonuçları	50
Tablo 7. Deney Grubunun Cinsiyete Göre Akademik Başarı Düzeyleri	51
Tablo 8. Deney Grubunun Sınıf Düzeyine Göre Akademik Başarıları.....	55

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Prince Tarafından Geliştirilen Müzik Dinleme Modeli	12
Şekil 2. Le Blanc Tarafından Geliştirilen Müzik Dinleme Tercihi Modeli.....	13
Şekil 3. Türkçe Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı	52
Şekil 4. Matematik Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı	52
Şekil 5. Fen Bilimleri Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı	52
Şekil 6. Sosyal Bilgiler Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı ...	53
Şekil 7. İngilizce Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı.....	53
Şekil 8. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı	53
Şekil 9. Görsel Sanatlar Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı ..	54
Şekil 10. Müzik Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı	54
Şekil 11. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Dağılımı ..	54
Şekil 12. Türkçe Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı.....	55
Şekil 13. Matematik Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı.....	56
Şekil 14. Fen Bilimleri Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı.....	56
Şekil 15. Sosyal Bilgiler Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı ..	56
Şekil 16. İngilizce Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı	57
Şekil 17. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı	57
Şekil 18. Görsel Sanatlar Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı ..	57
Şekil 19. Müzik Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı.....	58
Şekil 20. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Dağılımı ...	58

KISALTMALAR

Akt.	: Aktaran
BWV	: Bach Eserler Dizini
f	: Frekans
p	: Anlamlılık Değeri
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
HWV	: Handel Eserler Dizini
KVK	: Köchel Dizini (W. A. Mozart Eserler Dizini)
s.	: Sayfa
S	: Standart Sapma
SPSS 22.0	: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı, 22.0 Sürümü
TDK	: Türk Dil Kurumu
Op.	: Opus
OMUEBE	: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
vd.	: Ve Diğer

GİRİŞ

Bu bölümde; problem durumu, kavramsal çerçeve, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, bilimsel değeri, varsayımlar, sınırlılıklar, tanımlar ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

1.1 Problem Durumu

İnsan, bu gün ki kültürel birikime ulaşana değin; çeşitli evrelerden geçmiştir. Bu süreçte; dil becerisi geliştirme ve yazının icadı gibi esaslı dönüm noktaları yaşandığı görülmektedir. Buna benzer gelişmeler sonucunda, yalnızca insana dair uğraşlar olan bilim ve sanatın doğuşu gerçekleşmiştir.

Konuksever, yaşamın çeşitli alanlarında, farklı şekillerde kendini gösteren birçok değer yargısında kültürün ortaya çıktığını belirtmiştir. Ayrıca kültürün; insanın düşünce yapısını, özünü nasıl gördüğünü, değerlerini, yapmak istediklerini şekillendirme konusundaki etkisini belirtmiştir (Konuksever, 2016: 1). Göğüş ise; kültürün çeşitli öğelerden oluştuğunu, sanat ve sanatın içerisinde yer alan hatta en önemlisi olduğu düşünülen müziğin de bu öğelerden biri olduğunu vurgulamıştır (Göğüş, 2007: 2). Bu bağlamda, sanat ve sanatın içinde müziğin, toplumların kültürel özelliklerini yansıtan bir iletişim unsuru ve kültürler arası bir iletişim aracı olduğunu söyleyebiliriz.

Müzik; bireyin doğum öncesinden başlayarak hayatın her alanında etkili olan bir olgudur. Müzik; aynı zamanda bireyin toplumla olan ilişkisinde etkin bir sosyalleşme aracıdır. Müziğin, erken yaşlardan başlayarak hayatın her aşamasında kültürel kimlik oluşmasında etkin bir olgu olduğu gerçeğini unutmamak gerekir (Müzik Dersi Öğretim Programı, 2017:4).

Müziğin, kültürel özellikleri yansıtmaya ve kültürler arası etkileşimi sağlamanın yanı sıra; eğitimde de önemli bir misyonun olduğu kabul görür. Bununla birlikte, kişilik gelişim ve genel kültür açısından müzik eğitiminin her birey için zorunlu, sürekli ve kesintisiz olduğu; 2005 yılında toplanan “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanları” tarafından belirtilmiştir (Tarman, 2006: 9).

Toraman'a göre; müzik eğitimi; bireye müziksel bilgi, yetenek ve beğeni kazandırmanın dışında, toplumsal ve kültürel özellikleri benimseten bir işleve sahiptir (Toraman, 2013: 1).

Göncü, ocukların ilk örgün müzik deneyimlerini okul öncesi ğretmenlerinin rehberliğinde kazandıklarını ve ilk yaşlarda kazandıkları bu müzik deneyimlerinin, üzerlerinde olumlu ya da olumsuz etkiler bıraktığını belirtmiştir. Bazı okul öncesi eğitim kurumlarında müzik çalışmalarının yeterli müzik bilgi ve becerisine sahip olmayan anasınıfı/anaokulu öğretmenleri aracılığıyla yürütüldüğünü ve bu durumun ileride düzeltilemeyecek hatalara yol açabileceğini ifade etmiştir. Bu sebeple; müzik çalışmaları yaptıran eğitimcilerin, temel müzik eğitimi almış ve müzik çalışmalarında kolaylık sağlaması açısından, çalgı alıyor olmasının önemini vurgulamıştır. Ayrıca okul öncesi ğretmenlerinin yetiştirildiği üniversitelerde müzik derslerinin niteliğinin ve niceliğinin artırılmasının önemini, bununla birlikte çocukların gelişimine uygun program, müfredat hazırlanmasının da eğitimin başarısı için gerekli olduğunu belirtmiştir (Göncü, 2009: 2). Bu açıklamalara dayanarak; müzik eğitiminin, her dönemde hassasiyet gerektiren bir öneme sahip olduğu söylenbilir.

Sun ve Seyrek çalışmalarında; küçük yaşlardan itibaren iyi müziklerle beslenen çocukların, ileride iyi birer müzisyen olmasalar bile; iyi müzikleri seçebilen ve bu müziklerden faydalanmasını bilen bireyler olabileceklerini vurgulamışlardır (Sun ve Seyrek, 2012: 31). Aynı zamanda; Muammer Sun (2012) de yayınladığı Okul ncesi Eğitimde Müzik adlı kitabında; çocukların müzik dinlerken (teyp, kaset, plak, öğretmenin sesiyle ya da çalgısıyla müzik yapması yollarıyla) susmayı, dikkatini müzik dinlemede yoğunlaştırmayı, arkadaşlarının sessizce müzik dinlemesine saygı göstermeyi öğrendiğini belirtmiştir. Bununla birlikte; kulağın doğru ve güzel seslere alıştığını, tartım duygusunun geliştiğini, estetik yönden eğitildiğini ve çocuklara belirli parçalar değişik zamanlarda dinletildiğinde o yapıtları ezgi ve tartımlarıyla anımsayıp, syleyebileceklerini bu vesileyle müzik dinleme alışkanlığı kazanabileceklerini, kişiliklerinin de duygusal ve sosyal yönden gelişeceğini belirtmiştir.

Başer, müziğin zihin gelişimini destekleyici nitelikte olduğunu; şarkılar, müzikli oyunlar, algılar yardımıyla istenilen kavramların kolayca ğretilabileceğini belirtmiştir. Bununla birlikte; müzik çalışmalarının, kültürel değerler ve değer

yargularını, insan bedenini, çevre, doğa olayları, sosyal çevre, yaşayış kurallarının öğrenilmesinde muhtemel olabileceğini ayrıca renk, sayı, biçim, zaman ve mekâna dair kavramların öğretilmesi konusunda destekler nitelikte olduğunu ifade etmiştir (Başer, 2004: 8). Bu bakımdan müziğin, bilgiyi öğrenme ve kavrama boyutunda da önemli bir yere sahip olduğunu, söyleyebiliriz.

Beachwood, “Müzik” ile “beynin erken gelişimi” arasında önemli bir bağlantı olduğunu, ebeveynlerin çocuklarına piyano dersi aldırarak istediklerini, öte yandan bu eğitime erken yaşlarda başlamanın önemini bilmediklerini ifade ederek, bu durumun, okulların müzik programlarında sınırlamaya gidilmesi ile ortaya çıktığına değinmiştir. Bununla birlikte; araştırmalar sonucunda, erken müzik eğitiminin, özellikle de çoksesli enstrüman olan piyano eğitiminin, çocukların beyinlerindeki işlem merkezini geliştirdiğini vurgulamıştır (Beachwood, 1997, s.35 akt. Göğüş, 2007).

Yapılan araştırmalar sonucunda piyanonun, kulak gelişiminde önemli bir yerinin olduğu, işitsel ve sözel becerileri, vücut koordinasyonunu ve zekâyı geliştirdiği söylenebilir. Aynı zamanda; çoksesli eserler dinlemenin, henüz anne karnındayken, kulak ve dil gelişimine, fiziksel gelişime, sosyal gelişime, zihinsel gelişime ve duygusal gelişime olumlu etkisinin olduğu bilinmektedir.

Hürel (2006), anne karnından itibaren “bilinçli” bir şekilde dinletilen klasik müziğin, çocukları çok olumlu etkilediğini, işitme duyularını daha rafine hale getirerek dünya nimetlerinden daha fazla yararlanmalarını sağladığını, zihinsel yönden daha sağlıklı, daha mutlu, daha sakin, daha medeni, daha barışçıl olmalarına yardımcı olduğunu vurgulamaktadır.

Kalender (2001), Çoksesli müziğin yaşanmasının, bu müziğin yapıldığı ortamlarda dinleyici olarak bulunmak ve neyi nasıl dinlemesi gerektiğini bilmekle mümkün olduğunu, bunun da ancak müziğin öğelerini bilmek, işittiği sesin hangi çalgıdan geldiğini takip edebilmek ve bestecinin neyi anlatmak istediği hakkında bilgi sahibi olmakla gerçekleşebileceğini belirtmektedir.

Konuyla ilgili olarak açıklamalı klasik müzik konserlerinin, dinleyici kitlesi üzerinde olumlu bir etki gösterdiği aynı zamanda eğitsel bir misyonunun da olduğu söylenebilir. Dinlenilecek eser hakkında ön bilgi sahibi olmak, dinleme etkinliğinin niteliklerinin artmasına yardımcı olabilmektedir. Bu bilgiler yoluyla dinleyicinin

dikkati çekilerek; müziği anlamlandırması, dolayısıyla daha çok beğenmesi sağlanabilmektedir. Hürel'e (2008) göre de klasik müziği, hakkını vererek dinlemek, daha önemlisi dinlerken haz alabilmek için bilgi sahibi olmak gerekir.

Tunca (2014) kitabında: Ben de Zeki Müren'in, Emel Sayın'ın yorumlarını dinleyerek, udun ve neyin sesine hayran olarak, Kemal Sunal, Tarık Akan ve Türkan Şoray'ın filmlerini izleyerek, Mevlana ya da Yunus Emre hakkında yeteri kadar şey bilmediğim için vicdan rahatsızlığı duyarak büyüdüm. Türk ulusunun bir parçasıysak ulusal kültürümüzü tanımanın gerekliliğinden daha doğal bir şey olamaz; çünkü bu, bizim dünya üzerinde kimliğimizi oluşturan bir öğedir. Aynı biçimde Türk ulusu olarak dünya üzerinde yaşadığımıza göre, nasıl ulusal kültürümüzü tanıyorsak, "evrensel" kültürün bir parçası olarak bu kültürü de tanımak önemli bir zorunluluktur. Ancak bu yolla Türk ulusunun bir parçası olmanın yanı sıra bir "dünya vatandaşı" olmamız mümkün olabilir demiştir.

Araştırmacının kişisel gözlemleri de bu düşüncelere benzer niteliktedir. Batı müziği eserleri, dinleyicinin belirli bir donanım ve hazırbulunuşluk düzeyinde olmadığı durumlarda ötelenebilmektedir. Toplumumuzun informal eğitim yapısı bu müzik türünü algılamak için gereken öğelerden yoksundur denilebilir. Batı müziğinin tanıtılması ve sevdirmesi, genel müzik eğitim programı kapsamına alınmakla birlikte; bu konuda öngörülen etkinlik sayısının gereken kültürlenmeyi sağlamakta yetersiz kaldığı gözlemlenmektedir.

Biricik, ülkemizde klasik müziğin, kötü hoş olmayan bir müzik türü olarak algılanmasının ve büyük bir çoğunluk tarafından tercih edilmemesinin gerekçesi olarak, bu müzik türü hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadığını belirtmiştir (Biricik, 2007, akt. Kayhan, 2011). Polifonik müzik Türk toplumunun öz değerleri arasında yer almamakla birlikte; genel dinleyici için konser etkinliklerinde açıklama yapılması giderek daha yaygın hale gelmektedir. Yapılan kısa açıklamalar ile toplumumuzda bu evrensel değer daha etkili bir biçimde anlaşılabilir. Ayrıca Devlet Opera ve Baleleri Milli Eğitim okullarında gezici eğitsel faaliyetlerde bulunmaktadır. Ancak bu çalışmaların nicelik bakımından yetersiz kaldığı söylenebilir. Bu konuda üniversiteler ve güzel sanatlar liselerinde de benzer projeler yapılmasının ve bu projelerin sayısının artırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Ülkemizde de klasik müzik dinleme etkinliklerinin, dinleyicinin bilinçlenmesini ve farkındalığının artırılmasını sağlayarak yapılmasının faydalı olacağı, ayrıca genel müzik eğitimi kapsamında benzer uygulamaların öğrencilerin akademik başarılarına olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu fikirler ve yapılan araştırmalar doğrultusunda ilköğretim 5. ve 6. Sınıflardan oluşan çalışma grubu öğrencilerine, batı müziği eserleri, dönemleri, bestecileri, yorumcuları ve çalgısal öğeleri ile ilgili bilgi verilerek dinleme, izleme etkinlikleri yaptırılmış ve cinsiyet, sınıf ve ders değişkenlerine göre akademik başarılarındaki farka bakılmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Araştırmanın bu bölümünde, kuramsal temelin daha iyi anlaşılmasını sağlayabilmek için araştırmayla ilgili kavramlar ve önemli bazı noktalara değinilmiştir.

1.2.1 Eğitim

Günay, eğitimi; bireylerin çevreden öğrendikleri ile kendi dinamiklerinin bilgi ve beceri birikimleriyle karşılaştığı sorunları çözebilmek, çevreye uyum sağlamak, yaratıcı, üretici ve özgürleştirici etkileşimlerde bulunmak olarak tanımlamaktadır (Günay, 2006: 87).

1.2.2 Müzik

İnsan yaşamında doğumdan ölüme kadar yer alması bakımından önemli bir olgu olan müzik, insanların her alanda gelişmesini, eğitilmesi ve öğrenmesini sağlayan nitelikli bir toplumun oluşturulmasında duygu ve düşüncelerimizi aktarabildiğimiz çok eski çağlardan beri kullanılan bir eğitim aracıdır. Bu aracın eğitime katkısı, geçmişten günümüze yapılan çalışmalarda vurgulanmıştır.

Tarih boyunca siyasi ve ekonomik gelişmelerden etkilenen, toplumsal dönüşümlerin yaşandığı kültürel süreçleri yansıtan ve her kültürde birbirinden farklı anlamlar kazanan müzik, belki de sanat dalları içinde insanı ve toplumu en iyi anlatan ifade biçimidir (Küçükkaplan, 2013: 291).

Uslu, müzikle etkileşim içinde olan bireyin; dinleme, çalma, söyleme, mırıldanma, benzetme, tempo tutma, oynama, tıngırdatma, beğenme, yaratma ve eleştirme gibi kazanımlarının olabileceğini ifade etmiştir. Bununla birlikte; müziğin

bireye kendini tanıma, anlatma ve gerçekleştirme boyutunda yardımcı bir öge olduğunu belirtmiştir (Uslu, 2010).

Ürün, müziğin, bireyleri ve dolayısıyla da toplumları kaynaştıran kültür alış verişi sağlayan bir sanat olduğuna değinmiştir. Ayrıca müzik sanatında birikimin ve gelişimin kuşaktan kuşağa sağlıklı bir şekilde aktarılması için belirli bir disiplin gerektiğini ve bu disiplinin, toplumları ve bireyleri bir sistem içinde biçimlendiren öğenin müzik eğitimi olduğunu vurgulamıştır (Ürün, 2015).

Toplumun her kesitindeki bireyler bir şekilde müzik ile ilgilenirler. Bu ilgi; besteleme, icra ve/veya dinleme boyutunda olabilir. Ancak bu boyutların her biri, bir öğrenme ürünü olduğu için temel ya da üst düzey müzik becerilerinin bireylere kazandırılması gerekir. Bu durum ise; müzik öğretiminin önemini ortaya koymaktadır (Swanwick. 1994, akt. Talşık, 2009).

1.2.3 Müzik Eğitimi

Uçan (2005), müzik eğitimini; amaçlı bir şekilde, bireyin kendi yaşantısından yola çıkarak müziksel davranış kazandırma, müziksel davranış değişiklikleri oluşturma ya da müziksel davranışı değiştirme ve geliştirme süreci olarak tanımlamaktadır.

Urfioglu, müzik eğitiminin amaçlarını; bireyin ses ve ritim yolu ile algılama yeteneklerini geliştirmek, algıladığı sesleri çözümlemesini sağlamak ve müziğin ses, söz ve mimiklerle ifade edilebilmesini sağlamak olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte dinleme yeteneğini geliştirmek, bireysel ve toplumsal davranışlar edinmesini sağlamak, eleştirel bakış açısı geliştirmek, yerel ve evrensel müzik kültürlerini tanımak, çalgı kulak ve ses eğitimi ile müzik yeteneğini keşfetmek gibi amaçlarının olduğuna da değinmiştir (Urfioglu, 1989, akt. Yağcı, 1995).

Uçan, müzik eğitiminin; temel davranış ve içerik, araç-gereç, yöntem-teknik, ortam, aşama ve süre bakımından kendi içinde alt dallara ayrıldığını ve her bir müzik eğitimi türünün, ayrı amaçlarının bulunduğunu belirtmiştir. Buna göre:

Genel müzik eğitimini: İş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program çeşidi nasıl olursa olsun, ayırım yapmadan, her seviyede, her aşamada, her yaş grubunda herkese hitap eden, sağlıklı, dengeli olmanın yanında insanca bir yaşam için önemli asgari ortak genel müzik kültürünü kazandıran bir eğitim olarak tanımlamıştır.

Özengen müzik eğitimini ise; müziğe ya da müziğin belli bir dalına amatörece ilgi duyan bireylerin, keyif alabilmelerini ve tatminini sağlamak ve bunu oldukça ilerletip, geliştirmek amacıyla dahil oldukları eğitsel süreç olarak tanımlamıştır.

Üçüncü ve son tür olarak mesleki müzik eğitiminden söz edilmektedir. Mesleki müzik eğitimi: Müzik alanının tamamını, bir kolunu ya da branşını meslek edinmek amacıyla seçen, seçmeyi isteyen, seçme eğiliminde olan, seçme olasılığı bulunan, müziğe belirli seviyede yetenekli bireylere yöneliktir, bu alanın mesleki açıdan gerekliliği bilinen müziksel tutumları ve bilgi birikimini sağlamayı amaçlamaktadır (Uçan, 1994).

Çilden (2001), İlköğretim okullarında müziğin genellikle araç olarak kullanıldığına değinmektedir. Müziğin, çocukların kendisinin ve çevresinin davranış biçimlerini anlama, yerel ve ulusal toplumları tanıma konusunda bir araç olarak kullanılabilirliğini belirtmiştir. Bununla birlikte; müzik eğitimcilerinin; müziğin, sosyal gelişim, duygusal gelişim ve kişilik gelişimi üzerine etkisini göz önünde bulundurmalarının önemini vurgulamıştır.

1.2.4 İlköğretimde Müzik Eğitimi

Milli eğitimin nihai hedefi; öğrencilerin ileride sağlıklı, mutlu bir hayat yaşamalarını, iyi insan ve iyi vatandaş olmalarını sağlayacak erdemlerle donatmaktır (Müzik Dersi Öğretim Programı 2017: 6). Bu hedef doğrultusunda, müzik dersleri ilköğretim okullarında birinci kademe sınıf öğretmenleri tarafından, ikinci kademe ise branş öğretmenleri aracılığıyla yürütülmektedir. Müzik dersi, bir ders olmasının yanı sıra bireylerin daha sağlıklı ve mutlu olabilmeleri için gerekli tutum ve davranışları kazandırabilen bir derstir. Ayrıca bu ders müzik alanına yatkınlık gösteren öğrencilerin öz farkındalığını arttırarak gerekli yönlendirmenin yapılması amacıyla da hizmet etmektedir.

Uçan'a (1999) göre; ilköğretimde verilmekte olan müzik eğitimi, genel müzik eğitimi içerisinde yer almaktadır. Bu kurumlardaki müzik eğitiminin boyutlarından biri de müzik dinleme eğitimi ve öğretimidir. Bu bağlamda; müzik dinleme etkinliklerinin önemli olduğu söylenebilir.

Kalender (2001), müzik öğretim ve eğitiminin; müzik dinleme beğenisini geliştirmek, müzik sanatının tanınmasını sağlamak, seçme müzik eserlerini dinletmek ve sevdirmek gibi amaçlarının olduğunu ifade ederek; bunların ancak, neyi

niçin dinlediğini bilen ilgili ve meraklı dinleyicilerle olabileceğini vurgulamıştır. Bunun için de; müziğin genel yapısını tanımakla birlikte, müziği oluşturan öğelerin ayrı ayrı göz önünde bulundurulmasının uygun olacağını, bir müzik eserinde armoni, tını, çalgı özelliklerinin, eserin ait olduğu zaman dilimi ile de paralellik gösterdiğini, her tür müziğe ilişkin genel özelliklerin bilinmesinin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca ritmik özelliklerin ön plana çıktığı, barok, klasik ve romantik dönemi en iyi biçimde yansıtan yapıtların, dinleme programında ve dağarında yer alması gerektiği önerisinde bulunmuştur.

1.2.5 Müziğin İşlevleri

Uçan, müziğin bireysel işlevleri konusunda; bireyin sağlıklı, dengeli bununla birlikte kendine özgü bir kimlik ve şahsiyet geliştirebilmesinde müziğin mühim bir rolü olduğunu, müzik aracılığıyla bireyin, belirli bir yeterlilik ve yetkin olma düzeyine ulaşabilmesi için gereken davranış değişikliklerini kazanabileceğini ifade etmiştir. Müziğin; duyuşsal, zihinsel ve devinişsel olarak durağanlık ve devingenlik durumunu dengede tutucu özellikleri bulunduğunu, kişiyi ilkel dürtülerden arındırıp, bunalım ve gerilimden uzak tuttuğunu ifade etmiştir. Ayrıca; müziğin, bireyin kendini tanıması, özgüvenin artması, kendini kanıtlaması, kendini gerçekleştirme, kişiliğini geliştirme, yaşamını zenginleştirme ve kendisini daha sağlıklı ve mutlu hissetmesi gibi etkilerinin de olduğunu belirtmiştir.

Müziğin, yaratıcı gücü uyandırıp, boş zamanlarını etkin olarak ve zevkli uğraşlarla değerlendirmesine olanak sağlaması diğer bazı bireysel işlevler arasında sayılabilir. Bununla birlikte; müziğin, zihinsel engelli ve otistik çocuklar üzerinde iyileştirici veya uyumsuz çocuklardaki uyum bozukluklarını ve sinirsel-tinsel rahatsızlıkları giderici etkisinin olduğunu ifade etmiştir.

Müziğin toplumsal işlevleri kapsamında; bireyler ve toplumlar arasındaki etkileşimleri ve ilişkileri düzenleyerek, toplum ve toplumlararası anlaşmayı, dayanışmayı, paylaşmayı ve kaynaşmayı sağladığını ifade etmiştir. Müzikli etkinlikler aracılığı ile grup çalışmalarına dâhil olma, grubun üyesi olma, grup içerisinde dikkat çekme, gruba kendini kabul ettirme, grubun içinde toplumsal güveni sağlama vb. özelliklerini belirterek; müziğin, uluslararası/toplumlararası ilişkilerin kurulmasını, korunmasını, geliştirilmesini destekler nitelikte olduğunu vurgulamıştır.

Müzik, kişisel bununla beraber toplumsal kültürü ve bu kültürün özelliklerini oluşturur, geliştirir, çeşitlendirir ve çoğaltır. Bu özellikleri müziğin kültürel işlevleri arasındadır. Ayrıca müzik, kültürel öğelerin paylaşılması, muhafaza edilmesi ve kuşaktan kuşağa aktarılması konusunda mühim bir yere sahiptir. Bu arada farklı kültürlerin arasındaki ilişkileri birey ve toplum bazında geliştirir, güçlendirir, pekiştirir, çeşitlendirir ve zenginleştirir. Müzik kültürel kimliğin ve kişiliğin oluşmasında, korunma ve geliştirilmesinde yadsınamaz bir konumdadır. Müzik bir kültür olması dolayısıyla, kültürün öbür öğeleriyle etkileşim içerisindedir ve onlardan da etkilenmektedir. Müzik, çeşitli yörelerden, çeşitli bölgelerden, çeşitli ülkelerden, çeşitli kıtalardan; çeşitli kesimlerden, çeşitli topluluklardan, çeşitli toplumlardan, çeşitli uluslardan; kısacası, çeşitli kültürlerden çeşitli bireylerin ve ve bu bireylerin oluşturduğu kümelerin (toplulukların) bir araya gelebildiği, az ya da çok iletişim sağlayabildiği, anlaşabildiği ortak ve evrensel bir dildir. Müzik, insanın kültürel yaşamında tarihsel bir bağ kurma konusunda eşsiz bir araçtır. Bu özellikleri bakımından belli kültürel özelliklerin görece sürekliliğini sağlar.

Müziğin temelindeki eğitsel nitelik, müziğin eğitsel hedeflere hizmette bulunması ve eğitsel gereksinimleri gidermede yahut karşılamada işe yarar olması onu çok eski dönemlerden bu zamana eğitimin önemli bir boyutuna dönüştürmüştür. Bu bakımdan müzik eskiden bu yana eğitimin en kapsamlı öğelerindendir. Müziğin eğitimsel işlevleri yani eğitim aracı olma işlevi, eğitimde-öğretimde müziğin gücünden, tesirinden ve katkısından faydalanmanın yanında; dersler, üniteler, konular işlenirken bu öğeler ve bireyler arasında müzikle ilişkilendirme ve belirli neticelere ulaşmak için müziği kullanma şeklinde gerçekleşmektedir. Bununla birlikte; eğitsel bir yöntem olan müziğin; eğitimde-öğretimde bir konuyu öğrenmek/öğretmek ya da işlemek için bilinçli olarak ve izlenen müziksel yol olarak karşımıza çıktığını belirtmiştir (Uçan, 1996).

1.2.6 Müzik Dinleme

Dinleme, şarkı söyleme, hareket etme, okuma ve yaratıcı etkinlikler gibi sınıftaki her müzik etkinliğinin bir parçasıdır. Bununla birlikte, kaydedilen parçaların, radyo ve TV programlarının dinlenmesinin yanı sıra dikkatli dinlemeye yönelik yardım ve yönlendirme sağlayan performansların canlı yayınlanmasına da zaman tanınması da önemlidir. Dinleme, öğrencilerin geliştirmesi gereken en önemli becerilerden biri olmasına rağmen, öğrencilerin kaydedilmiş müzik veya canlı performansları dinlemelerinin kolay bir iş olmadığını farkında olmamız şarttır. Bu görev, çok sayıda görsel ve müzikal tecrübeye sahip olan

çocuklar için, kayıttan ya da canlı bir performanstan hangisini duyduklarını anlamalarına yardımcı olmak için daha kolaydır. Öte yandan, görsel ve müzikal deneyime sahip olmayan öğrenciler, müzik dinlemekten estetik zevk elde etmede çok daha zorlanıyorlar (İlköğretim Eğitim ve Kültür Bakanlığı Lefkoşa Kıbrıs, 2003).

Milli Eğitim Müzik Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri Kitabı'nda müzik dinleme konusuna yer verilmiş, "Yeterlik Alanı: 3, Müzik Kültürü" başlığı altında kapsam şu şekilde açıklanmıştır:

"Bu alan; ulusal müziği ve uluslararası müziği tanıtmaya; farklı müzik türlerini dinleterek, müzik zevki oluşturma, dinletilen müziklere yönelik farklı anlatım yollarıyla öğrencilerin kendilerini ifade etmelerini sağlama, müziksel çevre ile etkileşimde bulunma...uygulamalarını kapsar" (<http://otmg.meb.gov.tr/alanmuzik.html>, akt. Tekeli, 2013: 61-62)

Müzik dinlemenin faydaları, insan yaşamının farklı dönemlerine göre çeşitlilik gösterebilir. Yener ve Öztürk, müzik dinlemenin ya da müzikle uğraşmanın faydalarının çok çeşitli olabileceğini ifade etmişlerdir. Müziğin, bireylerin ifade yeteneklerini geliştirdiğini, estetik ve yaratıcı düşünme potansiyellerini artırdığını ve akademik başarıyı da olumlu etkilediğini belirtmişlerdir. Müziğin, hızlı okuma-yazma, anlama, düşünme ve öğrenme gücü çeken çocukların eğitiminde ve streslerinin azalmasında etkili bir unsur olabileceğini belirterek; bilişsel düşünme ile müzik arasında güçlü bir bağ olduğunu vurgulamışlardır (Yener ve Öztürk, 2008).

Şendurur ve Barış, Amerikan psikoloji derneğinin gerçekleştirdiği araştırma sonuçlarına göre, müzik dinlemenin çocukların akademik başarısına olumlu etkisinin olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca İlkokul öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bu araştırmanın, müzik dinlemenin bilişle ilgili olguları öğrenme boyutunda etkili olduğunu belirtmişlerdir (Şendurur ve Akgül Barış, 2002: 170).

Sarı ise, anne karnından itibaren dinletilen müziğin sağladığı hareketlenmeler sonucunda; kas gelişimine, bazı beceriler edinmeye ve yaşama sevincini artırmaya etkisinin olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca çocuklarda, dinlemeye dayalı müzik kulağının ve matematiksel zekânın gelişimine ve dil gelişimine de önemli katkıların olduğunu belirtmiştir (Sarı, 2016: 3-4).

Şen, çocukların hissettiklerini bazen anlatmada güçlük çektiklerini ve müzik yoluyla kendilerini ifade edebildiklerini belirtmiştir. Müzik dinleyen çocukların dikkatlerini daha kolay toparlayabildiklerini, müzik dinleyenlere saygı göstermeyi ve müzik dinlerken sessiz olmayı bildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca müzik dinleyen çocukların, sesleri tanıma ve ayırt etmeyi öğrendiklerini, dinledikleri müzikleri

hatırlayıp neden-sonuç ilişkisi kurabildiklerini ve böylece bilişsel süreçlerinin desteklendiğini vurgulamıştır (Şen, 2006: 339-340).

1.2.6.1 Aktif Dinleme

Copland'a (1957), göre aktif dinleme, müzik dinlerken, neler olduğunu algılama ve anlamaya çalışarak dinlemektir. "Öğrencilerin aktif dinleyiciler haline gelmesine yardımcı olabilecek çeşitli yollar vardır. Bunu başarmak için çok erken yaşlardan itibaren dinlemeleri için teşvik edilmelidir (İlköğretim Eğitim ve Kültür Bakanlığı Lefkoşa Kıbrıs, 2003)."

Bu araştırma kapsamında, öğrencilere dinledikleri eserlerin; dönem özellikleri, çalgısal öğeleri, bestecileri ve yorumcuları ile ilgili bilgiler verilmiştir. Müzikal formun çalgı gruplarına nasıl etki ettiği, eser boyunca süregelen müzikal ifadeler, solist ve eşlik konumları, melodinin çalgılara dağılımı, çalgıların ses rengindeki farklılıklar, yorumcuların postür, jest ve mimikleri ayrıca sahne kostümleri, çalgıların sahneye dağılımları gibi detaylar üzerinde durulmuştur. Bu bilgiler ile öğrencilerin müzik hakkındaki farkındalıkları arttırılmaya çalışılmıştır.

1.2.6.2 Pasif Dinleme

Satie'ye göre, öncelikle, işitme ile dinlemeyi ayırmamız gerekmektedir. Pasif dinleme; bir odada oturup, sınav için okuma yaparken, bir yandan radyodan gelen sesleri duymaktır. Bu durum; müziği bir bakıma duvar kâğıdı veya bir mobilyaya dönüştürmek gibidir (<http://daphne.palomar.edu/christine/e100/howessay.htm>). Burada örtük bir farkındalıktan söz edilmektedir.

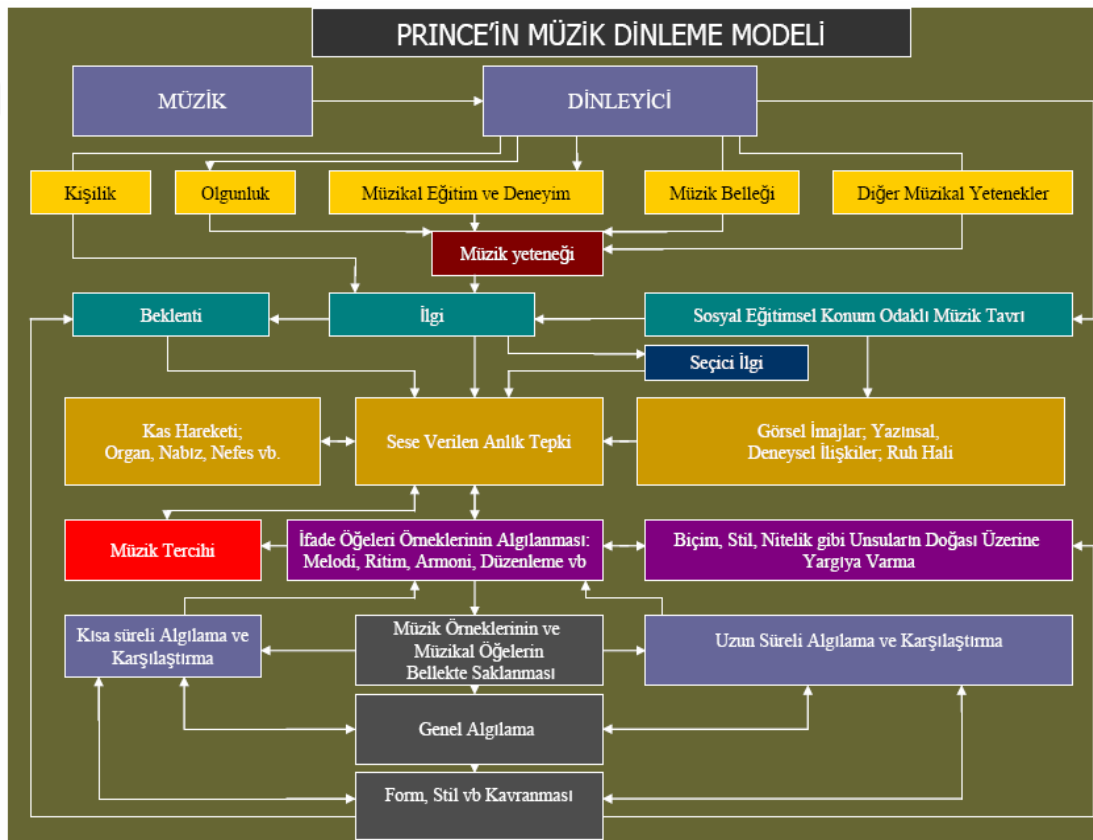
1.2.7 Müzik Beğenisi

Kenston ve Pinto, müzik eğitiminin müzik beğenisini üzerindeki etkisini araştırarak; bir yıl veya daha fazla süre ile klasik müzik eğitimi alan kişilerin; bu müzik türünü, hiç eğitim almayanlara oranla daha fazla tercih ettikleri sonucuna ulaşmışlardır (Kenston ve Pinto, 1955, akt. Erdal, 2009). Buna benzer biçimde, Geringer de (1982), klasik müzik tercihinin bulunulmasında, eğitimin önemli bir yerinin olduğunu vurgulamıştır.

Müzik evrensel bir dildir ve bu dil sayesinde belli duygu ve düşünceler anlatılmaktadır. İnsanlar aynı konuşmayı dinlediklerinde farklı duygu durumlarına girebildikleri gibi aynı müziği dinleyen insanlarda çeşitli duygular meydana

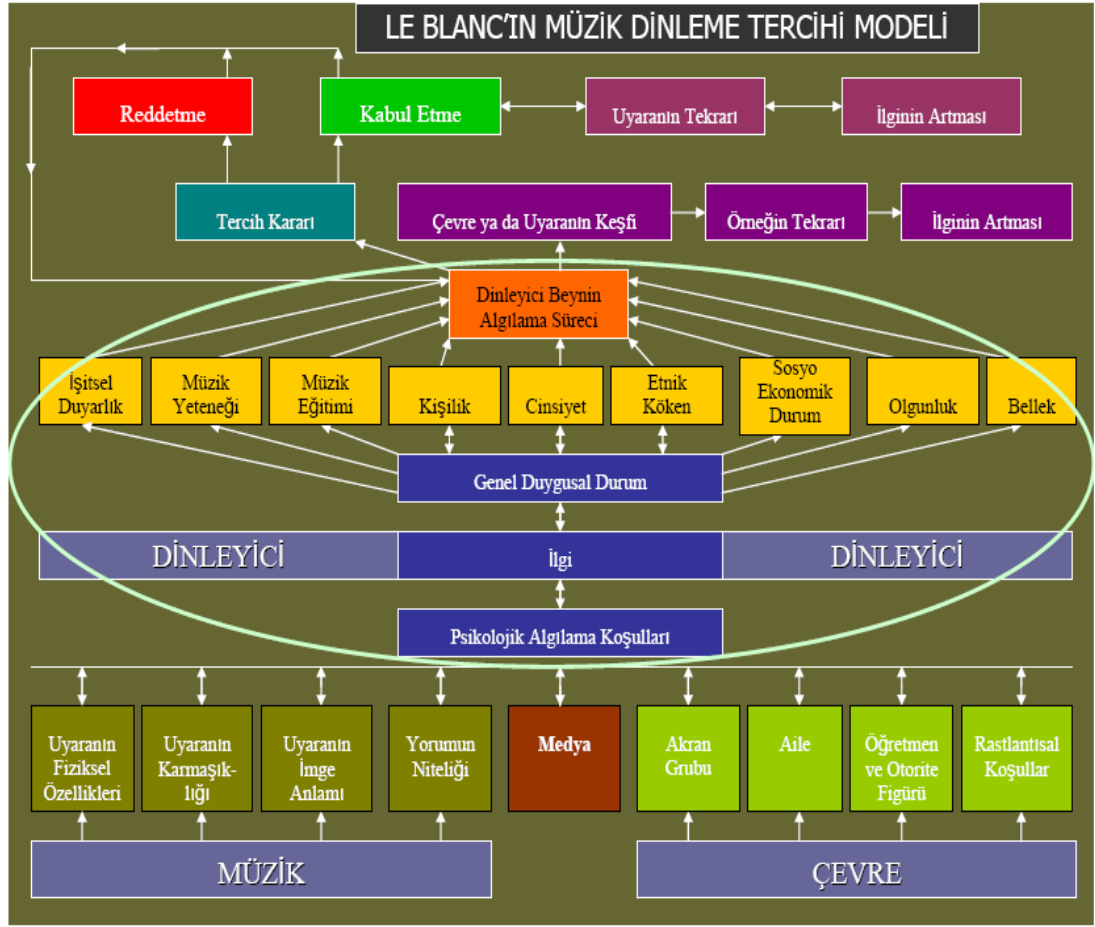
gelebilmektedir. İşte bu noktada hissedilen duygular, beğenileri belirlemektedir. Müziğin içerdiği duygular ve bu duyguların dinleyici tarafından algılanması, beğenilmesi için birçok değişken bulunmaktadır. (www.humdrum.org/what_is_music_cognition.html, akt. Erdal, 2009).

Araştırmacılar müzik beğenisinin nelerden etkilendiği ve nasıl oluştuğu üzerinde durmaktadırlar. Müzik dinleme etkinlikleri müzik beğenisinin odak noktasını oluşturmaktadır. Bu güne kadar yapılan en kapsamlı çalışmalar; Prince'ın müzik dinleme modeli ile Le Blanc'ın müzik dinleme tercihi modeli olarak bilinmektedir.

Şekil 1. Prince'ın geliştirdiği müzik dinleme modeli (Chang, 1999. akt. Erdal, 2009).

Prince'nin müzik dinleme modelinde müziği dinleyeninin hangi bilişsel süreçlerden geçtiği üzerinde durulmaktadır. Le Blanc'ın modeli ise sadece müzik dinleme tercihinin içermektedir.

Şekil 2. Le Blanc'ın geliştirdiği müzik dinleme tercihi modeli (Chang, 1999, akt. Erdal, 2009).

1.2.8 Müziğin Bilişsel ve Akademik Düzey Üzerine Etkileri

Ataman (2014), müziğin; fizik, matematik, felsefe ile etkileşim içinde olduğunu ve araştırmacıların tarih boyunca, müziğin matematik üzerindeki etkisi çalışmalarına yer verildiğini ifade etmişlerdir. Bu çalışmalar kapsamında müziğin, matematik kavramlarının öğrenilmesi, sayısal düşüncenin geliştirilmesi ve bilişsel aktiviteleri olumlu etkilediği gibi konuların araştırıldığına değinmişlerdir.

Fidan (1986), biliş kavramını, insan beyninin evren ve çevresinde olan olayları anlamlandırmaya ilişkin yürüttüğü işlemleri kapsadığını ifade etmiştir. Erman (2003), müziğin bilişsel ve akademik düzey üzerine etkilerini ortaya koymak amacıyla; birçok bilimsel araştırma yapıldığına değinmiştir. California Üniversitesi'nde yapılan, müzik dinlemenin insan zekâsı üzerindeki etkisini saptamayı amaçlayan çalışmada, Mozart dinleyen öğrencilerin akademik başarılarında artış olduğunu ve buna 'Mozart etkisi' denildiğini ifade etmiştir.

Fransız bilim adamı Dr. Alfred Tomatis, beyin fonksiyonları ve işitme üzerine araştırmalar yapmış; beynin elektriksel şarjının gerçekleşmesine kulakların önemli etkileri olduğunu keşfetmiştir. Tomatis, beyin hücrelerindeki elektriksel enerjinin konsantrasyon düzeyini etkilediğini, enerjinin azalması ile konsantrasyonda bozulmalar ve kişide yorgunluğa neden olduğunu ifade etmiştir. Bu durumda, beynin de, piller gibi şarj olmaya gereksinim duyduğunu açıklamıştır. Beyin hücrelerinin şarj edilmesinde; 5000 ile 8000 Hz. arasında yüksek frekansları kapsayan müziklerin dinletilmesinin etkili olabildiği sonucuna ulaşmıştır.

Bu rejistirde seslerin, Mozart'ın müziklerinde fazla olduğunu belirten Tomatis'e göre, kulak salyangozunu dolduran, hücrelerin titreşmesi beynin şarj edilmesinin yollarından biri olarak kullanılabilir. Ayrıca beynin şarj edilmesinde tesiri olan benzer bir müzik çeşidinin "largo barok müzik" parçaları olduğunu da vurgulamıştır. Iowa Eyalet niversitesi'nde gerçekleştirilen testlerde; öğrenme esnasında, barok müziğin dinlenilmesinin, öğrenme ve hatırlama kapasitesini % 24 gibi bir oranla artırdığını göstermiştir (<http://www.megabeyin.com/hafiza-ve-zekayi-gelistiren-muzik/>).

Yavuz ise (2005), Amerikan Psikoloji Derneği tarafından yapılan bir araştırmada; ilkokul düzeyindeki çocuklara müzik dinletildiğinde, akademik başarılarında artış olduğu ve bilişsel düzeylerinin geliştiği sonucuna ulaşıldığını belirtmiştir.

Gün (2012), ilköğretim öğrencilerin müzik dinleme etkinliklerinin akademik başarıları üzerine etkisini araştırmış ve 3 haftalık klasik müzik dinleme etkinlikleri sonucunda öğrencilerin seviye belirleme sınavındaki puanlarında pozitif anlamlı farklılık tespit etmiştir.

Uyan (2012), özengen müzik eğitiminin, 6. sınıf ğrencilerinin akademik başarıları ve okula yönelik tutumları üzerine etkilerini incelemiştir. Araştırmada, özengen müzik eğitimi kapsamında ki öğrencilerin akademik başarıları ve okula yönelik bakış açıları arasında anlamlı derecede farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak, özengen müzik eğitimi alan grubun, almayan gruba oranla, daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Yener ve ztrk (2008), Gümüş'n çalışmasında; ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarındaki, müzik ğretmeni başına düşen ğrenci sayılarının karşılaştırıldığını

ve okullarda öğrenci başına düşen müzik öğretmeni sayısının yetersiz olduğunun tespit edildiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca müzik eğitiminin, öğrencilerin birbirleri ile iletişimleri, sosyal ve kültürel gelişimleri açısından önemli olduğunun ifade edildiğini belirtmişlerdir. Genel müzik eğitimine ilişkin istatistik değerler; ülkemizde müzik öğretmeni başına düşen iş yükünü ortaya koymaktadır. Bu durum, ülkemizde genel müzik eğitimini olumsuz etkilemektedir. Daha nitelikli eğitim verilmesi ve müzik ders saatinin artırılması gerekmektedir.

Müziğin ve müzik eğitiminin bireyin bilişsel ve akademik gelişimine katkıları yurtiçi ve yurt dışında yapılmış ve birçok bilimsel çalışmayla kanıtlanmıştır. Konuyla ilgili araştırmalar, bilim adamları ve akademisyenler tarafından hala sürdürülmektedir.

1.2.9 Müzik Türleri

Uçan (2005), Türkiye'deki müzik kültürünü dört temel boyutta ayırmaktadır. Bunlar; Temel müzik (ilk-el müzik), Halk müziği, Sanat müziği ve Yığın müziğidir. Bu müzik türleri arasında belirgin bir ayırım bulunmamakla birlikte, türlerin birbirleri ile ilişkisi, farklı türleri meydana getirmektedir. Bu türler; Geleneksel Türk Halk Müziği, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Yeni/Modern (Çağdaş) Türk Sanat Müziği, Yeni/Popüler (Çağdaş) Türk (Halk) Müziği ve Uluslararası (Sanat, Halk, Popüler) olarak sınıflandırmıştır. Yukarıdaki sınıflandırmalar dikkate alındığında; bu araştırmada dinletilen eserlerin türü, uluslararası sanat müziği kapsamında yer almaktadır.

1.3 Problem Cümlesi

Müzik dinleme etkinliklerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarıları üzerine etkisi nasıldır?

1.4 Alt Problemler

1. Deney grubunun öntest-aratest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Kontrol grubunun öntest-aratest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
3. Deney ve kontrol grubunun aratest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
4. Deney grubunun öntest-sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?

5. Kontrol grubunun öntest-sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
6. Deney ve kontrol grubunun sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
7. Deney grubunun akademik başarı düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
8. Deney grubunun akademik başarıları sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

1.5 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; klasik batı müziği dinleme etkinliklerinin, ilköğretim 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarına etkisini; cinsiyet, sınıf ve ders değişkenlerine göre ortaya koymak amaçlanmıştır.

1.6 Araştırmanın Önemi

Müzik öğretmenliğinin temel amaçlarından biri de bireyde müzik dinleme beğenisi geliştirmektir. Birer ve Angı müzik dinlemenin, yalnız insanın gereksinimlerini karşılamadığını; müzik eğitimi açısından da büyük bir öneme sahip olduğunu vurgulamışlardır (Birer ve Angı, 2013: 18). Buna bağlı olarak bu araştırmada, müzik dinlemenin önemi vurgulanmış ve alana yönelik program temelli sorunlara değinilmiştir.

Çoksesli (polifonik) eserlerin algılanmasında, bilişsel donanım ile algı düzeyi arasında doğru orantı olduğu bilinmektedir. Buna bağlı olarak; polifonik müziğe büyük ölçüde yabancı olduğu öngörülen çalışma grubuna, eserler ile ilgili ön açıklama yapılarak dinleme etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın, bu bakımından özgün bir değer taşıdığı ve önemli olduğu düşünülmektedir.

1.7 Varsayımlar

1. Araştırmada kullanılan yöntemin bu araştırma için uygun olduğu,
2. Araştırmaya katılan öğrencilerin evreni temsil edebilecek yeterlikte olduğu,
3. Deney grubuna katılacak öğrencilerin nicelik bakımından yeterli olduğu,
4. Seçilen eserlerin ve kayıtların etkinlik için ideal olduğu,
5. Uygulama için belirlenen sürenin yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.8 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Samsun ili Çarşamba ilçesi Mustafa Kemal Ortaokulunda 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim gören 5. ve 6. sınıflardan sayılarının eşit ya da yakın olması göz önünde bulundurularak seçilmiş 8 şubeden oluşan, toplam 144 öğrenci ile sınırlandırılmıştır.

2. Uygulamalar, 20 hafta süresince, her hafta 20 dakikalık dilimlerle sınırlandırılmıştır.

3. Etkinlik kapsamında dinletilen eserler Ek1'deki tabloda belirtilen şekliyle sınırlandırılmıştır.

1.9 Araştırmanın Temel Kavramları (Tanımlar)

Akademik Başarı: Bir öğrencinin eğitimde kısa veya uzun vadeli hedeflere ulaşma durumu, lise eğitimini tamamlamak veya üniversite diplomasına sahip olmak (<https://www.reference.com/education/definition-academic-achievement-d765166a90871dcd>).

Etki: Bir kimse veya nesnenin, bir kişi veya şey üzerindeki gücü, tesir (TDK).

Etkinlik: Etkin olma durumu, müessiriyet. İnsanın çevresiyle arasındaki ilişkileri düzenleyen her türlü eylemi (TDK).

İlköğretim: Örgün eğitimin, toplumun tüm üyelerinde olması gerektiğini öngördüğü bilgi, beceri ve tutumlarını kapsayan, bir genel eğitim basamağıdır. Program açısından orta ve yükseköğretime oranla daha geneldir ve öğrencilerini seçerek almaz. Başka bir tanımla; kadın erkek bütün vatandaşların ulusal hedeflere uygun olarak beden, zihin, duygu ve ahlâk bakımından gelişimlerine hizmet veren temel eğitim ve öğretim aşamasıdır (<http://www.egitim.gen.tr/tr/index.php/arsiv/sayi-11-20/sayi-20-demokrasi-egitimi-ekim-2008/279-ilkogretimin-onemi-ve-ogretmen>).

Klasik Müzik (Batı Müziği): Klasik Batı Müziği, genelde yüksek kültür seviyesi ile bağlantısı kurulan ve halk müziklerinden safi çizgilerle ayrılmış, Batı Avrupa kökenli müzik çeşididir. Polifonik yapıda olması en önemli özelliğidir (Sarı, 2016: 5).

Müzik Dinleme: Bant veya enstrüman ile çalınan, söylenen bir müzik eserinin dinlenilmesi, müzik dinleme etkinliğidir (MEB, Eğlence Hizmetleri Müzik Etkinlikleri, 2011: 8).

1.10 İlgili Yayın ve Araştırmalar

Bulut ve Gürsoy (2016), “*Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Görüşleri*” adlı makalelerinde; öğrencilerin müzik dersine ilişkin görüşlerini ve bu görüşlere yönelik, müzik derslerindeki tutumlarını belirlemeyi bununla birlikte etkili bir müzik dersi için önerilerde bulunmayı amaçlamışlardır. Araştırma betimsel nitelikte olup; verilerin, uzmanlardan görüş alınarak; bu doğrultuda araştırmacılar tarafından geliştirilen yapılandırılmamış görüşme formu ile toplandığını ve ele bulunan nitel verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizi kullanıldığını belirtmişlerdir. Araştırmanın evrenini 2012-2013/2013-2014 eğitim öğretim yıllarında Niğde İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı ortaokullardaki öğrencilerin oluştuğunu, örneklemini ise; 7 okuldan tesadüfî örneklem yoluyla seçilen toplam 644 ikinci kademe öğrencisinin oluşturduğunu ifade etmişlerdir. Araştırma bulgularına göre, 5. Sınıfta bulunan öğrencilerin birçoğunun müzik dersinden zevk aldıklarını, dersi ve öğretmeni sevdiklerini; 6. Sınıfta bulunan öğrencilerin çoğunluğunun dersi sevdiklerini ayrıca önemli ve eğlenceli bir ders olduğunu; 7. sınıf öğrencilerinin birçoğunun dersi sevdiklerini, eğlenceli bulduklarını ve müzik dersine karşı tutumlarının olumlu olduğunu; 8. sınıf öğrencilerinin ise birçoğunun dersi sevdiklerini, önemli bir ders olarak gördüklerini ve müzik dersinde rahatladıkları sonucuna ulaştıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca bu görüşlerin; ders, öğretmen ve öğrenci merkezli olduğunu belirterek, duyuşsal alana yönelik olduğunu vurgulamışlardır.

Konuksever (2016), “*Üniversite Öğrencilerinin Batı ve Türk Müziğine Yönelik Betimleyici Sözel Davranışları ve Beğenileri*” adlı yüksek lisans tezinde, öğrencilerin, cinsiyet ve müzik dinleme sıklığı değişkenlerine göre; müzik türlerine yönelik betimleyici sözel davranışlarını ve beğeni seviyelerini ortaya koyduğunu ifade etmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Batı ve Türk müzik kültürü farklı dönem ve türlerini içeren, 18 eserin uzman görüşü alarak seçildiğini ayrıca müziklerin dinleyiciler üzerindeki etkisini karşılamak üzere, Kate Hevner’in (1936) betimleyici sıfatlar listesinden 10 niteleme sıfatı seçildiğini, bununla birlikte her yapıta yönelik, dinleyenlerin beğenilerini belirli kılma amacıyla; Çok beğendim,

Beğendim, Kararsızım, Beğenmedim, Hiç beğenmedim gibi 5’li likert ölçeği hazırlandığını belirtmiştir. Araştırma bulgularına göre, bu öğrencilerin Batı ve Türk müziği çeşitleri doğrultusundaki betimleyici sözel davranışlarının, mesleki müzik eğitimine dahil olup olmamalarına ve cinsiyetlerine göre farklılaşmadığını; beğenilerinin de değişkenlere göre farklılaştığını saptamıştır.

Topcu ve Bulut (2016), “*Şarkılarla Yapılan Matematik Öğretiminin 6. Sınıf Öğrencilerinin Başarılarına Etkisi*” adlı makalelerinde; altıncı sınıf matematik dersi kapsamında bulunan, çember ve alan ölçme konusunda şarkılar yoluyla gerçekleştirilen öğretimin, akademik başarı ve kalıcı olma durumuna etkisini tayin etmek sebebiyle yapıldığını ifade etmişlerdir. Çalışmanın 2014–2015 eğitim öğretim yılında, Bolu ilinde, altıncı sınıflardan oluşan 47 öğrenciyle gerçekleştirildiğini, eşitlenmemiş kontrol gruplu yarı deneysel desen modeli kullanıldığını, veri toplama aracı olarak; geliştirilen başarı testi, ön test, son test ve kalıcılık testi kullanıldığını belirtmişlerdir. Uygulama boyunca, deney grubu şarkılarla öğretim, kontrol grubuna mevcut programdaki etkinliklerle öğretim yapılmış ve araştırmanın sonunda; şarkı destekli yapılan öğretimin, hem akademik başarı, hem de kalıcılık sağlama boyutunda, program kapsamındaki etkinliklerle yapılan öğretime oranla daha etkili olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir.

Küçük (2016), “*Müzik Etkinliklerine Katılan ve Katılmayan Çocuklarda Benlik Saygısı ve Müzik Yeteneğine Yönelik Öz yeterlik Algısının İncelenmesi*” adlı makalesinde; ilköğretim okullarındaki, ders kapsamında olmayan müziksel etkinliklere dahil olan ve olmayan öğrencilerin müzik becerilerine yönelik, öz yeterlik algıları ve benlik saygısı düzeyleri arasında fark olup olmadığı ve benlik saygısı ile müzik yeteneğine yönelik öz yeterlik algısı arasında bağlantı bulunup bulunmadığını saptamayı amaçlamıştır. Çalışmanın araştırma grubunu, özel ilköğretim okullarının ikinci kademesinde öğrenim gören 77 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerini, Müzik Yeteneğine Yönelik Öz yeterlik Ölçeği, Cooper Smith Benlik Saygısı Envanteri ve Kişisel Bilgi Formu ile oluşturulmuştur. Bulgular sonucunda, ders dışındaki etkinliklere katılan ve katılmayanların, müzik yeteneklerine yönelik öz yeterlik algıları ve benlik saygısı düzeyleri arasında, ders dışındaki müziksel etkinliklere katılanların lehine olumlu yönde anlamlı bir fark olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte, müzik yeteneğine yönelik öz yeterlik

algısıyla, benlik saygısı arasında olumlu yönde anlamlı bir bağın bulunduğu tespit edilmiştir.

Çifçi (2016), “*Bel Ağrısına Yönelik Girişimsel İşlem Yapılan Hastalarda Müzik Dinlemenin Girişimsel Analjezi ve Hasta Konforuna Etkisi*” adlı uzmanlık tezinde; kronik bel ağrısının, erişkinlerde oldukça sık karşılaşılan ve hayat kalitesini ciddi biçimde etkileyen bir sağlık sorunu olduğunu; tedavide, ilaç uygulamaları, girişimsel işlemler ve cerrahi uygulanabileceğini belirtmiştir. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı ünitesinde, girişimsel tedavilerin rutin olarak uygulandığını; faset sendromlu hastalarında tanısal faset blokları da bu tedaviler arasında olduğunu söylemiştir. Bu çalışmada, tanısal faset bloğu uygulanan hastalarda, işlem suresince müzik dinlemenin, işlem esnasındaki ağrı ve anksiyete düzeyleri üzerine etkisi araştırılmıştır. Bunun için, çalışmaya gönüllü olarak dâhil olan hastalar randomize edilerek deney ve kontrol gruplarına ayrılmış, deney grubundaki hastalara işlem suresince istedikleri türdemüzik kulaklıklar aracılığıyla dinletilmiştir. Müzik tedavisi, kolay ulaşılabilecek, yan etkisi olmayan bir tedavi seçeneği olarak girişimsel işlemler öncesi veya işlem esnasında, hastaların anksiyetelerini azaltmak için kullanılabileceğini ifade etmiştir.

Lök ve Bademli (2016), “*Alzheimer Hastalarında Müzik Terapinin Etkinliği*” adlı makalelerinde; Alzheimer hastalığının, yaş ilerledikçe görülme olasılığının arttığını belirtmişlerdir. Yaşla birlikte toplumda görülme sıklığı artan bu rahatsızlıkla birlikte, ailelerin profesyonel olmayan bakım yükleri ve ulusal sağlık bakımına getirdiği ekonomik yüklerinde artmakta olduğuna değinerek bu durumun ve Alzheimer hastalığının önemli bir sorun haline dönüştüğünü ifade etmişlerdir. Bu hastalığın, özellikle ikinci evresinde amiloid plakların artması ve beynin etkilendiği alanın genişlemesiyle, hastalarda öfke ve saldırganlık görülmeye başladığını ve bu durumun aşılması için müziğin sakinleştirici etkisinden faydalanmakta yarar olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma kapsamında, müzikle terapinin etkilerini belirlemek amacıyla Alzheimer hastalarına sistematik bir şekilde uygulama yapılmış ve uygulama sonucunda müzikle terapinin olumlu etkilerinin saptandığını belirtmişlerdir.

Demir ve Arslantaş’ın (2016), “*Koroner Anjiyografi ve Perkütan Transluminal Koroner Anjiyoplasti İşlemi Öncesi Uygulanan Müzik Eşliğinde Progresif Kas Gevşeme Egzersizinin Bireylerin Anksiyete Düzeylerine Olan Etkisi*”

adlı makalelerinde; koroner anjiyografi ve perkütan transluminal koroner anjiyoplasti gibi işlemler öncesinde dinletilen müzik eşliğinde progresif kas gevşeme egzersizlerinin bireylerin yaşamlarına olan etkisini belirlemeyi amaçladıklarını ifade etmişlerdir. Üniversite hastanesinin kardiyoloji bölümünde yatmakta olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden, deney grubundaki koroner anjiyografi olacak 50 hastanın, perkütan transluminal koroner anjiyografi olacak 50 hastanın bununla birlikte, kontrol grubundaki 50 hastanın işlemlerden önce kişisel bilgi formlarının doldurulduğunu ve yaşam bulgularının ölçülüp kaydedildiğini belirtmişlerdir. Bu işlemlerden sonra deney koroner anjiyografi ve deney perkütan transluminal koroner anjiyoplasti grubunda bulunan hastalara işlemden 30 dk. önce müzik dinletilerek progresif kas gevşeme egzersizleri yaptırılmış, kontrol grubuna da bu egzersizler yaptırılmamıştır. Uygulanan İşlemler sonrasında her üç gruptaki bireylerin yaşam bulguları yeniden ölçülerek, üç grupta da uygulama öncesi; sistolik kan basıncı, nabız sayısı ve solunum sayısı bakımından istatistiksel anlamlılığın olduğunu ($p<0.05$) diastolik kan basıncında ise anlamlılığın olmadığını ($p>0.05$) görüldüğü ifade edilmiştir. Uygulama sonrasında, girişim grubunda sistolik ve diastolik kan basıncı, nabız ve solunum sayısı bakımından istatistiksel olarak anlamlılık olduğu ($p<0.05$) görülmüştür. Deney grubunda bulunan bireylere uygulama öncesi yapılan müzik eşliğinde progresif kas gevşeme egzersizleri sonucunda yaşam bulgularında düşüşün saptandığını belirtmişlerdir.

Sarı (2016), “*Müzik Ruhun Gıdasıdır*” adlı kitabında; klasik müziğin insan psikoloji ve eğitimi üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu belirtmiştir. Ayrıca; Pachelbel, Bach, Handel, Vivaldi, Mozart, Beethoven gibi bestecilerin eserlerini dinlemenin; ruhsal gerilimden uzaklaşmak, disiplinli olmak, öğrenme potansiyelimizi geliştirmek adına faydalı olabileceğinin uzmanlar tarafından da ifade edildiğini vurgulamıştır. Bununla birlikte; Mozart yapıtlarının ve belirlenen Barok parçalarını (dakikada 60 vuruşluk tempolarla kaydı yapılanlar) dinleyen çocukların daha sakin, motivasyonlarının iyi, öğrenilenleri kolay unutmayan, derslerinde ve okul hayatlarında daha başarılı olduklarını ifade etmiştir.

Erdem (2015), “*Ergenin Müzik ile İletilişimi*” adlı makalesinde; Yunan Filozof Platon’un “Cumhuriyet” adlı eserinde genç insanların bedenleri için jimnastiğe ve ruhları için müziğe ihtiyaç duyduklarını söylediğini ve ergenlerin davranışlarını gözlemleyen herhangi bir yetişkinin, ergenlerin müzik ve sporla çok

fazla vakit geçirdiklerini görebileceğini ifade etmiştir. Bu durumda, gençlerin müzik tercihleri, iç dünyaları ve kişilik özellikleri ile ilgili fikir sahibi olunabileceğini, yapılan sosyal araştırmalar doğrultusunda da ergenlerin, müzik tercihleri ve benlik kavramları arasında bağlantılar olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, yetişkinlerin ergenlerle iletişim kurma konusunda, müzik tercihlerini anlamaya çalışmanın faydalı olacağını vurgulamıştır. (Türk Ped. Arş. 2011; 46 Özel Sayı: 19-21).

Durmuş (2015), “*Eeg İşaretlerinden Bilişsel Görevlerin ve Müzik Dinleme Görevlerinin Analizi*” adlı Yüksek Lisans Tezinde; altı sağlıklı bireyden alınan farklı zihinsel, motor ve müzik görevlerine ait EEG kayıtları analiz edilmiştir. Zihinden gerçekleştirilen yedi farklı görevin ortaya konması esnasında, 64 kanallı Biosemi ActiveTwo System EEG cihazı kullanılarak, kaydedilen EEG verilerinden bağımsız bileşen analizi (ICA) ve dalgacık yöntemleri (CWT) ile öznitelikler çıkarılmış ve destek vektör makinesi (DVM) ve yapay sinir ağları (YSA) sınıflandırıcıları ile sınıflandırılmıştır. Çalışmanın amacı, EEG tabanlı BBA sistemleri için verimli ve uygulama kolaylığı olan bir öznitelik yöntemine karar vermek ve müzik görevinin BBA uygulamaları için kullanılabilirliğini araştırmaktır. Müzik görevlerinin BBA uygulamaları için kullanımı bu tez kapsamında ilk kez araştırılmaktadır. Zihinsel ve motor görevlere ait deneysel verilerin sınıflandırma performansı, doğruluğu kabul edilmiş olan BCI IIIa veri seti ile karşılaştırılmıştır. Sistemin doğruluğu Kappa istatistiği ile test edilmiştir. Çalışmanın sonuçları değerlendirildiğinde, CWT yöntemi kullanıldığında YSA sınıflandırıcısının üstün performans gösterdiği görülmüştür. Son olarak, müzik görevlerinin sınıflandırma performansının yüksek oluşu da, Beyin Bilgisayar Arayüzü (BBA) uygulamalarında kullanılabileceğini göstermiştir.

Yücetoker (2015), “*Türk Sinemasında Kullanılan Klasik Müziklerin Duygu Durum Değiştirmesi Açısından İncelenmesi*” adlı makalesinde; Türk sinemasında kullanılan klasik müziklerin insanların klasik müzik algılarına yönelik duygu durumları değişimini incelemektedir. Araştırmanın temel sorusu, görsel özelliklerin klasik müzikle birleşmesinde, deney ve kontrol grupları için duygu değişiminin olup olmadığıdır. Bu amaca yönelik 2 deney gerçekleştirilmiştir. Deney grubu ve kontrol grubu için yapılan deney arasında sadece kullanılan görsel öğeler değiştirilmiş, müzik ise aynı kalmıştır. Duygu değişimleri aracı olarak ilk deney J. S. Bach’ın Aria’sı, ikinci deney aracı ise aynı Aria ile bir doğa belgeseli ve “Mustafa Hakkında Herşey” filmi kullanılmıştır. Her deney sonrasında klasik müziğe bakış açılarını

ölçebilmek için araştırmacı tarafından geçerliliği yapılmış ölçek verilmiş ve cevaplamaları istenmiştir. Elde edilen verilerin sonuçlarına ulaşmak için t testi, Anova ve Tukey HSD testleri yapılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın bulgularında, sadece müzik dinleyenlerin ve bu müzikle ilişkili belgesel izleyenlerin klasik müziğe yönelik duygu durum değişimleri olumsuz sonuç vermiş olup, film ile müziği aynı anda izleyip dinleyenlerin ise klasik müziğe duygu durum değişimlerinde olumlu sonuçlar alınmıştır. Sonuç olarak duygu durum tutarlılık etkisinin, verilen materyale göre değişkenlik gösterdiği görölmüş ve bu sonuçlar ışığında çeşitli önerilerin getirildiğini ifade etmiştir.

Ercan (2014), “*Klasik Batı Müziği Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarı Müzik Lisans Öğrencilerinin Müzikal Beğenileri ve Müzik Dinleme Alışkanlıklarının İncelenmesi*” adlı tezinde; devlet konservatuvarlarında klasik müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik beğenilerini ve müziği dinleme alışkanlıklarını türlü değişkenler yönünden değerlendirdiğini ve amacının var olan durumu ortaya koymak olduğunu ifade etmiştir. Araştırmanın, 2013-2014 eğitim-öğretim yılının 2. Döneminde Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı’nda öğrenim gören müzik lisans öğrencileriyle sürdürüldüğünü, veriler için de, öğrencilere kapalı ve açık uçlu sorular yöneltildiğini belirtmiştir. Verilerin işlenmesinde, SPSS 15.0, tanımsal istatistiklerden dağılım ölçüleri olan frekans (f) ve yüzde (%); bununla birlikte, bazı bulgular arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek için, parametrik olmayan testlerden Ki-Kare Bağımsızlık testi uygulandığı bildirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin tercihte buldukları müzik türlerinde, eğitimi verilen müzik çeşitlerini dinledikleri, besteci, yorumcu seçerken ise müzik eğitimi görmüş kişileri tercih ettiklerini ifade etmiştir. En çok tercih ettikleri bestecilerin de; W. A. Mozart, J. S. Bach ve L.V. Beethoven olduğunu bununla birlikte yorumcu seçerken de Türk bestecilerini tercih ettiklerinin tespit edildiğini belirtmiştir. Dinlemek için, daha çok Romantik ve Klasik Dönem eserlerini seçtiklerini, bu doğrultuda almış oldukları eğitimin müzik tercihlerindeki seçimlerini etkilediğini ve okuldaki öğrenimleri esnasında dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinin de değiştiğinin görüldüğü ifade etmiştir. Ayrıca, bu öğrencilerin müzikal beğeni durumlarına bakıldığında; cinsiyet, ailede müzisyen olup olmama durumu, okul dışında müzik yapma ve eğitimini gördükleri çalgı

değişkenlerine göre, anlamlı farkın olmadığını; müzik dinleme alışkanlıklarında ise sözü geçen değişkenlere bakıldığında birtakım bulgularda anlamlı farkın olduğu sonucuna varıldığını, ifade etmiştir.

Sager, İmrik ve Demirkol (2014), “*Televizyon Çocuk Programı Müziklerinin İlköğretim Müzik Dersine Katkılarına Yönelik Görüşleri*” adlı makalelerinde; çocuk programlarındaki müziklerin, müzik dersi öğretim programına paralellik durumlarını tetkik ederek, bu programların, çocukların yaşamlarını nasıl etkilediğini saptamayı amaçladıklarını belirtmişlerdir. Araştırma verileri kaynak taraması ve farklı sosyokültürel, ekonomik seviyedeki kişilere anket uygulayarak elde edilmiş, bu sonuçlar doğrultusunda, TV çocuk programlarındaki müziklerin, öğretim programı kapsamında hedeflenen amaçların gerçekleşmesinde, olabildiğince etkili olduğu görüldüğünü belirterek; bu durumun, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeylerdeki guruplar arasında, değişkenlik gösterdiğini de ifade etmişlerdir.

Sarı (2014), “*Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Görüşleri*” adlı makalesinde; müzik öğretmenlerinin, çalıştıkları okullarda karşı karşıya geldikleri zorluklarını; idarecilerin, öğrencilerin ve ailelerin bu derse karşı tutumlarını; Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenmiş, müzik dersi amaçlarının, öğretmenler tarafından ulaşılabilirliğini ve konuyla ilgili müzik öğretmenlerinin fikirlerini belirtmiştir. Araştırmada, betimsel yöntem kapsamında bulunan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Ankara’da ki ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenleri; örneklemini ise Altındağ, Keçiören, Çankaya, Mamak, Yenimahalle, Etimesgut ve Sincan ilçelerinde görev yapmakta olan 67 müzik öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada, bu okullarda çalışan müzik öğretmenlerine, sınıflardaki müzik dersleri ile ilgili görüşlerinin alınabileceği anket uygulanmış ve uygulanan anketin, beşli likert tipi olduğu, her bir maddenin karşısında ölçülmek istenen davranışın gösterilme sıklığını belirlediğini ifade etmiştir. Araştırmanın sonucunda, müzik öğretmenlerinin buldukları okulların büyük bir çoğunluğunda müzik odası ve lazım olan teknolojik donanım ile materyal bulunmadığını; okul idarecilerin öğretmenleri bazı durumlarda desteklediklerini ve müfredatta belirtilen amaçlara öğretmenlerin çoğunluğunun ulaştığının tespit edildiğini ve elde edilen sonuçlara göre de belirlenen birtakım konularda öneriler sunulduğunu belirtmiştir.

Ertenli (2014), “*Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin, İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Müzik Türlerini Dinleme Durumlarını Ve Bu*

Programın, Öğrencilerin Müzik Türü Tercihleri Üzerindeki Etkisine İlişkin Görüşleri” adlı Yüksek Lisans Tezinde; 8. sınıf öğrencilerinin, İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı’nda bulunan müzik türlerini dinleme durumlarını ve programın, öğrencilerin farklı müzik tercihlerine etkisini tespit etmek amacıyla; 8. sınıf kazanım tablosunda yer alan müzik türleri analiz ettiğini ve öğrencilerin bu türleri dinleme durumlarını saptamıştır. Bu verilerin dağılımları frekans (f) ve yüzde (%) tabloları ile gösterilmiştir ve Müzik Dersi Öğretim Programı’nın, analizler sonucunda, müzik türleri ölçeğindeki dağılımlarının pop müzik, caz müzik, Türk halk müziği, Türk sanat müziği ve klasik batı müziği türleri üzerine yoğunlaştığını belirtmiştir. Programda yer alan müzik türleri tespitlerine göre hazırlanmış olan ankettten elde edilen verilere göre öğrencilerin büyük bir kısmı pop müziği “tamamen” dinlerken; caz müziğini, Türk halk müziğini, Türk sanat müziğini ve klasik Batı müziğini “hiç” dinlemediklerini belirtmişlerdir. Her düzeyde pop, caz, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, klasik batı müziği ve diğer müzik türlerini dinleyen öğrencilerin, dinledikleri müzik türlerini tercih ederken çoğunlukla müzik derslerinden etkilenmeyip, medya araçlarından etkilendikleri sonucuna ulaşıldığını ifade etmiştir.

Tekeli (2013), “*Müzik Öğretmeni Adaylarının Görüşlerine Göre Müzik Dinleme ve Kültürü Dersine Yönelik Öğretim Programı Taslak Önerisi*” adlı Yüksek Lisans Tezinde; müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin, müzik dinleme ve kültürü dersine yönelik ihtiyaçlarının ne ölçüde olduğunu belirtmiştir. Bu ihtiyaçlar doğrultusunda, program taslağının üniteleri ve konularına yönelik uzman görüşü alınıp, veriler yoluyla, öğrencilerin müzik dinleme ile ilgili kişisel bilgilerine ve ihtiyaçları doğrultusunda program taslağı önerildiğini ifade etmiştir. Veri toplamak için, öğrenci ve uzman görüş formlarında 5’li likert tipi ölçek kullanıldığını belirtmiştir. Uzman görüşü formunda ise 5’i ünite başlığı olmakla birlikte 73 başlık a yer verildiğini; bu başlıkların gerekliliği doğrultusunda soruların yöneltildiğini belirtmiştir. Ölçeklerin güvenilirliğini için Cronbach’s Alpha testinin uygulandığını, ve güvenilirliğin yüksek olduğunu belirtmiştir. Veriler analiz edilirken, birey gözlem sayısı (N) ve yüzde (%) dağılım tablosuyla sayısal verilere dönüştürüldüğünü ve cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu düşüncesiyle Chi-Square testinin uygulandığını, uzman meslek yılı ve unvanları arasında farklılık olabileceği düşüncesiyle de ANOVA Testi kullanıldığını belirtmiştir. Elde edilen

veriler doğrultusunda, nitelikli bir müzik dinleyicisi olabilmek maksadıyla, lisans düzeyinde müzik dinleme ile ilgili bir dersin olmasının faydalı olacağını ifade etmiştir. Bununla birlikte, uygulamalı alan derslerinde, dinleme etkinliklerine yeterince zaman ayrılmadığını ve öğrencilerin müzik türlerine dair bilgilerinin yeterli olmadığını belirtmiştir. İhtiyaçlar doğrultusunda, taslak halinde bulunan konuların geliştirilerek sunulmasının uygun olabilirliği ve dersin mesleki müzik eğitimi ve bütünleştiricilik yönünde, katkı sağlayabilirliği uzmanlar tarafından belirtilmiştir. Bu bağlamda, müzik dinleme ve kültürü ders programı taslak önerisinin sunulduğu ifade edilmiştir.

Tüzel (2013), “*Sınıf İçi Gürültünün Öğrencilerin Dinleme Sürecindeki Bilişsel Performansına Etkisi*” adlı makalesinde; gürültü kavramını, işitilmek istenilen seslerin duyulmasına engel olan her türlü ses şeklinde tanımlamıştır. Gürültü ve dinleme bağlantısı konusunda yapılan araştırmaların çoğunluğunun, gürültünün dinleme becerisini etkilediğini, ancak bu çalışmaların genellikle laboratuvar ortamında gerçekleştirildiğini ifade etmiş, oysa ki gürültünün doğal olarak sınıf içinde bulunduğunu ve öğrencileri kesintisiz bir şekilde etkilediğini söylemiştir. Çalışmanın sınıf ortamındaki gürültünün etkisini ortaya koyacak şekilde tasarlandığını ve deneysel bir süreç içermesi bakımından da literatüre katkı sağlayabileceğini belirtmiştir. Sınıf içinde ki gürültünün, 5. sınıfların dinlediklerini anlama ve hatırlama becerilerini ne seviyede etkilediği, araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu doğrultuda, 5. sınıf öğrencilerinin oluşturduğu 146 kişilik gruba, biri gürültülü (79 db A) diğeri de gürültüsüz ve ses yalıtımı yapılmış sınıf ortamında (36 db A) olmak üzere iki tane metin dinletilmiş ve bu metinlerin her biri için dinlediklerini anlama ve dinlediklerini hatırlama testi uygulanmıştır. Sonuçlara bakıldığında, gürültünün; öğrencilerde, dinlediklerini anlama (Cohen’s $d = .91$) ve hatırlama (Cohen’s $d > .83$) seviyelerini yüksek düzeyde etkilediğini ve öğrencilerin dinleme performanslarında düşüş olduğunu belirtmiştir. Gürültüsüz ortamların, öğrencilerin dinlediklerini daha iyi anlama ve hatırlamaları için daha etkili olduğunu ifade etmiştir.

Birer (2013), “*Keman Öğrencilerinin Müzik Dinleme ve Çalma Alışkanlıkları*” adlı makalesinde; çalışmanın amacını, Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda , 2011-2012 eğitim-öğretim yılları, Bahar döneminde öğrenim gören keman

öğrencilerin müzik dinleme ve çalma alışkanlıklarını belirlemek olduğunu ifade etmiştir. Araştırmanın kapsamında, tüm sınıflardaki toplam 24 öğrencinin, en çok dinledikleri müzik türleri, çalgılarıyla en çok çaldıkları müzik türü ve bunu neden tercih ettikleri ile ilgili görüşme yapılarak; verilerin frekans ve yüzde dağılımlarını tablolar halinde sunup, sonuçları yorumlamış ve önerilerde bulunmuştur. Sonuçlara bakıldığında, öğrencilerin dinlerken farklı müzik türlerini tercih etmelerine karşın, çoğunluğunun aldığı eğitim doğrultusunda sadece Batı Müziği eserlerini çaldıklarını ifade etmiştir. Bu doğrultuda; eğitimciler, öğrencilere gereken teknik becerileri kazandırdıktan sonra, öğrencileri, dinlemekten zevk aldıkları eserleri çalma konusunda desteklemelerinin, çalgılarını daha çok benimsemesi bakımından yararlı olabileceğini belirtmiştir.

Şahin (2013), “*Müzik Dinlemenin Resimle ve Yazıyla Anlatım Becerisi Üzerine Etkisi*” adlı makalesinde; müzik dinleme ile beynin fonksiyonları ve insanın diğer psikolojik davranışlarının ilişkili olduğunu, insan psikolojisi ve eğitimi kapsamında ki araştırmada da bu konunun irdelendiğini ifade etmiştir. Çalışmanın amacının, müzik dinleme yoluyla, ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin, resim ve yazıyla anlatım becerilerine etkisini belirlemek olduğunu ifade etmiştir. Araştırmada ön test-son teste dayalı kontrol gruplu deneysel desen kullanılmış ve çalışma grubu 62 kişilik 5. sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Araştırma kapsamında, yazılı anlatım becerisine ilişkin başarı seviyesini ölçmek için *Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği*, resimle anlatım becerisi başarısını ölçmek için de *Anlatım Değerlendirme Formu*’nu kullanmıştır. Öğrencilerin akademik başarılarını ölçmeye yönelik verilerin analizleri SPSS 16.0 paket programı ve tanımlayıcı istatistiklerden Çift Faktörlü Anova ve Bağımsız Örneklem t Testi tekniği ile yapılmış ve araştırma sonuçlarına bakıldığında, müzik dinlemenin resim ve yazıyla anlatım becerisine olumlu etkisinin olduğunu; ancak uygulama sonrasındaki resimle ve yazıyla anlatım başarıları analiz edildiğinde, yazıyla anlatımın yararına bir farkın olduğunu belirtmiştir.

Sazak (2012), “*İlköğretim İkinci Kademe 7. Sınıf Müzik Dersi Öğretiminde Kullanılmak Üzere Geliştirilen ‘Müzik Yolu Masa Oyununun’ Uzman Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi*” adlı makalesinde; 7. sınıf müzik dersi programı kapsamında yer alan “Dinleme Söyleme-Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme” ve “Müzik Kültürü” Öğrenme Alanlarının öğretime faydalı olması sebebiyle öğretmenler ve öğrencilerin bireysel olarak kullanılacak bir masa oyununun

hazırlanma aşamasını içerdiğini belirtmiştir. Araştırmacının geliştirdiği materyalin uygunluğunu ölçme gereğiyle, müzik öğretmenlerine (n:19), müzik öğretim elemanlarına (n:4) ve öğretim teknolojisi alan uzmanlarına (n:2), yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde sorular sorulmuş ve bulgular doğrultusunda; öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının geliştirilen materyalin kullanışlı olduğunu, öğrenme alanlarına ve öğretim programına uygun olduğunu, Öğretim Teknolojisi uzmanlarını ise; geliştirilen materyalin teknik özelliklerinin uygunluğu, ergonomikliği ve öğretim tasarımı ilkeleri doğrultusunda yapılandırmacı yaklaşıma uygunluğu ile ilgili görüşlerinin olduğunu ifade etmiştir. Müzik dersi “Müzik Yolu Masa Oyunu” tasarım ile derslerde öğretici özelliklere sahip, hedefler ve içerik konusunda öğretim programına uygunluğu, aynı zamanda kullanışlılığı belirlenen, biçimsel özellikler bakımından da değerlendirilmesi yapılan farklı bir öğretim materyali oluşturmanın amaçlandığını belirtmiştir.

Duru ve Köse (2012), “*Klasik Müzik Dinlemenin İlköğretim Öğrencilerinin Sınav Başarılarına Etkisi*” adlı makalelerinde; ilköğretim öğrencilerinin klasik müzik dinleme durumlarının sınav başarılarına etkisini araştırmış ve araştırma sonuçlarına göre, seçkin klasik müzik yapıtlarını 3 hafta boyunca dinleyen grubun öntest ve sontest puanlarına bakılmış ve anlamlı farkın olduğunu belirtmiştir. Ayrıca grupların akademik başarılarına bakıldığında; klasik müzik dinleyenlerin başarılarında anlamlı düzeyde artış olduğunu vurgulamıştır.

Özgül (2012), “*Trafikte Araba Kullanırken Müzik Dinleme Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde; günlük trafik hayatının vazgeçilmezi olan müzik dinleme alışkanlıklarının sürücülerin araba kullanma alışkanlıklarına olan etkilerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma ilk olarak literatür taraması ve yorumlanmasının ardından, ehliyet sahibi 218 sürücüye uygulanan, müzik dinleme alışkanlıkları ve trafikte araba kullanma alışkanlıklarını ölçen anket sonuçlarının istatistiksel yorumlanması ile devam etmektedir. Araştırma sonucunda sürücülerin dinledikleri müziğin araba kullanmalarına çeşitli etkilerinin var olduğu bulunmuş ve buna bağlı olarak trafik hayatının iyileştirilmesi için öneriler sunulmuştur.

Öztuğ (2012), “*Eğitim Politikalarında Müzik Eğitiminin Yeri*” adlı makalesinde; Millî Eğitim Bakanlığı’nın Türkiye’nin eğitim politikalarını belirleyen kurumların başında yer aldığını ve mevcut çalışmalar incelendiğinde, eğitim

politikaları oluşturulurken çoğunlukla müzik eğitiminin özel olarak ele alındığını belirtmiştir. Bu araştırmada; Millî Eğitim Bakanlığı Şura Tutanakları incelenmiş, eğitim politikaları kapsamında, müzik eğitime verilen önemi açığa çıkarmak amaçlamıştır. Araştırmanın problemini "Millî Eğitim Bakanlığı Şuralarında müzik eğitime ne ölçüde yer verilmektedir" sorusu oluşturmaktadır. Araştırma durum çalışması desenine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiş, sözcükler seçilerek analiz birimi olarak kullanılmıştır. Kategoriler iki başlık altında toplanmıştır. Müzik Eğitimi kategorisine; müzik, güzel sanatlar, sanat, sanat eğitimi ve konservatuar temaları alınırken; Müzik İcrası kategorisine, opera, müzik aleti, orkestra, konser ve salon temaları kodlanmıştır. Veriler, bu kategoriler ve kodlar doğrultusunda çözümlenmiş ve sonuç olarak, Milli Eğitim Bakanlığının Şura Tutanaklarında müzik eğitimi kategorisinin, müzik icrası kategorisinden daha sık yer verildiğini tespit etmiştir.

Kayhan (2011), *“Üniversite Öğrencilerinin Klasik Müzik İle İlgili Beğeni Tutumları”* adlı yüksek lisans tezinde; üniversite öğrencilerinin eğitim ve sosyal hayatlarında klasik müziğin yerini, bu müzik türü ile ilgili beğeni tutumlarını ve bakış açılarını, ilgi ve bilgi düzeylerini öğrenmeye yönelik bir çalışma olduğunu belirtmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun, bu müzik türü ile ilgili olumlu görüşler bildirdiklerini ve daha fazla bilgi edinmek istediklerini bunun için de müzikle ilgili bir derse katılma isteklerinin olduğunu ifade etmiştir.

Hatay (2011), *“Üniversite Akademik Çevresinin Klasik Müzik İle İlgili Beğeni Tutumları ve Akademik Alanları Arasındaki İlişki”* adlı yüksek lisans tezinde; Ankara’daki üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin klasik müziğe olan beğeni tutumları, alanları doğrultusunda ilgi düzeyleri ve alanlar arasındaki yakınlıkları karşılaştırılarak, anket sonuçlarına göre de bu durumun ölçümü ve yorumu yapılmıştır. Sonuçların daha sağlıklı olması için, anket içerisinde mevcut olan bazı sorular üzerinde hipotezler kurularak, istatistiksel çalışmalarla desteklendiği belirtilmiştir. Bu tezde, ilgi ve beğeni kavramları esas alınarak, klasik müziğe akademisyenler tarafından nasıl yaklaşıldığı sonucuna, anket verileri ile ulaşılmıştır. Anket dâhilinde gerçekleştirilen bu tezin ana fikrini, akademik çevrenin klasik müziğe olan yakınlık ve uzaklık tutumlarının meydana getirdiğini ve kesin sonuçlara “SPSS” programı kullanılarak ulaşıldığını ve yorumlandığını ifade etmiştir.

Ayata (2008), “*Müzik ve Beyin*” adlı doktora tezinde; insan beyninin çeşitli fonksiyonları arasında müziğin oluşturulması ve yorumlanması konusunun geçmişten bugüne araştırmacıların ilgi odağı olduğunu belirtmiştir. Bu konu müzisyenlerin olduğu kadar nörologların ve nöropsikiyatristlerin de ilgisini çekmiştir. Beyin nedir? Müziği nasıl algılar, oluşturur ve yorumlar? Bunlar bugün bile ucu açık sorular olarak algılanmaktadır. Müziğin oluşturulmasından ve algılanmasından sorumlu merkezler ve iletişim yolları hangileridir? Bunların eğitim ile geliştirilmeleri mümkün müdür? Müzisyenlik ve yaratıcılığın ne kadarı genetik, ne kadarı ise eğitim ile ilgilidir? İddia edildiği gibi yedi yas üstünde ve yedi yas altında müziğe başlayanların beyinlerinde müzik merkezleriyle ve iletişim kanallarıyla ilgili bir gelişim farkı var mıdır? Eğer var ise bu beynin diğer kognitif fonksiyonlarının gelişimini herhangi bir şekilde etkilemiş midir? Bu çalışmada geniş bir literatür taraması yapılarak bu sorulara cevaplar aranmıştır. Yedi yasin insan beyninin gelişimi açısından kritik bir dönem olduğu ve yedi yas altında klasik batı müziği eğitimine başlayan çocukların beyin gelişimlerinin diğerlerine oranla daha fazla olduğu yönünde veriler elde edilmiştir. Ayrıca müzik prosesinin beyinde, birçok bölgeyi içine alan geniş bir alanda meydana geldiğini ve bu bölgelerin yapısal olarak farklılaştığını ortaya çıkararak, bu bölgelerin beyinde, müzik ve görsel – mekânsal organizasyon, sözel öğrenme, matematik, işitsel ve görsel hafıza gibi bazı müzik dışı fonksiyonların prosesinde ortak alanlar olarak kullanıldığını belirtmiştir. Müzik eğitimi ile yapısal olarak gelişen bu bölgelerin ortaklaşa kullanılabilirliği, müzik dışı zihinsel beceriler de gelişiyor olabilirliği, başka bir ifadeyle müzik, beynin diğer zihinsel becerilerini geliştirmek için kullanılabilirliği gibi düşünceler doğrultusunda, Yeditepe Üniversitesi Hastanesi’nde bir araştırma başlatılmıştır. Bu araştırma, 7 yas öncesinde klasik batı müziği eğitimi almış, 7 yaşını geçtikten sonra müzik eğitimi almış ve daha önce müzik eğitimi almamış, eğitim seviyeleri ve yaşları birbirine yakın toplam 19 kişiden oluşmuştur. Burada müzik eğitimi olarak sadece klasik batı müziği eğitiminden bahsedilmektedir. Çünkü Klasik Batı Müziği hem yapısı hem de icra biçimi olarak Klasik Türk Müziği ve Caz’ dan oldukça farklıdır. İkisinde de doğaçlama ağırlıktadır; oysa Klasik Batı Müziğinde tam aksine, bir nokta bile değiştirilemez, belli performans stillerinin dışına çıkılamaz. En azından yakın zamana kadar böyleydi. Yirminci yüzyılda gelişen yeni akımlarla, yapısal olsun performansa yönelik olsun birçok değişiklikler ortaya çıktı. Fakat bu yeniliklerin bugüne kadar alınan eğitim açısından fazla bir etkisi olduğu düşünülemez. Bu

nedenle diğer müzik alanlarında eğitim görmüş kişiler bu çalışmaya dâhil edilmedi. Farklı müzik alanlarında eğitim almış müzisyenler üzerinde yapılacak bir araştırma hem sonuçları etkilerdi, hem de araştırmanın güvenilirliği açısından sakıncalı olurdu. Bu kişiler önce nöropsikolojik testlerden geçirilmiş; ilk önce 7 yaş öncesi ve sonrası müzik eğitimine başlama faktörü göz önüne alınarak sonuçlar değerlendirilmiştir. Bu iki grup arasında istatistiksel olarak hiçbir anlamlı sonuç çıkmadığı için, araştırmaya müzisyen ve müzisyen olmayanlardan oluşan iki grup ile devam edilmiştir. Sonuçların, t-testiyle anlamlılığı araştırılmış ve müzisyenlerin müzik becerileri ve diğer zihinsel becerilerinin de geliştiği yönünde bir sonuç çıkmamıştır. Buna karşılık kontrol grubunun lehine Raven Standart Progressi ve Matrices alt testinde istatistiksel olarak anlamlı sonuç elde edildiğini belirtmiştir. Çalışmanın diğer aşamasında, fMRI çekimlerinde, söz konusu testle ilgili uyaranlar verilmiş ve iki grubun da beyin görüntülerinin alındığını ifade etmiştir. Bunun amacı bu işlem sırasında her iki grup arasında beynin işleyişi ya da kullandığı mekanizmalar bakımından da fark olup olmadığını gözlemlemektir. Analizler sonucunda, müzisyenlerin müzik dışındaki sorunları çözmekle ilgili de, beyinde müziği çözümlen mekanizmaları belirtmiştir.

Ayata ve Aşkın (2008), “*Müziğin Beynin Bilişsel Fonksiyonlarına Olan Etkisi*” adlı makalelerinde; müzik ile beyin ilişkisinin, pek çok araştırmacı (Steward L, Walsh V, Zatorre R.J., Patel A.D., Balaban E., Peretz, I., Limb C.J., Pantev, C, v.d.) tarafından, dikkat çeken bir konu olduğunu vurgulamıştır. Bu araştırmacıların, daha çok tıp çevresinde olduklarını ifade etmişlerdir. Araştırmanın, ilgili olduğu alanlardan birinin de müzik olduğu, sözü geçen araştırmalarda “müzik” boyutunun ister istemez zayıf kaldığı, ilginin daha fazla beynin tıbbi açıklamalarına yöneldiğini ifade etmişler ve yapılan çalışmalarda, müzik algısının ve performansının beynimizin sağ şakak bölgesinde, ritim duygusunun ise beynin sol bölgesinde (girus insula) meydana gelen bir süreç olduğunu belirtmişlerdir. Hastalar üzerinde gerçekleştirilen bu araştırmalarda, beyinlerinin bir bölümü alınan hastaların yeteneklerinin bu durumdan etkilendiğini fakat belirli bir zaman geçtikten sonra bu durumun geçtiğini ifade etmişlerdir. Beyine gelen bilgilerin, ilgili merkezlerce algılanmakta olduğunu, sinaptik bağlantılardan faydalanarak; beynin tüm yüzeyini sarmakta olduğunu ve bununla birlikte değişik yerlerde saklandığını belirterek, bu durumun beynin halogramik bir yapıya sahip olduğunu gösterdiğini belirtmişlerdir. Öğrenmeyi, sinir

hücreleri arasında bulunan sinapsların artması şeklinde özetlemişlerdir. Çalışma kapsamında yer alan, bu bilgilerin müzik eğitimi veren eğitimcilerin işini ne derece kolaylaştırabileceği ve bir müzisyenin bu durumdan nasıl faydalanabileceği gibi konulara temel oluşturacak bilimsel verilerin, konuyla ilgilenenlerin dikkatini çekebileceği düşünülmüş bununla birlikte “müzik ve beyin” ilişkisi konulu araştırmalara bir müzisyen bakış açısıyla yaklaşarak, değerlendirildiğini ifade etmişlerdir.

İşkey (2008), “*Anjiyografi İşlemi Öncesi ve İşlem Sırasında Müzik Dinlemenin Bireylerin Anksiyete Düzeyi ve Yasam Bulgularına Etkisi*” adlı Yüksek Lisans Tezinde; koroner anjiyografi işlemi öncesi ve işlem sırasında dinletilen müziğin bireylerin yaşam bulguları ve anksiyete düzeyleri üzerine etkisini ortaya koymak amacıyla deneysel olarak yapılmıştır. Araştırma, Cumhuriyet Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Koroner Anjiyografi Ünitesine ayaktan gelen Koroner Arter Hastalığı riski olan bireyler üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 1 Mart 2007 tarihinden itibaren anjiyo ünitesine başvuran, araştırmaya katılmayı kabul eden, yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu yönünden benzerlik gösteren 120 (60 deney grubu, 60 kontrol grubu) birey oluşturmuştur. Araştırmada deney ve kontrol grubuna alınan tüm bireylere işlemden önce araştırmanın amacı ile ilgili bilgi verilerek, sözlü ve yazılı onayları alınıp, araştırmaya katılacak deney ve kontrol grubundaki bireylere uygulama öncesi, Kişisel Bilgi Formu, Durumluk Kaygı Envanteri uygulanmış ve yaşam bulguları değerlendirilerek forma kayıt edilmiştir. Deney grubundaki bireylere, anjiyografi işleminden 10 dakika önce Kişisel Bilgi Formunda işaretledikleri müzik türüne uygun olan müzik parçası hazırlanarak işlemden önce dinletilmeye başlanmış ve işlem süresince de dinletilmiştir. Araştırmacı, bu süreçte bireylerin yanında bulunmuştur. İşlem bittikten sonra tekrar bireylerin yaşam bulguları değerlendirilerek Durumluk Kaygı Envanterini tekrar doldurmaları sağlanmıştır. Kontrol grubundaki bireylere ise ünitenin rutin uygulamaları gerçekleştirilmiştir, Anjiyografi uygulandıktan sonra bireylerin yaşam bulguları değerlendirilerek Durumluk Kaygı Envanterini tekrar doldurmaları sağlanmıştır. Elde edilen veriler bilgisayara girildikten sonra analizi Statical Package for Social Sciences (SPSS-13) paket programında yapılmıştır. Verilerin analizinde ki-kare testi, ortalamalar arasındaki

farkın önemlilik testi ve iki es arasındaki farkın önemlilik testleri; Mann-Whitney U, Kruskal Wallis testi ve Wilcoxon testinin uygulandığını ifade etmiştir.

Aydoğan ve Gürsoy (2007), “*Müzik Dinleme Alışkanlıklarının ve Bazı Değişkenlerin Lise İkinci Sınıf Öğrencilerinin Sürekli Kaygı Düzeyler Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi*” adlı makalelerinde; cinsiyet, yaş ve anne-baba öğrenim durumu değişkenlerine göre; müzik dinleme alışkanlıklarının (dinlenen müziğin türü ve dinleme sıklığının), lise ikinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin kaygı düzeylerine etkisini ortaya koymuşlardır. Örneklem grubunu, sosyoekonomik düzeyi orta derecede olan, Ankara’daki 210 lise öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmacıların geliştirdiği *Genel Bilgi Formu*, Spielberger ve arkadaşlarının (1970 geliştirdiği, Öner ve Le Compte’in (1985) Türkçe’ye uyarladığı *Sürekli Kaygı Ölçeği*’nin veri toplama aracı olarak kullanıldığı ayrıca, verilerin analizinde de, ilişkisiz örneklem için t testi ve tek faktörlü varyans analizi kullanıldığı ifade edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin sürekli kaygı puanlarında, cinsiyete göre anlamlı farkın olduğu ($p<.05$); ancak yaş, anne ve baba öğrenim durumu, ailelerin ve çocuklarının dinledikleri müzik türleri ve dinleme sıklıkları gibi değişkenlerin, kaygı puanlarında anlamlı bir fark yaratmadığını ($p>.05$) belirtmişlerdir.

Kurt (2006), “*Zihinsel Engelli Çocuklarda, Müzik Dinlemenin Öğrenme Üzerindeki Etkisi*” adlı Yüksek Lisans Tezinde; dört, altı yaş arasında bulunan, orta zekâ geriliği olan çocukların öğrenmesinde, müzik faaliyetinin etkisini saptamaya çalışmıştır. Deney ve kontrol grubunu oluşturan denekler, rastgele bir biçimde, ayrılmıştır. Bu deneklere, bilgisayar programı ile ilgili görevler verilmiş ve bu görevlerini bitirmeleri istenmiştir. Araştırmadaki hata oranını en aza indirmek için, uygulama; laboratuvar ortamı hazırlanarak, bilgisayar ile yapılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkeni olan “müzik dinlemenin”; bağımlı değişkeni olan “uygulamadaki başarı” üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Denekler; İstanbul İl’indeki üç farklı özel eğitim merkezindeki, orta zekâ geriliği olan çocuklardan rastgele seçilmiştir. Bu çocukların yaş aralığı, araştırmanın amacına uygun olarak; dört ile altı yaş, toplam denek sayısı; 32’dir (16 Kız, 16 Erkek). Denekler, her iki gruba rastgele dağıtılmıştır. Toplam dört hafta olmak üzere; iki grup, bir hafta aralarla 30 dakikalık bir bilgisayar uygulamasına dahil edilmiştir. Ayrıca deney grubuna; bilgisayar uygulaması öncesinde, beş dakika müzik dinletilmiş ve araştırma öncesi ve sonrasında, gelişimindeki farkı incelemek için Denver II Gelişim Tarama Testi kullanılmıştır.

Araştırma sonunda yapılan istatistiksel analizlere göre; iki grupta da başarı ve isabet oranı değişkenine göre bir fark bulunamadığı aynı zamanda, motor becerilerinde de anlamlı bir farkın olmadığını belirtmiştir. İkinci ve üçüncü haftalarda, deneme ile doğru sayısı arasındaki ilişkiye bakıldığında, kontrol grubu lehine pozitif korelasyon olduğunun görüldüğü ($p < .01$) ve deney grubunun araştırma hipotezleri sonucunda, herhangi bir fark olmadığını belirtmiştir.

Şenürkmez (2006), "*Tarihsel, Toplumsal, Ekonomik ve Yasal Perspektifte Klasik Müzikte Kurumsallaşma ve Türkiye Örneği*" adlı doktora tezinde; tarihsel ve toplumsal olguların, hukuk ve ekonomide yaşanan değişimlerle birlikte klasik müziğin kurumsallaşması üzerindeki etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma yedi ana bölümden meydana gelmektedir. İkinci bölümde müzik yapıtlarına ait üretim ve tüketim süreci incelenerek, müzik pazarında "değer" kavramı etrafında arz ve talep ilişkileri açıklanmaya çalışılmıştır. Üçüncü bölümde sanat ve müziğin kendine özgü pazar yapısı içinde kurumsallaşması tarihsel boyutuyla detaylı olarak inceleme kapsamına alınmıştır. Sarayın koruyuculuğunda kurumsallaşan müziğin gelişimi, bu gelişimin sanayi devrimiyle şekillenmesi, burjuva etkinliklerinin artışı, konser dernekleri ve operada yaşanan kurumsallaşma süreci günümüz kurumlarını da kapsayacak bir şekilde ele alınmıştır. Dördüncü bölümde Türkiye'de klasik müzik alanında yaşanan gelişimlerin, sanayileşmesini daha önce tamamlayan Batı'ya göre temel farklılıkları tarihsel, kültürel ve ekonomik boyutlarıyla incelenmeye çalışılmıştır. Beşinci bölümde ise piyasa ekonomisinin temel koşulu olan hukuk düzeni konu alınarak telif hakkının ülkemizde ve dünyadaki tarihsel gelişimine değinilmektedir. Çalışmanın altıncı bölümü klasik müzik alanında görülen destek ve yardım (sponsorluk) modellerinin ayrıntılı bir şekilde incelenmesine ayrılmıştır. Yedinci bölümde uluslararası bir örnek olarak İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın hazırlamış olduğu İstanbul Müzik Festivali mercek altına alınarak, çalışmanın alanıyla ilgili bir örnek model incelemesi yapılmaya çalışılmıştır. Genel olarak çalışma, klasik müzik etkinliklerine, üretim ve tüketim ilişkilerine geniş bir perspektifte bakarak, bu alanda çeşitli öneriler getirmeyi amaçlamaktadır.

Özkoyuncu (2005), "*Klasik Müzik Albümlerinde Görsel İmge Sorunları ve Bilkent Akademik Senfoni Orkestrası Konser CD'leri için Görsel Tasarım Önerileri*" adlı Sanatta Yeterlik Tezinde; Klasik Müzik için düzenlenen CD tasarımları, 'müziğin görsel bir imgesini oluşturma' anlamının da ele alınmış, ilk bölümde klasik

müziğin yapısı, dönemleri, biçimleri, bir ürün olarak pazarlanmasında hangi hedef kitleye yönelik olduğu ve diğer müzik türleriyle arasındaki sunum farkları açıklanmıştır. İkinci bölümde tasarım yapılan alanın özellikleri belirtilmiş ve albüm tasarımının tarihsel dönem içindeki gelişim süreci örneklerle incelenmiş, değişen bakış açılan belirtilmiştir. Üçüncü bölümde seçilen örneklerin tasarım kuralları ve klasik müziğin kendi soyut yapısı ışığında görsel analizleri yapılmıştır. Bu analizlerde ürünlerin başarılı ve başarısız yanları sergilenmiştir. Dördüncü bölümde Klasik Müzik albümlerinin görsel sunumunda ve uygulama aşamasında karşılaşılan sorunlar ve olumsuz olarak kabul edilen uygulama biçimleri örnekleriyle sergilenmiştir. Beşinci bölümde ise, elde edilen bulgular ışığında Bilkent Akademik Senfoni Orkestrası'nın var olan sekiz CD'lik dizisi için üç farklı tasarım önerisi gerçekleştirilmiş, ayrıca bu diziler için ambalaj ve tanıtım afişi tasarımları gerçekleştirilmiştir.

Schellenberg (2004), "*Müzik dersleri IQ'yu geliştirir*" adlı makalesinde; Müziğin insan zekâsını artırdığına, bu durumun akademisyenler ve medyadan büyük ilgi gördüğüne değinmiştir. Bu araştırmada, müzik derslerinin zekâyı gelişimini olumlu etkilediği hipotezi doğrudan test edilmiştir. Araştırma örneklem grubunu oluşturan öğrenciler (N = 144) random tekniği ile iki gruba ayrılmıştır. Deney grubu klavye, ses ve drama içerikli müzik dersleri almış, kontrol grubu ise bu dersleri almamıştır. Örneklem grubunun tümü, ders öncesi ve sonrası olmak üzere zekâ testine tabi tutulmuştur. Çocukların zekâsının ölçülmesinde Wechsler'in IQ WISC-III testi kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarındaki çocukların Öntest-Sontest sonuçları karşılaştırıldığında, nispeten küçük olmakla birlikte deney grubu lehine bir artış tespit edilmiştir. Ayrıca müzik dersi alan gruptaki çocuklarda sosyal beceriler açısından belirgin bir gelişim yaşandığı gözlemlenmiştir.

Copland (1939), "*Müzikte Dinlenilecekler*" adlı kitabında; müzisyen için dinleme kabiliyetinin temel oluşturduğunu belirtiyor. Bireysel kapasitemize göre müzik dinliyoruz. Çoğumuz müziği diğer etkinliklere arka plan olarak dinlemek gibi bazı diğer kötü alışkanlıkları edindik. Dinleyerek, müziğimizde neler olduğunu algılama ve anlamaya çalışmanın yani aktif dinlemenin önemini vurguluyor.

Müzik dinleme kuramının en önemli isimlerinden biri olarak görülen besteci Aaron Copland'ın, müzik dinleme konusunda temel kaynak sayılabilecek diğer bazı kitapları ise şunlardır: Müzikler (1937, 1957'de revize edilmiş) ve Yeni Müziğimizde

(1940, revize edilmiş 1968 ve Yeni Müzik: 1900-1960). Bunlar, öğretmenlik yaptığı dönemki çalışmalardan derlenmiştir örneklerdir. Bu dönemde Copland, The New York Times, The Musical Quarterly ve diğer pek çok dergi için düzenli olarak yazmıştır (https://en.wikipedia.org/wiki/Aaron_Copland).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin nasıl elde edildiği ve verilerin çözümlenmesinde hangi yöntemlerden yararlanıldığına değinilmiştir.

2.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, öntest-sontest modeline dayalı, deney ve kontrol gruplu nicel bir çalışmadır. Araştırmanın konusu göz önünde bulundurulduğunda; deneysel desenin, en uygun yöntem olacağı öngörülmüştür.

Büyüköztürk, deneysel araştırmayı; bilimsel yöntemler içinde en kesin sonuçların elde edildiği araştırma olarak tanımlamaktadır. Bunun sebebini; araştırmacının, bu model ile karşılaştırılabilir işlemler uygulayabilmesine, daha sonra onların etkilerini inceleyebilmesine ve bu tür bir araştırma sonucunda en kesin yorumlara ulaşabilmesine bağlamaktadır (Büyüköztürk vd., 2008: 13).

2.2 Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, Samsun ili Çarşamba ilçesi Mustafa Kemal Ortaokulunda 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim görmekte olan 5A, 5-B, 5-D, 5E, 6-D, 6E, 6G ve 6-H şubelerindeki 144 öğrenci oluşturmaktadır.

Deney ve kontrol gurupları A, B, C, D, E, F, G ve H şubelerinden random tekniği ile her sınıftan dört şube olarak belirlenmiştir. Sağlıklı sonuçlar elde edilebilmesi bakımından öğrencilerin sayısal dağılımının eşit olmasına dikkat edilmiştir. Buna göre deney grubunu: 5-B, 5-D, 6-D, 6-H şubelerinde bulunan 73 öğrenci, kontrol grubunu ise 5-A, 5-E, 6-E ve 6-G şubelerinde bulunan 71 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3 Veri Toplama Aracı

Araştırmanın öntest verilerini, 2014-2015 yılı bahar dönemi öğrenci başarı notları oluşturmaktadır. Deney grubu öğrencilerine, 10 hafta boyunca klasik müzik

dinleme etkinlikleri uygulanmış ve 2015-2016 gz dönem başarı notları ara test verileri olarak değerlendirilmiştir. Sonrasında 10 hafta daha etkinliklere devam edilmiş ve bu kez 2015-2016 bahar dönemi başarı notları alınmıştır. Bu notlar ise son test verisi olarak analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda; müzik dinleme etkinliklerinin, cinsiyet, sınıf ve ders değişkenine göre akademik başarı üzerindeki etkisine bakılmıştır.

2.3.1 Dinletilecek Eserlerin Seçimi

Araştırmada, uzman görüşü alınarak, Batı müziği edebiyatından, farklı dönem ve formda 30 eser seçilmiştir. Daha sonra bu eserlere ilişkin video ve ses kayıtları etkinlikler süresince kullanmak üzere düzenlenmiştir. Deney grubuna haftada toplam 20 dakikalık müzik dinleme etkinliği uygulanmıştır. 20 dakikanın yaklaşık ilk beş dakikasında, o gün içerisinde dinletilecek müziklerin dönem özellikleri, bestecileri ve müziklerde kullanılan çalgılar hakkında bilgiler verilmiş, kalan 15 dakikalık süre ise dinleme ve izleme ve söyleşiler şeklinde değerlendirilmiştir. Ayrıca deney grubu öğrencileri 26.10.2015 tarihinde Samsun Devlet Opera ve Balesinin hazırladığı ‘Masal Şatosu’ adlı çocuk mzikaline götürülmüştür. Bu etkinliğin sahnelenme süresi ise; 120 dakikadır.

Her ne kadar müzik dinlemek müzik eğitiminin bir parçası olsa da, dinlenen müziklerin seçimi de sağlıklı bir eğitim için o kadar önemlidir. Seçtiğimiz ya da seçmeden dinlediğimiz müzikleri, nitelikli ve niteliksiz olmak üzere iki grupta toplayabiliriz. Nitelikli müzikler, üzerinde emek verilmiş, söz ve müzikal unsurlarıyla dinleyiciyi etkileyebilen, kimi zaman eğitici müzikler olurken; niteliksiz müzikler, popülist bakış açıcı ile ve tüketim nesnesi olarak üretilmiş, estetik ve eğitici kaygılardan yoksun mziklerdir.

Bu çalışmada öğrencilerin müzik eğitimleri için kullanılmak üzere seçilmiş müzikler, yukarıda bahsedilen nitelikli müzik çerçevesinde seçilmeye gayret edilmiş mziklerdir. Seçilen müzikler uluslararası alanda kabul görmüş ve bilişsel olarak gelişime katkı sağladığı düşünülen ve çeşitli çalışmalarda geçerliliği ispat edilmiş mziklerdir.

Yaşama sanatı ve dünya nimetlerinden en yüksek düzeyde yararlanmak adına ve işitme duyunuza ihanet etmemek, onu zedeleyip köreltmemek için, hangi türde olursa olsun, bir müziği dinlemeye başlamadan önce amacınızı bilmeli ve o amaca

uygun, türünün en kalitelilerinden birini seçtiğinize emin olmalısınız (Hürel, 2008: 21).

Bu nedenle, araştırma için eser seçimi yaparken, karmaşık olmayan, çocukların rahat algılayabilecekleri aynı zamanda keyif alabilecekleri eserler tercih edilmiştir.

2.4 Verilerin Çözümlemesi

Veriler IBM SPSS V23 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro Wilk ile incelenerek, normal dağılıma uymayan verilerin karşılaştırılmasında parametrik olmayan yöntemlerden Mann Whitney U testi ile Wilcoxon testi kullanılmıştır. Analiz sonuçları ortanca (minimum-maksimum) şeklinde sunulmuş ve anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, bulgular ve yorumlar tablolar halinde verilmiştir.

3.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 1. Deney Grubunun Öntest-Aratest Sonuçları

Ders	Öntest	Aratest	Negatif Sıra*	Pozitif Sıra*	Eşitlik (n)	Z	p değeri
Türkçe	4 (1-5)	4 (2-5)	17,4 (21)	16,4 (12)	40	-1,6	0,101
Matematik	4 (1-5)	4 (1-5)	17,2 (23)	18,1 (11)	39	-1,8	0,068
Fen	5 (1-5)	4 (1-5)	19,3 (33)	16,5 (4)	36	-4,7	<0,001
Sosyal	4 (1-5)	4 (1-5)	13,9 (21)	12,0 (5)	47	-3,2	0,001
İngilizce	5 (2-5)	5 (3-5)	12,0 (6)	15,8 (23)	44	-3,4	0,001
Din	5 (4-5)	5 (3-5)	7,0 (9)	7,0 (4)	60	-1,4	0,166
Görsel	5 (3-5)	5 (4-5)	6,0 (3)	7,9 (11)	59	-2,3	0,022
Müzik	5 (4-5)	5 (5-5)	5,0 (5)	5,0 (4)	64	-0,3	0,739
Beden	4 (1-5)	4 (2-5)	0,0 (0)	1,5 (2)	71	-1,4	0,157

*Ortalama sıra puanı (n), Z: Wilcoxon test istatistiği, Negatif Sıra: Aratest<Öntest, Pozitif Sıra: Aratest>Öntest, Eşitlik: Aratest=Öntest

Deney grubunda Türkçe dersi öntest ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,101$). Türkçe puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest puanları içinde ortanca değer 4 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 2 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 21 öğrenci ve yüksek olan 12 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 40 öğrenci vardır.

Deney grubunda Matematik dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,068$). Matematik dersi öntest ve aratest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. Her iki testten de en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en

yüksek alanda 5 almıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 23 öğrenci ve yüksek olan 11 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 39 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 17,2 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 18,1'dir.

Fen Bilimleri dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark vardır ($p<0,001$). Fen Bilimleri dersi puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest ortanca değeri 4 iken en düşük 2 en yüksek te 5 puan almıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 33 öğrenci ve yüksek olan 4 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 36 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 19,3 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 16,5'tir. Fen Bilimleri dersi aratest puanlarında düşme söz konusudur.

Sosyal Bilgiler dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark vardır ($p=0,001$). Sosyal Bilgiler dersi puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest ortanca değeri 4 iken en düşük 1 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 21 öğrenci ve yüksek olan 5 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 47 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 13,9 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 12'dir. Ortanca değerler birbirine eşit olsa da sıra puanları incelendiğinde 21 öğrencinin notunda düşme söz konusu olduğu ve ortalama sıra puanının 13,9 ile pozitif sıradan daha yüksek olduğu görülmektedir.

İngilizce dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark vardır ($p=0,001$). İngilizce dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten en düşük puan alan öğrenci 2 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest ortanca değeri 5 iken en düşük 3 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 6 öğrenci ve yüksek olan 23 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 44 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 12 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 15,8'dir. Ortanca değerler birbirine eşit olsa da sıra puanları incelendiğinde 23 öğrencinin notunda yükselme söz konusu olduğu ve ortalama sıra puanının 15,8 ile negatif sıradan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,166$). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 4 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest puanları içinde ortanca değer 5 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 3 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 9 öğrenci ve büyük olan 4 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 60 öğrenci vardır.

Görsel Sanatlar dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark vardır ($p=0,022$). Görsel Sanatlar dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 3 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest ortanca değeri 5 iken en düşük 4 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 3 öğrenci ve yüksek olan 11 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 59 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 6 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 7,9'dur. Ortanca değerler birbirine eşit olsa da sıra puanları

incelendiğinde 11 öğrencinin notunda yükselme söz konusu olduğu ve ortalama sıra puanının 7,9 ile negatif sıradan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Müzik dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,739$). Müzik dersi puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 4 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest puanları içinde ortanca değer 5 olarak elde edilmiştir. Tüm öğrencilerin müzik dersi puanları 5'tir. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 5 öğrenci, büyük olan 4 öğrenci ve puanları birbirine eşit olan 64 öğrenci vardır.

Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,157$). Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest puanları içinde ortanca değer 4 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 2 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan öğrenci yok iken büyük olan 2 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 71 öğrenci vardır.

Özetle deney grubunun öntest-aratest puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında İngilizce ve Görsel Sanatlar derslerinde başarının arttığı; Matematik, Türkçe, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Müzik, Beden eğitimi ve Spor derslerinde başarıya ilişkin farkın görülmediği, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilimleri dersinde ise başarının düştüğü görülmüştür. Aynı şekilde, kontrol grubundan elde edilen öntest-aratest bulguları da Fen Bilimleri dersinde başarının düştüğünü göstermektedir. Sonuç olarak bu durumun müzik dinleme etkinliklerinden bağımsız olduğu görülmektedir.

3.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 2. Kontrol Grubunun Öntest-Aratest Sonuçları

Ders	Öntest	Aratest	Negatif Sıra*	Pozitif Sıra*	Eşitlik (n)	Z	p
Türkçe	4 (1-5)	4 (1-5)	16 (27)	19,2 (5)	39	-3,6	<0,001
Matematik	4 (1-5)	4 (1-5)	20,0 (22)	18,8 (16)	33	-1,0	0,294
Fen	5 (2-5)	4 (1-5)	20,2 (34)	18,4 (5)	32	-4,4	<0,001
Sosyal	4 (1-5)	4 (2-5)	16,3 (19)	16,7(13)	39	-0,9	0,332
İngilizce	5 (2-5)	5 (3-5)	14,5 (1)	19,1 (36)	34	-5,4	<0,001
Din	5 (2-5)	5 (2-5)	9,5 (8)	11,2 (12)	51	-1,2	0,235
Görsel	5 (3-5)	5 (2-5)	9,9 (8)	13,1 (15)	48	-1,8	0,065
Müzik	5 (4-5)	5 (2-5)	6 (8)	6 (3)	60	-1,5	0,132
Beden	4 (1-5)	4 (1-5)	5 (1)	2,5 (4)	66	-0,7	0,480

*Ortalama sıra puanı (n), Z: Wilcoxon test istatistiği, Negatif Sıra: Aratest<Öntest,

Pozitif Sıra: Aratest>Öntest, Eşitlik: Aratest=Öntest

Kontrol grubunda Türkçe öntest puanları ile aratest puanları arasında fark vardır ($p<0,101$). Türkçe puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alan ise 5 almıştır. Aratest puanları içinde ortanca değer 4 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 1 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 27 öğrenci ve büyük olan 5 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 39 öğrenci vardır. Aratest puanı öntest puanlarından daha yüksek elde edilmiştir.

Kontrol grubunda Matematik dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,294$). Matematik dersi öntest ve aratest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. Her iki testten de en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 22 öğrenci ve yüksek olan 16 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 33 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 20 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 18,8'dir.

Fen Bilimleri dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark vardır ($p<0,001$). Fen Bilimleri dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten en düşük puan alan öğrenci 2 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest ortanca değeri 4 iken en düşük 1 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 34 öğrenci ve büyük olan 5 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 32 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 20,2 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 18,4 tür. Fen Bilimleri dersi için aratestte düşme söz konusudur.

Sosyal Bilgiler Dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,332$). Sosyal Bilgiler Dersi öntest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. Öntestten en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest ortanca değeri 4 iken en düşük 2 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 19 öğrenci ve yüksek olan 13 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 39 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 16,3 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 16,7'dir.

İngilizce dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark vardır ($p<0,001$). İngilizce Dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten en düşük puan alan öğrenci 2 alırken en yüksek alan ise 5 almıştır. Aratest ortanca değeri 5 iken en düşük 3 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 1 öğrenci ve büyük olan 36 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 34 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 14,5 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 19,1'dir. İngilizce dersinde aratest sonuçlarında yükselme söz konusudur

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,235$). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 2 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest puanları içinde ortanca değer 5 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 2 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 8 öğrenci ve büyük olan 12 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 51 öğrenci vardır.

Görsel Sanatlar dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,065$). Görsel Sanatlar dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 3 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest ortanca değeri 5 iken en düşük 2 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 8 öğrenci ve yüksek olan 15 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 48 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 9,9 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 13,1'dir.

Müzik dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,132$). Müzik dersi puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 4 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest puanları içinde ortanca değer 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 2 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 8 öğrenci ve büyük olan 3 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 60 öğrenci vardır.

Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest puanları ile aratest puanları arasında fark yoktur ($p=0,480$). Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Aratest puanları içinde ortanca değer 4 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 1 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde aratest puanı öntest puanından düşük olan 1 öğrenci var iken büyük olan 4 öğrenci vardır. Aratest ve öntest puanları birbirine eşit olan 66 öğrenci vardır.

Genel bir ifadeyle, kontrol grubunun öntest-aratest puanları arasındaki farka bakıldığında; Türkçe ve İngilizce derslerinde başarının arttığı, Matematik, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi ve Spor ile Müzik derslerinde başarıda herhangi bir değişimin olmadığı, Fen Bilimleri dersinde ise başarının düştüğü söylenebilir.

3.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 3. Deney ve Kontrol Gruplarının Aratest Sonuçları

Ders	Deney Grubu		Kontrol Grubu		U	p
	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması		
Türkçe	4 (2 - 5)	80,3	4 (1 - 5)	64,5	2021,5	0,016
Matematik	4 (1 - 5)	74,9	4 (1 - 5)	70,0	2416,5	0,468
Fen	4 (2 - 5)	78,5	4 (1 - 5)	66,3	2153,5	0,069
Sosyal	4 (1 - 5)	73,7	4 (2 - 5)	71,3	2503,5	0,711
İngilizce	5 (3 - 5)	77,2	5 (3 - 5)	67,6	2246,5	0,025
Din	5 (3 - 5)	78,5	5 (2 - 5)	66,4	2157,0	0,020

Görsel	5 (4 - 5)	77,2	5 (2 - 5)	67,6	2246,5	0,025
Müzik	5 (5 - 5)	76,2	5 (2 - 5)	68,7	2322,5	0,102
Beden	4 (2 - 5)	73,5	4 (1 - 5)	71,5	2518,5	0,150

U: Mann Whitney U test istatistiği

Türkçe dersi aratest puan dağılımlarına bakıldığında deney grubu ile kontrol grubu arasında fark olduğu görülmektedir ($p=0,016$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 4 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 2 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda 1 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları ortalaması 80,3 iken kontrol grubundakilerde bu değer 64,5'tir. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir. Matematik dersi aratest puan dağılımları gruplara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,468$). Benzer şekilde Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler dersleri puan dağılımları da farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,069 ve 0,711'dir).

İngilizce Dersi aratest puan dağılımlarına bakıldığında deney grubu ile kontrol grubu arasında fark olduğu görülmektedir ($p=0,025$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 5 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 3 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda da 3 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları ortalaması 77,2 iken kontrol grubundakilerde bu değer 67,6'dır. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi aratest puan dağılımlarına bakıldığında deney grubu ile kontrol grubu arasında fark olduğu görülmektedir ($p=0,020$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 5 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 3 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda 2 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları ortalaması 78,5 iken kontrol grubundakilerde bu değer 66,4'tür. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir.

Görsel Sanatlar dersi aratest puan dağılımlarında deney grubu ile kontrol grubu arasında fark olduğu görülmektedir ($p=0,025$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 5 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 4 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda 2 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları ortalaması 77,2 iken kontrol grubundakilerde bu değer 67,6'dır. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir.

Müzik ve Beden Eğitimi ve Spor Dersi puanları dağılımları deney ve kontrol grubuna göre farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,102 ve 0,150'dir).

Deney ve kontrol gruplarının aratest puanlarına bakıldığında; Türkçe, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile Görsel Sanatlar derslerinde deney grubunun kontrol grubundan daha başarılı olduğu, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor derslerinde başarının her iki grup içinde farklılık göstermediği görülmüştür.

3.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4. Deney Grubunun Öntest-Sontest Puanları

Ders	Öntest	Sontest	Negatif Sıra*	Pozitif Sıra*	Eşitlik (n)	Z	p
Türkçe	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	17,2 (23)	18,1 (11)	39	-1,9	0,059
Matematik	4 (1 - 5)	4 (2 - 5)	11,5 (13)	13,7 (11)	49	-0,1	0,987
Fen	5 (1 - 5)	4 (1 - 5)	17,7 (29)	19,6 (6)	38	-3,6	<0,001
Sosyal	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	14,3 (19)	15 (9)	45	-1,7	0,085
İngilizce	5 (2 - 5)	5 (2 - 5)	13,4 (15)	14,8 (12)	46	-0,3	0,752
Din	5 (4 - 5)	5 (2 - 5)	12,6 (22)	12 (2)	49	-4,0	<0,001
Görsel	5 (3 - 5)	5 (4 - 5)	11,1 (14)	12,1 (8)	51	-0,9	0,318
Müzik	5 (4 - 5)	5 (4 - 5)	9,5 (15)	9,5 (3)	55	-2,8	0,050
Beden	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	2 (1)	2 (2)	70	-0,6	0,564

*Ortalama sıra puanı (n), Z: Wilcoxon test istatistiği, Negatif Sıra: $Sontest < Öntest$, Pozitif Sıra: $Sontest > Öntest$, Eşitlik: $Sontest = Öntest$

Deney grubunda Türkçe dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark yoktur ($p=0,059$). Türkçe dersi öntest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek puanı alanda 5 almıştır. Sontest puanları içinde ortanca değer 4 olarak elde edilmiştir. En düşük puanı alan öğrenci 1 alırken en yüksek puanı alan 5 almıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 23 öğrenci ve yüksek olan 11 öğrenci vardır. Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 39 öğrenci vardır.

Deney grubunda Matematik dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark yoktur ($p=0,987$). Matematik dersi öntest ve sontest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek puanı alanda 5 almıştır. Sontestte ise en düşük puan 2 iken en yüksek puan 5'tir. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 13 öğrenci ve yüksek olan 11 öğrenci vardır. Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 49 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 11,5 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 13,7'dir.

Fen Bilimleri dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark vardır ($p<0,001$). Fen Bilimleri dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontest ortanca değeri 4 iken en düşük 1 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 29 öğrenci ve yüksek olan 6 öğrenci vardır. Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 38 öğrenci

vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 17,7 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 19,6'dır. Fen Bilimleri dersi için son testte yükselme söz konusudur.

Sosyal Bilgiler dersi öntest puanları ile son test puanları arasında fark yoktur ($p=0,085$). Sosyal Bilgiler dersi öntest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Son test ortanca değeri 4 iken en düşük 1 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde son test puanı öntest puanından düşük olan 19 öğrenci ve büyük olan 9 öğrenci vardır. Son test ve öntest puanları birbirine eşit olan 45 öğrenci vardır.

İngilizce dersi öntest puanları ile son test puanları arasında fark yoktur ($p=0,752$). İngilizce dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 2 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Son test ortanca değeri 5 iken en düşük 2 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde son test puanı öntest puanından düşük olan 15 öğrenci ve yüksek olan 12 öğrenci vardır. Son test ve öntest puanları birbirine eşit olan 46 öğrenci vardır.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest puanları ile son test puanları arasında fark vardır ($p<0,001$). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 4 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Son test puanları içinde ortanca değer 5 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 2 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde son test puanı öntest puanından düşük olan 22 öğrenci ve yüksek olan 2 öğrenci vardır. Son test ve öntest puanları birbirine eşit olan 49 öğrenci vardır. Öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi puanlarında düşme söz konusudur.

Görsel Sanatlar dersi öntest puanları ile son test puanları arasında fark yoktur ($p=0,318$). Görsel Sanatlar dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 3 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Son test ortanca değeri 5 iken en düşük 4 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde son test puanı öntest puanından düşük olan 14 öğrenci ve yüksek olan 8 öğrenci vardır. Son test ve öntest puanları birbirine eşit olan 51 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 11,1 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 12,1'dir.

Müzik dersi öntest puanları ile son test puanları arasında fark yoktur ($p=0,050$). Müzik dersi puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 4 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Son test puanları içinde ortanca değer 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 4 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde son test puanı öntest puanından düşük olan 15 öğrenci ve yüksek olan 3 öğrenci vardır. Son test ve öntest puanları birbirine eşit olan 55 öğrenci vardır.

Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest puanları ile son test puanları arasında fark yoktur ($p=0,564$). Beden Eğitimi ve Spor Dersi öntest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Son test puanları içinde ortanca değer 4 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 1 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 73 öğrenci değerlendirildiğinde son test puanı öntest puanından düşük olan 1 öğrenci var iken yüksek olan 2 öğrenci vardır. Son test ve öntest puanları birbirine eşit olan 70 öğrenci vardır.

Deney grubunun öntest-sontest puanlarına bakıldığında; Fen Bilimleri dersinde başarının arttığı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde ise başarının düştüğü sonucuna ulaşılmıştır.

3.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 5. Kontrol Grubunun Öntest-Sontest Sonuçları

Ders	Öntest	Sontest	Negatif Sıra*	Pozitif Sıra*	Eşitlik (n)	Z	p
Türkçe	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	20,7 (30)	11,7 (9)	32	-3,4	0,001
Matematik	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	20,9 (14)	17,9 (23)	34	-0,9	0,340
Fen	5 (2 - 5)	4 (1 - 5)	20,0 (26)	16,7 (11)	34	-2,7	0,007
Sosyal	4 (1 - 5)	4 (2 - 5)	15,5 (16)	16,5 (15)	40	0,0	1,000
İngilizce	5 (2 - 5)	5 (2 - 5)	17,2 (15)	19,4 (21)	35	-1,3	0,200
Din	5 (2 - 5)	5 (2 - 5)	15,2 (18)	14,6 (11)	42	-1,3	0,193
Görsel	5 (3 - 5)	5 (3 - 5)	14,1 (19)	15,4 (9)	43	-1,5	0,127
Müzik	5 (4 - 5)	5 (5 - 5)	0 (0)	8,5 (16)	55	-4,0	<0,001
Beden	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	0 (0)	3 (5)	66	-2,2	0,025

*Ortalama sıra puanı (n), Z: Wilcoxon test istatistiği, Negatif Sıra: $Sontest < Öntest$, Pozitif Sıra: $Sontest > Öntest$, Eşitlik: $Sontest = Öntest$

Kontrol grubunda Türkçe dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark vardır ($p=0,001$). Türkçe dersi öntest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontest puanları içinde ortanca değer 4 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 1 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 30 öğrenci ve yüksek olan 9 öğrenci vardır. Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 32 öğrenci vardır. Negatif puan sıra ortalama değeri 20,7 iken pozitif değer ortalama değeri 11,7'dir. Türkçe ders başarısında düşüş söz konusudur.

Kontrol grubunda Matematik dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark yoktur ($p=0,340$). Matematik dersi öntest ve sontest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontestte ise en düşük puan 1 iken en yüksek puan 5'tir. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 14 öğrenci ve yüksek olan 23 öğrenci vardır. Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 34 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 20,9 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 17,9'dur. Matematik ders başarısında artış olduğu görülmektedir.

Fen Bilimleri dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark vardır ($p=0,007$). Fen Bilimleri dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir.

Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 2 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontest ortanca değeri 4 iken en düşük 1 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 26 öğrenci ve yüksek olan 11 öğrenci vardır. Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 34 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 20 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 16,7'dir. Fen Bilimleri dersi için sontestte düşüş söz konusudur.

Sosyal Bilgiler dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark yoktur ($p=1,000$). Sosyal Bilgiler dersi öntest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontest ortanca değeri 4 iken en düşük 2 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 16 öğrenci ve yüksek olan 15 öğrenci vardır. Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 40 öğrenci vardır.

İngilizce dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark yoktur ($p=0,200$). İngilizce puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 2 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontest ortanca değeri 5 iken en düşük 2 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 15 öğrenci ve yüksek olan 21 öğrenci vardır. Puanları birbirine eşit olan 35 öğrenci vardır.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark yoktur ($p=0,193$). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 2 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontest puanları içinde ortanca değer 5 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 2 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 18 öğrenci ve yüksek olan 11 öğrenci vardır. Puanları birbirine eşit öğrenci sayısı ise 42'dir.

Görsel Sanatlar dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark yoktur ($p=0,127$). Görsel Sanatlar dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. Öntestten de en düşük puan alan öğrenci 3 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontest ortanca değeri 5 iken en düşük 3 en yüksek te 5 puan alınmıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan 19 öğrenci ve yüksek olan 9 öğrenci vardır. Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 43 öğrenci vardır. Negatif sıra puanı ortalama değeri 14,1 iken pozitif sıra puanı ortalama değeri 15,4'tür.

Müzik dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark vardır ($p<0,001$). Müzik dersi öntest puanları ortanca değeri 5 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 4 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontest puanları içinde ortanca değer 5 olarak elde edilmiştir ve tüm öğrenciler 5 almıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan öğrenci yok iken ve büyük olan 16 öğrenci vardır. Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 55 öğrenci vardır. Müzik dersi puanlarında artış söz konusudur.

Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark vardır ($p=0,025$). Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest puanları ortanca değeri 4 olarak elde edilmiştir. En düşük puan alan öğrenci 1 alırken en yüksek alanda 5 almıştır. Sontest puanları içinde ortanca değer 4 olarak elde edilmiştir. En düşük alan öğrenci 1 alırken en yüksek alan 5 almıştır. Toplam 71 öğrenci değerlendirildiğinde sontest puanı öntest puanından düşük olan öğrenci yok iken yüksek olan 5 öğrenci vardır.

Sontest ve öntest puanları birbirine eşit olan 66 öğrenci vardır. Beden Eğitimi ve Spor dersi puanlarında artış söz konusudur.

Kontrol grubunun öntest-sontest puanları karşılaştırıldığında; Türkçe ve Fen Bilimleri derslerinde başarının düştüğü, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor derslerinde başarının arttığı, Matematik, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile Görsel Sanatlar Derslerinde başarının değişmediği görülmektedir.

3.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 6. Deney ve Kontrol Gruplarının Sontest Sonuçları

Ders	Deney Grubu		Kontrol Grubu		U	p
	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması		
Türkçe	4 (1 – 5)	79,9	4 (1 – 5)	64,8	2047,5	0,022
Matematik	4 (2 – 5)	73,6	4 (1 – 5)	71,3	2508,5	0,728
Fen	4 (1 – 5)	74,5	4 (1 – 5)	70,5	2446,5	0,544
Sosyal	4 (1 – 5)	74,8	4 (2 – 5)	70,1	2422,5	0,473
İngilizce	5 (2 – 5)	79,5	5 (2 – 5)	65,4	2084,0	0,017
Din	5 (2 – 5)	76,7	5 (2 – 5)	68,2	2282,5	0,151
Görsel	5 (4 – 5)	79,5	5 (3 – 5)	65,4	2084,0	0,017
Müzik	5 (4 – 5)	75,8	5 (5 – 5)	69,1	2349,0	0,230
Beden	4 (1 – 5)	72,0	4 (1 – 5)	73,0	2556,0	0,324

U: Mann Whitney U test istatistiği

Türkçe dersi aratest puan dağılımları deney-kontrol grupları arasında farklılık göstermektedir ($p=0,022$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 4 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 1 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda da 1 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları ortalaması 79,9 iken kontrol grubundakilerde bu değer 64,8'dir. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir. Matematik dersi aratest puan dağılımları gruplara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,728$). Benzer şekilde Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler dersleri puan dağılımları da farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,544 ve 0,473'tür).

İngilizce dersi aratest puan dağılımları deney-kontrol grubu arasında farklılık göstermektedir ($p=0,017$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 5 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 2 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda da 2 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları

ortalaması 79,5 iken kontrol grubundakilerde bu değer 65,4'tür. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi aratest puan dağılımları deney-kontrol grubu arasında farklılık göstermemektedir ($p=0,151$).

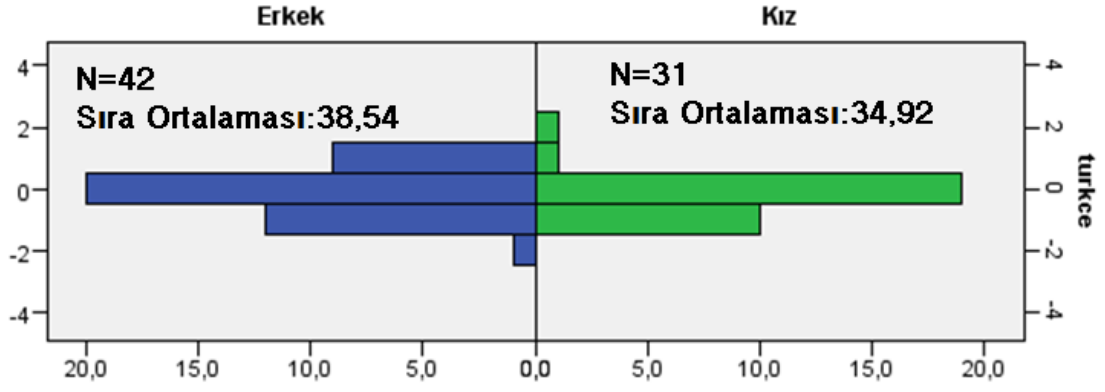
Görsel Sanatlar dersi aratest puan dağılımları deney grubu ve kontrol grubu arasında farklılık göstermektedir ($p=0,017$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 5 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 4 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda 3 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları ortalaması 79,5 iken kontrol grubundakilerde bu değer 65,4'tür. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir. Müzik ve Beden Eğitimi ve Spor dersi puan dağılımları deney ve kontrol grubuna göre farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,230 ve 0,324'tür).

3.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 7. Deney Grubunun Cinsiyete Göre Akademik Başarı Düzeyleri

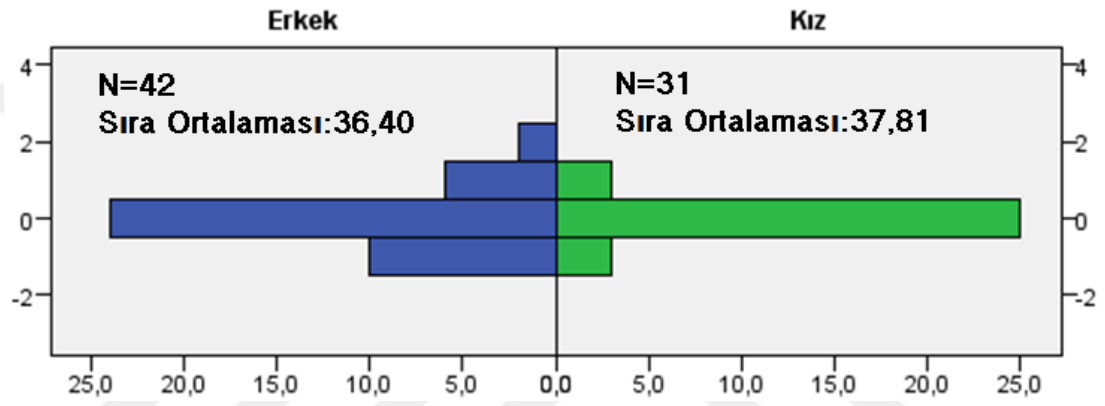
Ders	Erkek		Kız		U	p
	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması		
Türkçe	0 (-2 - 1)	38,5	0 (-1 - 2)	34,9	586,5	0,426
Matematik	0 (-1 - 2)	36,4	0 (-1 - 1)	37,8	676,0	0,737
Fen	0 (-2 - 1)	39,7	0 (-2 - 0)	33,3	536,0	0,153
Sosyal	0 (-3 - 2)	38,1	0 (-1 - 1)	35,6	607,0	0,571
İngilizce	0 (-1 - 2)	39,0	0 (-2 - 1)	34,3	566,0	0,270
Din	0 (-2 - 1)	34,0	0 (-1 - 1)	41,1	776,5	0,088
Görsel	0 (-2 - 2)	37,3	0 (-2 - 1)	36,7	640,5	0,885
Müzik	0 (-1 - 1)	35,9	0 (-1 - 0)	38,5	697,0	0,494
Beden	0 (-1 - 1)	36,5	0 (0 - 1)	37,7	671,5	0,506

U: Mann Whitney U test istatistiği

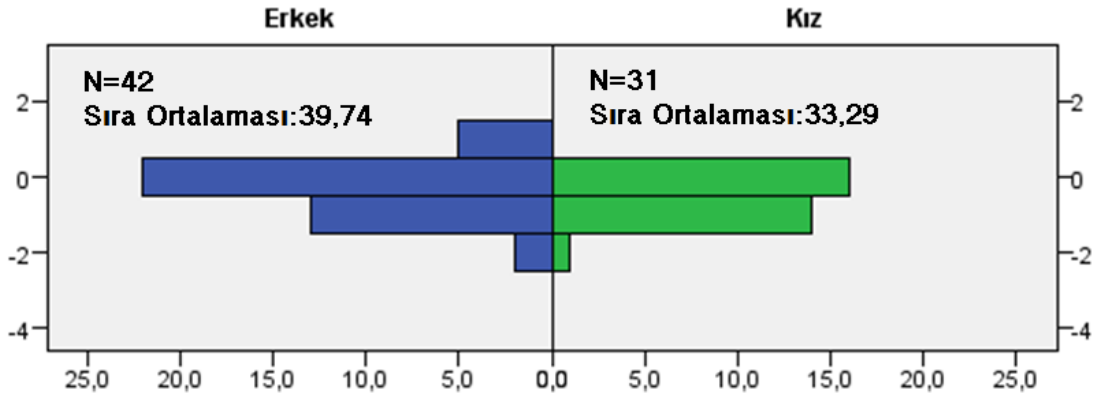
Şekil 3. Türkçe Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

Türkçe dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p=0,426$).

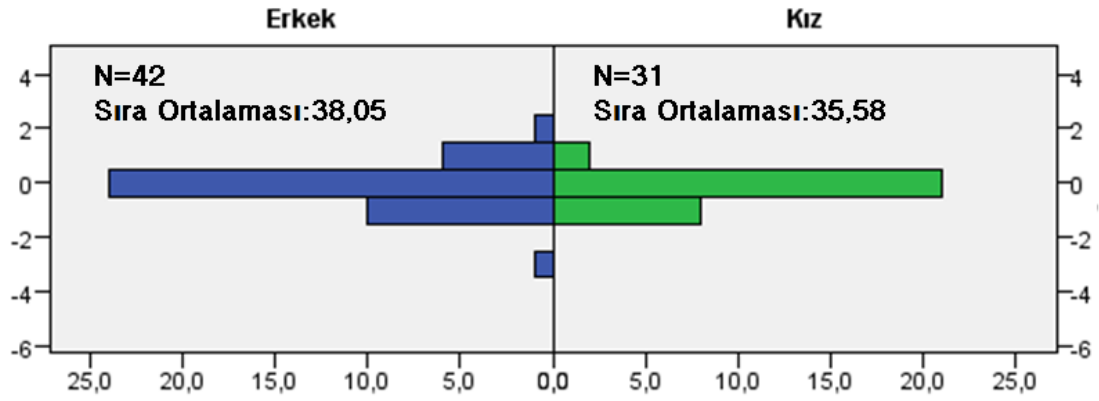
Şekil 4. Matematik Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

Matematik dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p=0,737$).

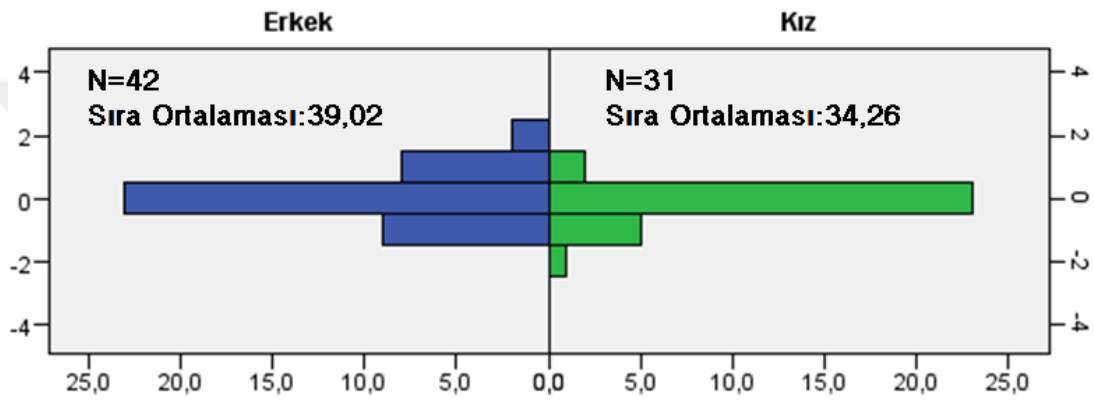
Şekil 5. Fen Bilimleri Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

Fen Bilimleri dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p=0,153$).

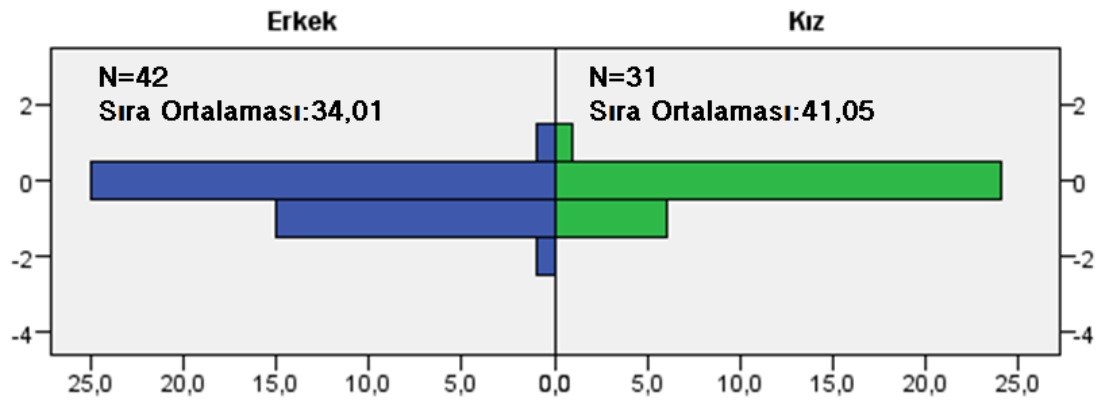
Şekil 6. Sosyal Bilgiler Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

Sosyal Bilgiler dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p=0,571$).

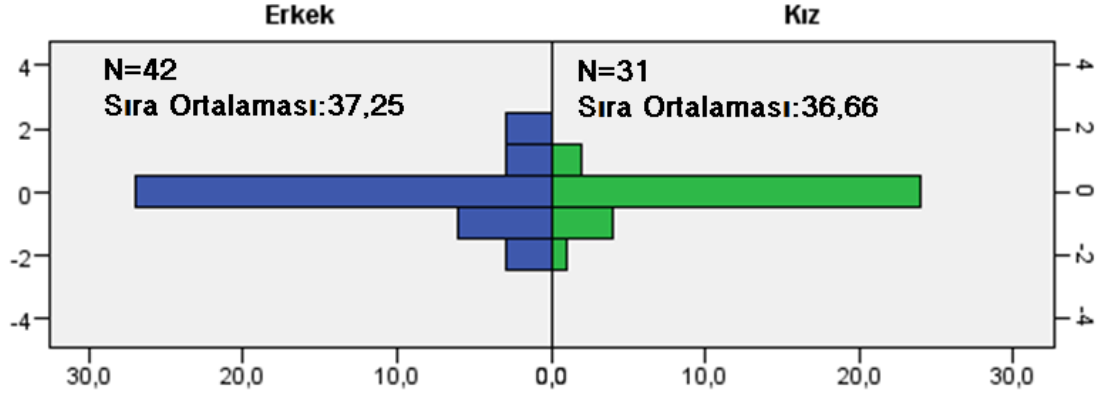
Şekil 7. İngilizce Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

İngilizce dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p=0,270$).

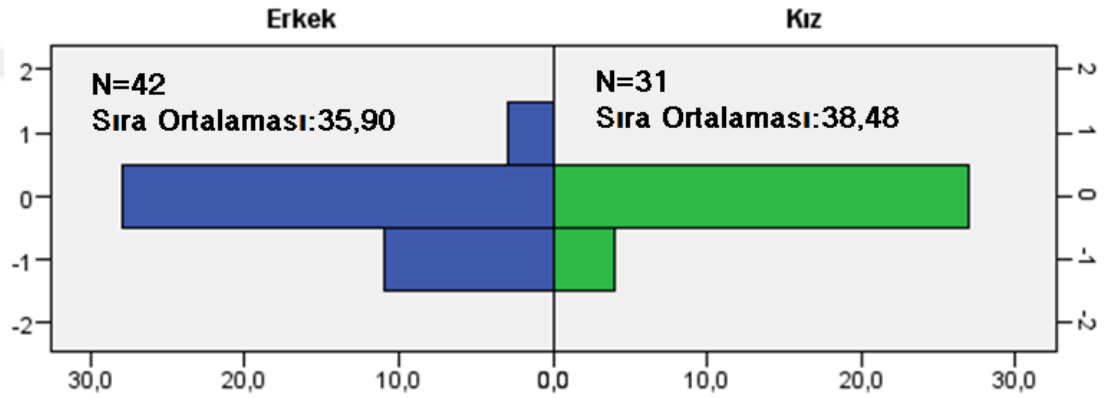
Şekil 8. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p=0,088$).

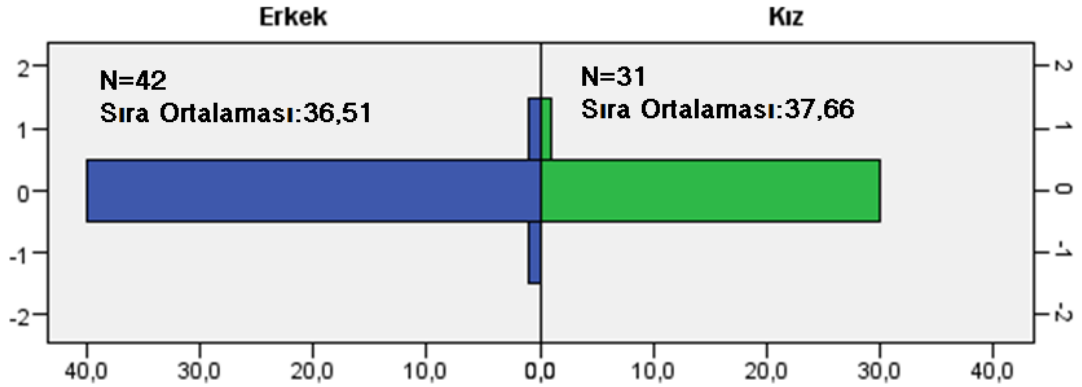
Şekil 9. Görsel Sanatlar Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

Görsel Sanatlar dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p=0,885$).

Şekil 10. Müzik Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

Müzik dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p=0,494$).

Şekil 11. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Puan Farklarının Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

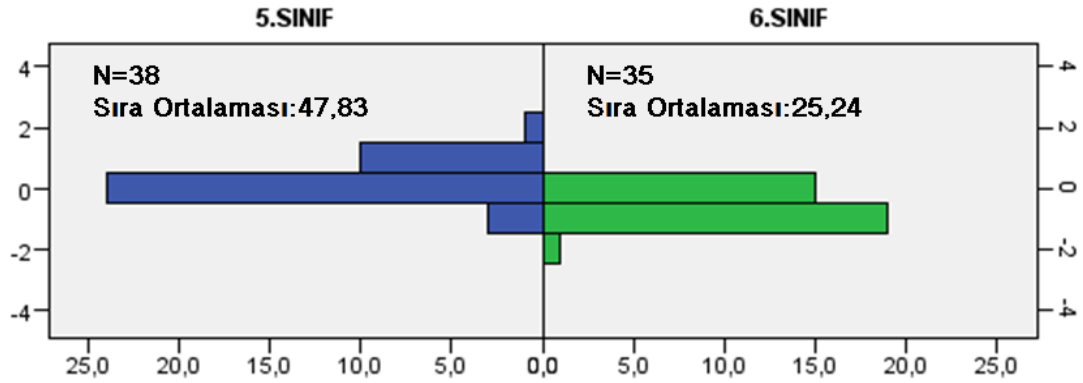
Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p=0,506$).

3.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 8: Deney Grubunun Sınıf Düzeyine Göre Akademik Başarıları

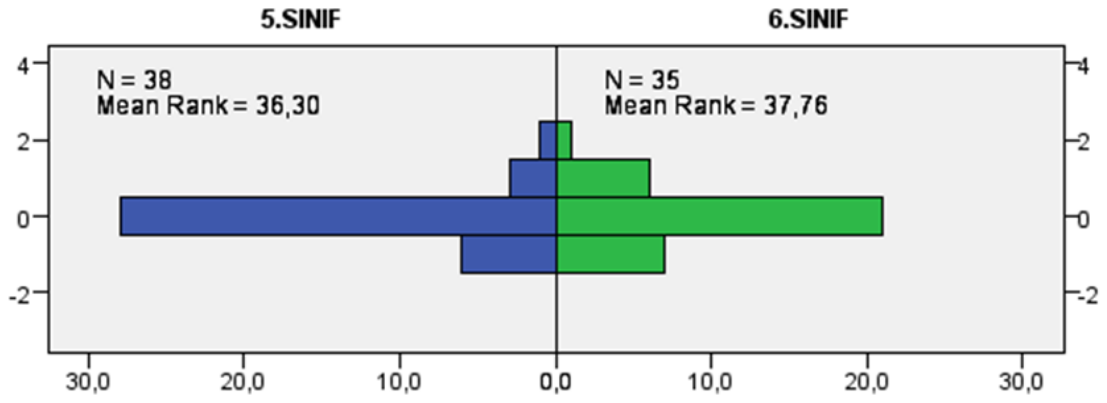
Ders	5.SINIF		6.SINIF		U	p
	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması		
Türkçe	0 (-1 - 2)	47,8	-1 (-2 -0)	25,2	253,5	<0,001
Matematik	0 (-1 - 2)	36,3	0 (-1 - 2)	37,8	691,5	0,725
Fen	0 (-2 - 1)	43,7	-1 (-2 -1)	29,8	411,5	0,002
Sosyal	0 (-1 - 1)	36,6	0 (-3 - 2)	37,4	679,0	0,858
İngilizce	0 (-1 - 2)	36,1	0 (-2 - 1)	37,9	698,0	0,672
Din Bilgisi	0 (-1 - 1)	41,0	0 (-2 - 0)	32,7	514,0	0,042
Görsel	0 (-2 - 0)	28,8	0 (-1 - 2)	45,9	975,5	<0,001
Müzik	0 (-1 - 1)	36,4	0 (-1 - 1)	37,7	688,0	0,735
Beden Eğitimi	0 (-1 - 1)	36,5	0 (0 - 1)	37,5	683,5	0,553

U: Mann Whitney U test istatistiği

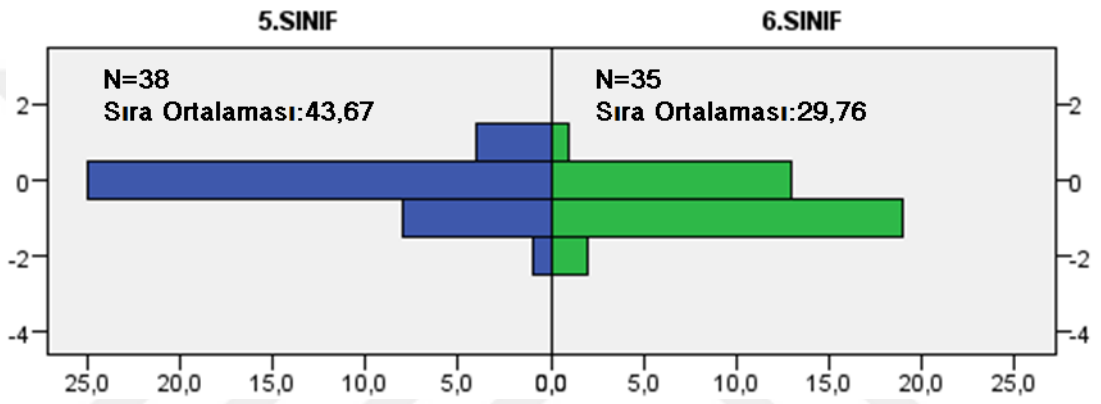
Şekil 12. Türkçe Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı

Türkçe dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermektedir ($p < 0,001$). 5. sınıflar 6. sınıflara göre daha başarılıdır.

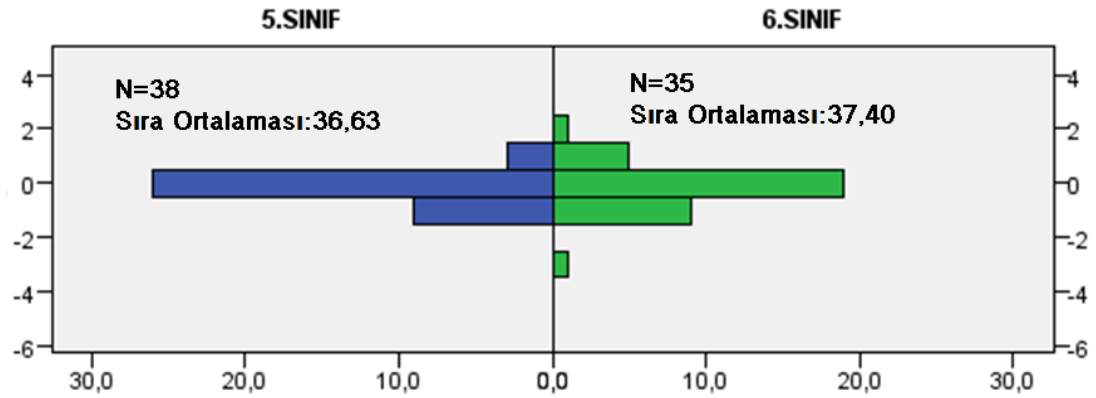
Şekil 13. Matematik Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı

Matematik dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,725$).

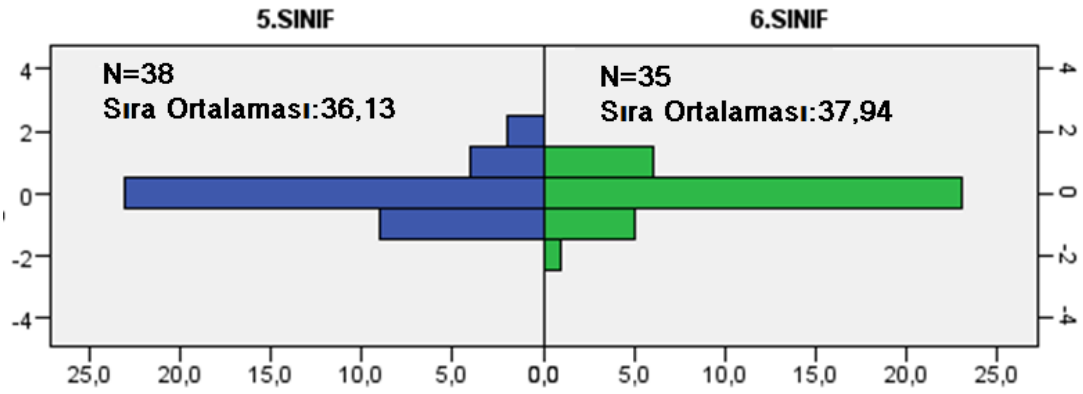
Şekil 14. Fen Bilimleri Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı

Fen Bilimleri dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermektedir ($p=0,002$).

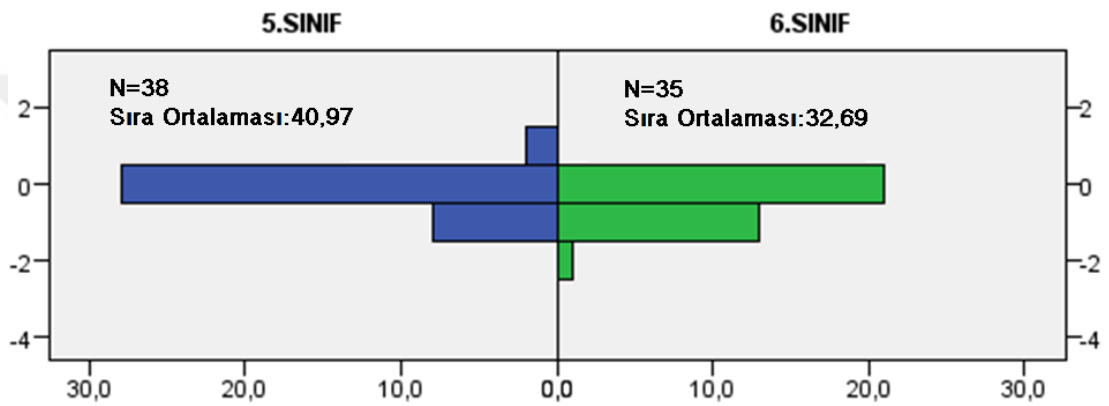
Şekil 15. Sosyal Bilgiler Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı

Sosyal Bilgiler dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,858$).

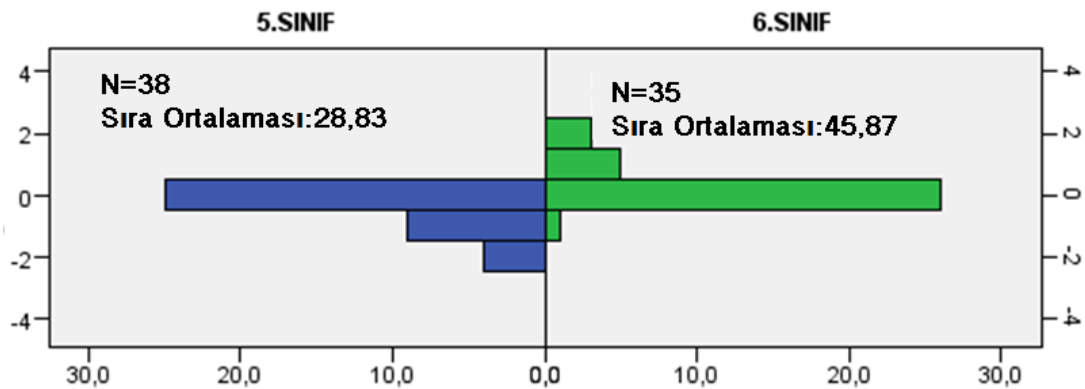
Şekil 16. İngilizce Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı

İngilizce dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,672$).

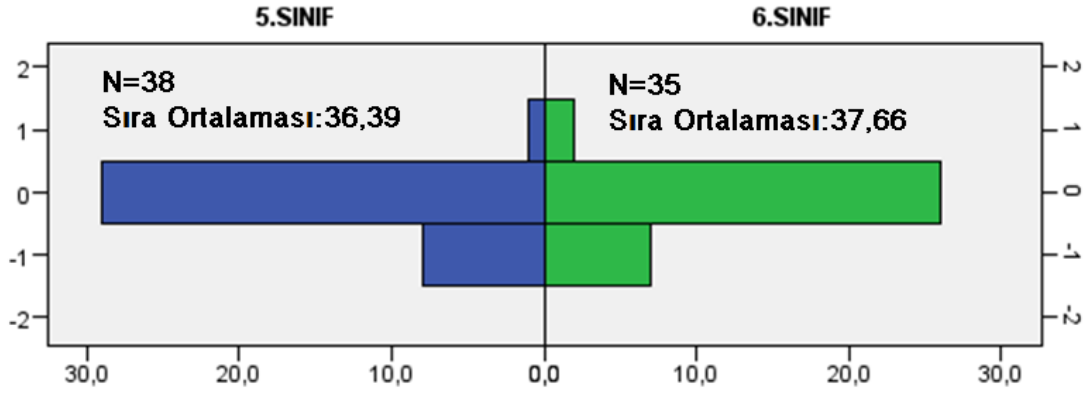
Şekil 17. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermektedir ($p=0,042$). 5.sınıflar 6.sınıflara göre daha başarılıdır.

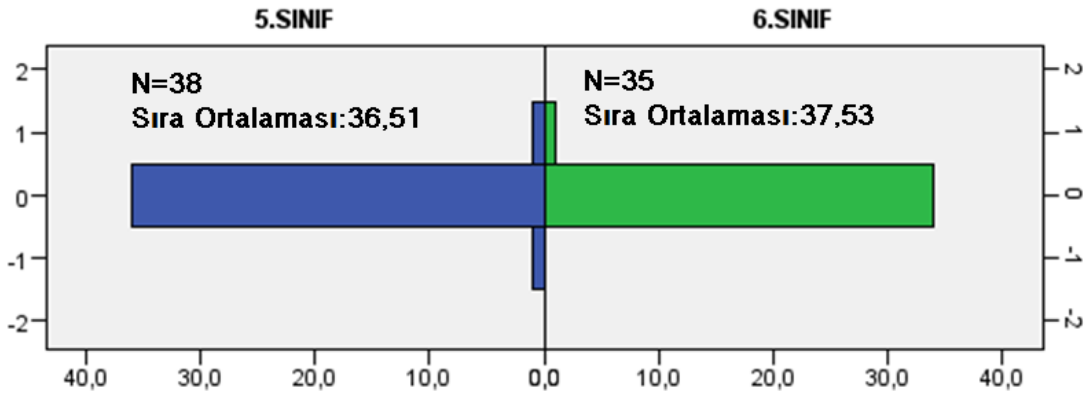
Şekil 18. Görsel Sanatlar Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı

Görsel Sanatlar dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermektedir ($p<0,001$). 6.sınıflar 5.sınıflara göre daha başarılıdır.

Şekil 19. Müzik Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı

Müzik dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,735$).

Şekil 20. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Puan Farklarının Sınıflara Göre Frekans Dağılımı

Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,553$).

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde; araştırma sonuçları değerlendirilerek, araştırma problemlerine açıklık getirilmiştir. Daha sonra, alana katkı sağlayacağı düşünülen önerilere yer verilmiştir. Önerilerin geliştirilmesinde; uygulama süreci de göz önünde bulundurulmuştur.

4.1 Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma; müzik dinleme etkinliklerinin, ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısına etkisini; cinsiyet, sınıf ve ders değişkenlerine göre ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, müzik dinleme etkinlikleri gerçekleştirilmiş; cinsiyet, sınıf ve ders değişkenlerine göre ilişkisel durumlar ortaya konulmuştur. Söz edilen değişkenler bazında, müzik dinlemenin akademik başarı üzerindeki etkisi istatistiksel dağılımlar ile açıklanmıştır.

Çalışma grubunda, 2015-2016 eğitim öğretim yılı, Samsun ili Çarşamba ilçesi Mustafa Kemal Ortaokulu'nda, beşinci ve altıncı sınıflarda öğrenim gören 144 öğrenci yer almaktadır. Öğrencilerden 73'ü deney grubunu, 71'i ise kontrol grubunu oluşturmaktadır. Deney grubundaki öğrencilerin 42'si erkek, 31'i ise kız öğrencidir. Bu gruptaki öğrencilerden 38'i beşinci sınıf ve 35'i altıncı sınıfta öğrenim görmektedir.

Araştırmanın ana problemi doğrultusunda; müzik dinleme etkinliklerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarıları üzerinde olumlu etki gösterdiği ve alan derslerinde başarının deney grubu lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Eserlerin dinletilmesinde kısa açıklamaların yapılması, ilköğretim öğrencilerinin bu tür eserleri daha dikkatli ve anlayarak dinlemelerine yardımcı olmuştur.

Ülkemizde çoksesli eserleri algılayabilmek ve aktif dinlemenin gerçekleşmesi için hazırbulunuşluk düzeyi yetersiz kalabilmektedir. Bilgi, klasik müzik türünü anlamının ön koşulları arasında görülmektedir. Bu bağlamda bilgi düzeyi ile polifonik eserleri anlamlandırabilme becerisi arasında doğru orantıdan söz edilebilir.

Bu sonuçlara dayanarak; öğrencilere yapılan açıklamalı etkinliklerin ve müziği, sahnede canlı olarak dinlemenin; özellikle müzik beğenisi geliştirmede ve akademik başarıyı artırmada bir araç olarak kullanılabileceği söylenebilir.

Bu araştırmanın alt problemleri, müzik dinleme etkinliklerinin, ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısına etkisini; cinsiyet, sınıf ve ders değişkenlerine göre ortaya koymak üzere yapılandırılmış ve bu amaç doğrultusunda ilişkisel durumlar ortaya konulmuştur. Söz edilen değişkenler bazında, müzik dinlemenin akademik başarı üzerindeki etkisi istatistiksel dağılımlar ile maddeler halinde açıklanmıştır.

Araştırmanın alt problemlere ilişkin sonuçları aşağıdaki gibidir:

4.1.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Deney grubunun öntest-aratest puanları arasındaki farka bakıldığında; İngilizce ve Görsel Sanatlar derslerinde başarı artmıştır. Türkçe, Matematik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden eğitimi ve Spor ile Müzik derslerinde başarıya ilişkin fark görülmemektedir. Sosyal Bilgiler ve Fen Bilimleri dersinde ise başarının düştüğü görülmüştür.

4.1.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Kontrol grubunun öntest-aratest puanları arasındaki farka bakıldığında; Türkçe ve İngilizce derslerinde başarı artmıştır. Matematik, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi ve Spor ile Müzik derslerinde başarı sabit kalmışken; Fen Bilimleri dersinde ise başarı düşmüştür.

4.1.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Deney ve kontrol gruplarının aratest puanları arasında bazı derslerde istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir. Türkçe, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile Görsel Sanatlar derslerinde deney grubu kontrol grubundan daha başarılı olmuştur. Matematik, Fen Bilimleri, Müzik ile Beden Eğitimi ve Spor derslerinde başarı her iki grup için farklılık göstermemektedir.

4.1.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Deney grubunun öntest-sontest puanlarına bakıldığında; Fen Bilimleri dersinde başarının arttığı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde ise başarının düştüğü sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Kontrol grubunun öntest-sontest puanları karşılaştırıldığında; Türkçe ve Fen Bilimleri derslerinde başarının düştüğü, Matematik, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile Görsel Sanatlar Derslerinde başarının sabit kaldığı görülmektedir. Müzik, Beden Eğitimi ve Spor dersinde ise dramatik şekilde başarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Müzik ders başarısının kontrol grubu öğrencilerinde artması, dinleme etkinliklerinin müzik ders saati içinde yapılması ve buna bağlı olarak deney grubunda ders içeriğinin sınırlı süreye sıkıştırılarak işlenmesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

4.1.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Deney ve kontrol gruplarının sontest puanları arasında, bazı derslerde deney grubu lehine sonuçlara ulaşılmıştır. Türkçe, İngilizce ve Görsel Sanatlar derslerinde deney grubu kontrol grubuna göre daha başarılıdır. Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi ve Spor ile Müzik derslerinde ise her iki grubun başarı düzeylerine farklılığa rastlanmamıştır.

4.1.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Deney grubunun akademik başarı düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan bu yaş grubu çocukların eserlere verdikleri duygusal tepkilerin cinsiyete göre farklılaştığı söylenebilir. Uygulama sürecinde, kız öğrencilerin daha istekli ve meraklı oldukları, daha fazla soru sorma eğilimi gösterdikleri gözlemlenmiştir. Ancak; bu durumun akademik başarıları üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı açıktır.

4.1.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Deney grubunda akademik başarının sınıf değişkenine göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu değişkene göre belirlenen farklılıklar şu şekildedir: Görsel Sanatlar dersinde altıncı sınıfların, beşinci sınıflara göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe, Fen Bilimleri ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde ise; beşinci sınıfların altıncı sınıflardan daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer derslerde ise; her iki sınıfın akademik başarılarının paralellik gösterdiği ortaya çıkmıştır.

En genel ifade ile bu araştırmanın bulguları ve sonucuna dayanarak; müzik dinleme etkinliklerinin, akademik başarıyı artırdığı, bir kez daha bilimsel nesnellik kazanmıştır. Müzik dinleme etkinliği, genel müzik eğitiminin en önemli boyutlarından biri olarak görülmektedir. Ancak; bu etkinliklerin, mevcut iş gücü, program, materyal ve en önemlisi haftada bir saat müzik dersi ile yetersiz kaldığı düşüncesi kabul görmektedir. Bu araştırma ile konunun önemini vurgulamaya, eksikliklerin giderilmesine yönelik çeşitli öneriler geliştirmeye, dolayısıyla genel müzik eğitimi alanına katkıda bulunmaya çalışılmıştır.

Öğrencilerin canlı konser dinleme etkinliklerine katılabilmesi konusunda bütçe ayrılması gerekmektedir. Bu araştırma kapsamında gerçekleştirilen opera gezisi sırasında müzik öğretmenin karşılaştığı birçok olumsuz durum söz konusudur. Bunların temelinde çoğunlukla ekonomik nedenler yatmaktadır. Toplumun üst gelir düzeyine sahip kesiminde sosyal faaliyetlere katılmak yalnızca zaman ayırmakla ilgili bir meseledir. Öte yandan düşük gelirli ailelerin çocukları bu tür etkinliklere ancak devlet desteği ile katılım gösterebilmektedirler. Bu anlamda operanın gezici eğitim etkinliği vermesi önemli bir adım olurken MEB tarafından yapılacak yeni projelere ihtiyaç duyulmaktadır.

4.2 Öneriler

Araştırma sonuçlarına dayanarak geliştirilen öneriler aşağıdaki gibidir:

- Ders içi müzik dinleme etkinlikleri için hafta da bir saat müzik dersi yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle; müzik ders saati artırılması,
- Genel müzik eğitimi kapsamındaki ders dışı müzik etkinlikleri (egzersiz adı altında gerçekleştirilen çalgı ve koro dersleri) içinde planlı müzik dinleme etkinlikleri gerçekleştirilmesi,
- Bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi için ders dışı müzik etkinliklerine ayrılan zamanın artırılması konusunda müzik öğretmeni ile okul aile birliği, okul yönetimi ve veliler ile iş birliği içinde olunması,
- Dinleme etkinlikleri esnasında, özellikle klasik müzik yapıtları öğrenciler tarafından yabancılandığı için bu eserler hakkında açıklama yapmanın müzik öğretmenlerince rutin bir uygulama haline gelmesi,

- Dinlenilecek eserlerin seçimi ve bu eserlere ilişkin kayıtların hazırlanması ciddi bir ön hazırlık gerektirdiğinden; bu konuda materyal geliştirilmesi müzik öğretmenin inisiyatifine bırakılmamalıdır.
- Böyle bir materyal geliştirme çalışması; gelecek araştırmalar için konu olarak seçilmesi önerilmektedir.
- Seçkin eserlerden oluşan standart bir CD, kılavuz kitap ile birlikte, ülke genelindeki müzik öğretmenlerine dağıtılması,
- Böyle bir materyal geliştirme çalışmasının gelecek araştırmalar için konu olarak seçilmesi önerilebilir. Çünkü böyle bir uygulama; öğrencilerde ortak bir kültürel dağarcık oluşturmak, dinleme etkinliklerine pratiklik kazandırmak, müzik öğretmenin iş yükünü azaltmak ve öğretmenin motivasyonu arttırmak gibi faydalar sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Ataman Gencil, Ö. (2014). “Ortaokul Öğrencilerinin Matematik Dersi Başarısında Mozart Müziği Etkisi”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education) 29(2), 81-93 Nisan 2014.

Ayata, E. (2008). *Music and Brain*. Yayınlanmamış doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul.

Ayata, E. Ve Aşkın, C. (2008). “Müziğin Beynin Bilişsel Fonksiyonlarına Olan Etkisi”, İTÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 5 (2), 13-22.

Aydoğan, Y ve Gürsoy, F. (2007). “Müzik Dinleme Alışkanlıklarının ve Bazı Değişkenlerin Lise İkinci Sınıf Öğrencilerinin Sürekli Kaygı Düzeyler Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi”, AİB.Ü, Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 1 (2007), 64-73

Başer, F, A. (2004). “Müziğin Okul Öncesi Dönemde Çocuk Gelişimine Katkısı”, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü.

Birer, A, R, H. (2013). “Keman Öğrencilerinin Müzik Dinleme ve Çalma Alışkanlıkları (Niğde Üniversitesi Örneği)”, SED (Sanat Eğitimi Dergisi). Konya: Sanat ve Dil Araştırmaları Enstitüsü Sayı : 2, Cilt: 1

Bulut, D ve Gürsoy, Y. (2016). “Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Görüşleri (Niğde İli Örneği)”, Elementary Education Online, 2016; 15(2): 635-649, İlköğretim Online, 15(2), 635-649, 2016. [Online]:<http://ilkogretim-online.org.tr> doi: <http://dx.doi.org/10.17051/io.2016.02345>

Çalışır, F. (1999). *Müzik Dili Sözlüğü*, Ataçag Sanatevi Yayınları.

Çifci, C. (2016). “Bel Ağrısına Yönelik Girişimsel İşlem Yapılan Hastalarda Müzik Dinlemenin Girişimsel Analjezi ve Hasta Konforuna Etkisi”, Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Ankara.

Çilden, Ş. (2001). “Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme”, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21. (1), 1-8.

Demir, Ö ve Arslantaş, H. (2016). “Koroner Anjiyografi ve Perkütan Transluminel Koroner Anjiyoplasti İşlemi Öncesi Uygulanan Müzik Eşliğinde Progresif Kas Gevşeme Egzersizinin Bireylerin Anksiyete Düzeylerine Olan Etkisi”, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 19: 1-10

Durmuş, E. (2015). “Eeg İşaretlerinden Bilişsel Görevlerin ve Müzik Dinleme Görevlerinin Analizi”, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Makine Mühendisliği Anabilim Dalı, Trabzon.

Ercan, H. (2014). “Klasik Batı Müziği Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarı Müzik Lisans Öğrencilerinin Müzikal Beğenileri ve Müzik Dinleme Alışkanlıklarının İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Bolu.

Erdal, B. (2009). “Müzik Tercihi ve Kişilik İlişkisi”, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 35(2), 188-196.

Erdem, C. (2015). "Ergenin Müzik ile İletişimi", Serbest Psikolog. DOI: 10.4274/tpa.46.25. İstanbul, Türkiye.

Erman, Armağan (2003). *İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Türlerindeki Dağılım ve Düzey Ölçümlerinin Müziksel Zekâ Düzeyleri İle Karşılaştırmalı İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ertenli, İ. (2014). "Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Müzik Türlerini Dinleme Durumlarına ve Programın Müzik Türü Tercihleri Üzerindeki Etkisine İlişkin Görüşleri. (Çankaya İlçesi Örneği)", Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.

Fidan, N. (1986). *Okullarda Öğrenme ve Öğretme*, Yelkentepe Yayınları, Ankara.

Geringer, J. M. (1982). "Verbal And Operant Music Listening Preferences in Relationship to Age and Musical Training", *Psychology of Music, Special Issue: Proceedings of the Ninth International Seminar on Research in Music Education*, pp. 47-50.

Göğüş, C. (2007). "Mesleksel Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Ulusal Müzik Kültürüne Dayalı Başlangıç Piyano Eğitimine İlişkin Öğretmen Görüşleri", Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Gün Duru, E. Ve Köse, H. S. (2012). "Klasik Müzik Dinlemenin İlköğretim Öğrencilerinin Sınav Başarılarına Etkisi", *e-Journal of New World Sciences Academy Volume: 7, Number: 2, Article Number: D0091*

Günay, E. (2006). *Müzik Sosyolojisi Sosyolojiden Müzik Kültürüne Bir Bakış*, Önsöz Basım Yayıncılık. Birinci Basım. İstanbul.

Hamzaoğlu Birer, A, R. Ve Angı, Ç, E. (2013). "Keman Öğrencilerinin Müzik Dinleme ve Çalma Alışkanlıkları", *Sanat Eğitimi Dergisi: 1(2)*

Hatay, L. (2011). "Üniversite Akademik Çevresinin Klasik Müzik ile İlgili Beğeni Tutumları ve Akademik Alanları Arasındaki İlişki", Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı Müzik Bilimi Yüksek Lisans Programı, Ankara.

Hürel, F. (2008). *Klasik Müzik Rehberi*, 1. Baskı: Say Yayınları, İstanbul.

İlhan, Ö. (2007). "Türkiye'de İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Çözümlemesi", Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kastamonu.

İşkey, M. (2008). "Anjiografi İşlemi Öncesi ve İşlem Sırasında Müzik Dinlemenin Bireylerin Anksiyete Düzeyi ve Yasam Bulgularına Etkisi", Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Sivas.

Kalender, N. (2001). "Müzik Dinlemenin Eğitsel Temelleri", *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: XIV, Sayı: 1, (156-157)*.

Kayhan, K. (2011). "Üniversite Öğrencilerinin Klasik Müzik ile İlgili Beğeni Tutumları", Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı Müzik Bilimi Yüksek Lisans Programı, Ankara.

Kurt, G. (2006). “Zihinsel Engelli Çocuklarda, Müzik Dinlemenin Öğrenme Üzerindeki Etkisi”, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji, İnsan Bilimleri ve Felsefe, İstanbul.

Küçük, D, P. (2016). “Müzik Etkinliklerine Katılan ve Katılmayan Çocuklarda Benlik Saygısı ve Müzik Yeteneğine Yönelik Özyeterlik Algısının İncelenmesi”, Elementary Education Online, 10(2), 512-522, 2011. İlköğretim Online, 10(2), 512-522, 2011. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>

Lök, N ve Bademli, K. (2016). “Alzheimer Hastalarında Müzik Terapinin Etkinliği: Sistematik Derleme”, Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry 2016; 8(3):266-274 doi: 10.18863/pgy.238188

Özal Göncü, İ.; “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Anasınıfı Öğretmenleriyle Müzik Öğretmenlerinin Müzik Çalışmalarına İlişkin Tutum ve Yeterliklerinin Karşılaştırılması”, Bildiriler – 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 23–25 Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, 2009.

Öztuğ, E, K. (2012). “Eğitim Politikalarında Müzik Eğitiminin Yeri”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education) Özel Sayı 2: 119-124

Özgül, Y. (2012). “Trafikte Araba Kullanırken Müzik Dinleme Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Ankara.

Özkoyuncu, M, M. (2005). “Klasik Müzik Albümlerinde Görsel İmge Sorunları ve Bilkent Akademik Senfoni Orkestrası Konser CD’leri için Görsel Tasarım Önerileri”, Sanatta Yeterlik Tezi, Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı, Ankara.

Sager, T, İmrik, Ü ve Demirkol, P. (2014). “Televizyon Çocuk Programı Müziklerinin İlköğretim Müzik Dersine Katkılarına Yönelik Görüşler”, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Issn: 1308–9196 Sayı: 17 Ağustos 2014 Doi Numarası: [Http://Dx.Doi.Org/10.14520/Adyusbd.762](http://dx.doi.org/10.14520/Adyusbd.762)

Sarı, A. (2014). “Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Görüşleri”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı,

Sarı, E. (2016). *Müzik Ruhun Gıdasıdır*, Yayınevi Adresi Nokta E-Book Publishing. Birinci Baskı: Antalya.

Sazak, N.; “İlköğretim İkinci Kademe 7. Sınıf Müzik Dersi Öğretiminde Kullanılmak Üzere Geliştirilen ‘Müzik Yolu Masa Oyunu’nun Uzman Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi”, 10. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*. Bildiri. DOI: 10.7816/idil-01-04-11. Niğde, 2012.

Schellenberg, E. (2004). “Music Lessons Enhance Iq. Glenn University of Toronto”, Mississauga, Ontario, Canada.

Sever, S. (2015). “İlköğretim Öğrencilerinin Resimsel Anlatımlarında Müzik İmgesi ve Okuldaki Müzik Dersiyle İlişkisi”, Elementary Education Online, 14 (2), 538-556, İlköğretim Online, 14(2), 538-556, 2015. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.trhttp://dx.doi.org/10.17051/ieo.2015.63556>,

Sun, M ve Seyrek, H. (2012). *Okul Öncesi Eğitimde Müzik*, ISBN: 9114655185331. Mey Yayınları, Ankara.

Şahin, E, Y. (2013). “Müzik Dinlemenin Resimle ve Yazıyla Anlatım Becerisi Üzerine Etkisi”, Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi. Uluslararası Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi. S. 5, c. 2, İstanbul.

Şen, Y. (2006). “Okulöncesi Dönemde, Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi”, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Cilt 7, Sayı1. S. 337-344

Şendurur, Y ve Akgül Barış, D. (2002). “Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı”, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 22, Sayı 1. Ankara.

Şenürkmez, K, Y. (2006). “Tarihsel, Toplumsal, Ekonomik ve Yasal Perspektifte Klasik Müzikte Kurumsallaşma ve Türkiye Örneği”, Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Genel Müzikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.

Tarman, S. (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*, ISBN 975-6810-07-6, Müzik Eğitimi Yayınları, Birinci Basım, Baskı: Sözkese Matbaası, Ankara.

Talışık, E. (2009). “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin İlköğretim Müzik Derslerinde Popüler Müziğin Öğretim Materyali Olarak Kullanımına İlişkin Görüşleri Üzerine Bir Çalışma”, Gazi Üniversitesi. Ankara.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (MEB). *Eğlence Hizmetleri Müzik Etkinlikleri*, 212MSG014. Ankara, 2011.

Tekeli, B. (2013). “Müzik Öğretmeni Adaylarının Görüşlerine Göre Müzik Dinleme ve Kültürü Dersine Yönelik Öğretim Programı Taslak Önerisi”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.

Topcu, H ve Bulut, N. (2016). “Şarkılarla Yapılan Matematik Öğretiminin 6. Sınıf Öğrencilerinin Başarılarına Etkisi”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD) Cilt 17, Sayı 1, Sayfa 535-553

Toraman, M. (2013). “Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Programında Yer Alan Müzik Dersine Yönelik Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Denizli.

Tunca, O. (2014). *60 Dakikada Klasik Müzik*, Müzik Eğitimi Yayınları No.51 Kültür Kitapları Serisi No.18 Birinci Basım: Ankara.

Tüzel, S. (2013). “Sınıf İçi Gürültünün Öğrencilerin Dinleme Sürecindeki Bilişsel Performansına Etkisi”, Eğitimde Kuram ve Uygulama Articles /Makaleler Journal of Theory and Practice in Education 2013, 9(4): 363-378 ISSN: 1304-9496

Uslu, N. (2010). “Niğde İlinde Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenleri ile Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Öğrenim Görmekte Olan Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Müziksel Beğenilerinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Uyan, Z. D. (2012). “Özengen Müzik Eğitimi Alan ve Almayan İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarının ve Okula Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ürün, T. (2015). “Karşılaştırmalı Tonal Ve Makamsal Dizi Öğretiminin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimlerine Etkisi”, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

Yağcı, Ç. (1995). “Müzik Eğitimi ve Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Drama İlişkisi”, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi (Güzel Sanatlar Eğitimi) Anabilim Dalı, Ankara.

Yavuz, (2005). *Çoklu Zekâ Teorisi Uygulama Rehberi*, 2. Basım, Ceceli Yayınları, Ankara.

Yener, S. Ve Öztürk, E. (2008). “İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Şiddetin Önlenmesinde Müzik Eğitiminin Önemi”, Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, 14 (5), 111-115, Erzurum.

Yücetoker, İ. (2015). “Türk Sinemasında Kullanılan Klasik Müziklerin Duygudurum Değiştirmesi Açısından İncelenmesi”, Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi. Sayı 13

İnternet Adresleri

<http://daphne.palomar.edu/christine/e100/howessay.htm>. (erişim: 04.02.2017)

https://en.wikipedia.org/wiki/Aaron_Copland (erişim: 04.01.2017)

[8http://www.egitirim.gen.tr/tr/index.php/68inör/sayi-11-20/sayi-20-demokrasi-egitimi-ekim-2008/279-ilkogretim-onemi-ve-ogretmen](http://www.egitirim.gen.tr/tr/index.php/68inör/sayi-11-20/sayi-20-demokrasi-egitimi-ekim-2008/279-ilkogretim-onemi-ve-ogretmen) (erişim: 03.02.2017)

<https://secure.dobgm.gov.tr/opera2013/devopera.aspx?Mud=29> (erişim: 03.02.2017)

<http://otmg.meb.gov.tr/alanmuzik.html>(erişim: 12.04.2017)

<https://www.reference.com/education/definition-academic-achievement-d765166a90871dcd>. (erişim: 12.04.2017)

<http://www.megabeyin.com/hafiza-ve-zekayi-gelistiren-muzik/> (erişim: 20.04.2017)

EKLER

EK 1. İlköğretim Öğrencilerine Dinletilen Müziklerin Listesi

EK 2. Dönemler, Besteciler, Yorumcular ve Çalgılara İlişkin Bilgiler Listesi

EK 3. Masal Şatosu Afişi ve Konu Özeti

EK 1

EK 1. İlköğretim Öğrencilerine Dinletilen Müziklerin Listesi

Eserin Dönemi	Besteci	Eserin Adı, Numarası	Yorumcular
Barok	J. Pachelbel	Kanon	-
Barok	T. Albinoni	Adagio	-
Barok	A. Marcello	Obua Konçertosu ‘Adagio’	-
Barok	A. Vivaldi	Dört Mevsim ‘Yaz’	-
Barok	J. F. Handel	Sarabande	-
Barok	J. S. Bach	Goldberg Variations- Aria Brandenburg	Glenn Gould
Barok	J. S. Bach	Concerto No. 5 in D 71inör, BWV 1050	Freiburger Barockorchester
Barok	J. S. Bach	Air on the G string	Hauser & Sulic
Klasik	W. A. Mozart	Lacrimosa	-
Klasik	W. A. Mozart	Çeşitlemeler KV 265	-
Klasik	W. A. Mozart	Sonat ‘Türk Marşı’ K331	-
Klasik	L. V. Beethoven	Für Elise	-
Klasik	L. V. Beethoven	Ay Işığı Sonatı Op.27 No.2 Bölüm III	V. Lisitsa
Klasik	L. V. Beethoven	Symphony No 5 in C 71inör, Op 67	Thielemann
Klasik	N. Paganini	Kapris No. 24	Jascha Heifetz

Klasik	F. Schubert	Serenat	-
Romantik	F. Mendelssohn	Sözsüz Şarkı Op. 109	J. Du Pre
Romantik	R. Schumann	Gençlik Albümü	-
Romantik	F. Chopin	Nocturne Op.9 No.2	V. Lisitsa
Romantik	F. Chopin	İhtilal Etüdü	S. Richter
Romantik	F. Liszt	La Campanella	V. Lisitsa
Romantik	R. Wagner	Ride of the Valkyries	Berliner Philharmoniker, D. Barenboim
Romantik	J. Brahms	Macar Dansı No. 5	-
Romantik	P. İ. Çaykovski	Swan Lake Ballet	-
Romantik	E. Elgar	Çello Konçertosu Op.85	Jacqueline Du Pre
Romantik	R. Korsakov	Bal Arısı	-
Romantik	C. Debussy	Ay Işığı	Paul Barton
Çağdaş	S. Rachmaninov	Prelüt	Rachmaninov
Çağdaş	J. Rodrigo	Aranjuez Konçertosu	Paco De Lucia
Çağdaş	A. A. Saygun	Anadolu'dan Süiti op.14 No.1 Meşeli	-

EK 2

EK 2. Dönemler, Besteciler, Yorumcular ve Çalgılara İlişkin Bilgiler Listesi

Barok Dönem: Barok Portekizce barroco (düzgün olmayan inci) kelimesinden gelmektedir. Müzikte barok dönem, 1600 ile 1750 yılları İtalya'daki opera denemeleriyle başlamış; Johann Sebastian Bach'ın ölümüyle sona ermiş ve tüm müzik türlerinde günümüze kadar kalıcı olan değişikliklerin oluşmasına neden olmuştur. Bundan 400 yıl önce Avrupa'da insanlar yeni şeyler keşfediyorlardı kiliselerde orglar vardı. Barok Dönem genel olarak soylulara hitap eden bir çağdır. Dönemin görkem ve şatafatı müziklere yansımıştır. Aynı tınılardaki çalgılar birbirleriyle savaşırcasına, birbirleri ile karşıtlık oluşturarak eserde yerlerini alırlar.

Johann Sebastian Bach: 21 Mart 1685 Eisenach, Almanya'da doğdu. 28 Temmuz 1750 (65 yaşında) Leipzig, Almanya'da öldü. Dünyaca ünlü Alman barok müzik bestecisi ve orgcudur. Glenn Gould: 20. yy'ın en önemli Bach yorumcularından.

Kontrpuanın babası olarak bilinen Johann Sebastian Bach, mesleki ve genel müzik eğitiminde tartışmasız bir öneme sahiptir. Bestecinin dinlenilmesi gereken en önemli eserleri şu şekildedir (Hürel, 2008: 83):

- Org için "Toccatà ve Füg"
- Piyano için iki ve üç sesli Invention'lar
- Küçük prelüt ve fügler
- "Anna Magdalena Bach" parçaları
- Do majör fantezi
- Brandenburg Konçertosu

Georg Friedrich Händel: (d. 23 Şubat 1685 Halle, Almanya – ö. 14 Nisan 1759 Londra, İngiltere), müzik tarihine opera, oratoryo, kantata, düet gibi vokal eserleriyle geçen Alman klasik batı müziği bestecisi.

Johann Pachelbel: (d. 1 Eylül 1653 – ö. 3 Mart 1706) Alman Barok müzik bestecisi. Daha çok Kanon in D major adlı eseriyle bilinir.

Tomaso Albinoni: (d. 8 Haziran 1671, Venedik, İtalya – 17 Ocak 1751 Venedik) klasik batı müziği bestecisi ve aynı zamanda kemancıdır.

Alessandro Marcello: (d. 1 Şubat 1673, Venedik, İtalya ö. 19 Haziran 1747, Venedik, İtalya Albümleri: Oboe Concertos.

Antonio Vivaldi: (d. 4 Mart 1678; Venedik – ö. 28 Temmuz 1741; Viyana), İtalyan barok klasik müzik bestecisi, virtüöz kemancı ve rahip. “Kızıl rahip” lakabıyla tanınan Vivaldi, beş yüzden fazla konçerto bestelemiştir ve konçertonun babası olarak anılır. En bilinen eseri, Dört Mevsim Konçertoları adlı eseridir.

Klasik Dönem: Batı müziğinde Bach’ın ölümü olan 1750 yılında başlayıp, 1800’lü yıllarda sona eren müzik akımına Klasik Dönem adı verilmektedir. Dönemin müziği kendinden önceki Barok Dönemin aksine sade, yalındır.

Wolfgang Amadeus Mozart: (d. 27 Ocak 1756 Salzburg, Avusturya – ö. 5 Aralık 1791 Viyana) Klasik Batı Müziği’nin, en üretken ve en etkili bestekârlarından biridir.

Ludwig van Beethoven: (d. 16 Aralık 1770 – 26 Mart 1827ö.), Alman klasik müzik bestecisi.

Niccolò Paganini: (d. 27 Ekim 1782, Cenova, İtalya – ö. 27 Mayıs 1840, Nice, Fransa) İtalyan besteci, keman virtüözü gitarist ve kompozitör. Müzik tarihinin en ünlü keman virtüözlerinden biridir.

Franz Peter Schubert: (d. 31 Ocak 1797, Viyana – ö. 19 Kasım 1828, Viyana) Avusturyalı besteci.

Romantik Dönem: Müzikte “romantizm”, doğru bir şekilde, 19.yüzyılın başlarından 20.yüzyılın başlarına kadar yapılmış olan müziğe denir. Romantik dönem müziğinin, klasik müziğe göre getirdiği birçok yenilik vardı: Uzun ve açıklayıcı melodiler, renkli armoni ve enstrümantasyon ve ritimdeki özgürlük ve esneklik bunun en önemlileriydi.

Jacob Ludwig Felix Mendelssohn: (d. 3 Şubat 1809, Hamburg – ö. 4 Kasım 1847, Leipzig), Alman müzisyen, besteci, piyanist, orgcu ve orkestra şefi.

Frédéric François Chopin: (d. 1 Mart 1810, Zelazowa-Wola – ö. 17 Ekim 1849, Paris romantik dönemin Polonyalı piyanist ve bestecisi.

Robert Schumann: (d. 8 Haziran 1810, Zwickau, Almanya – ö. 29 Temmuz 1856, Endenich, Bonn, Almanya) Almanya’daki Romantik hareketin öncülerinden birisi olan Alman besteci ve müzik eleştirmendir.

Franz Liszt: (d. 22 Ekim 1811, Macaristan – ö. 31 Temmuz 1886, Bayreuth, Almanya). Müzisyen, besteci, piyanist, orkestra şefi ve müzik öğretmeni. 19. yüzyılın en önemli piyanistlerinden birisi, senfonik şiir tarzının yaratıcısı olan bestecidir.

Richard Wagner: (d. 22 Mayıs 1813, Leipzig, Almanya – ö. 13 Şubat 1883, Venedik, İtalya); Alman opera bestecisi, tiyatro direktörü, müzik teorisyeni ve yazarı.

Johannes Brahms: (d. 7 Mayıs 1833, Hamburg – ö. 3 Nisan 1897, Viyana), Alman besteci, piyanist ve orkestra şefi, 19. yüzyılın ikinci yarısının en önemli Alman romantik akım bestecilerindedir.

Pyotr İlyiç Çaykovski: (d. 7 Mayıs 1840; Votkinsk – ö. 6 Kasım 1893); Sankt Petersburg), Romantik Dönem Rus klasik müzik bestecisidir.

Nikolay Rimski-Korsakov: St. Petersburg yakınlarındaki Novgorod'da 18 Mart 1844'de dünyaya gelmiştir. 19. yüzyıl'daki çoğu Rus besteci gibi besteciliğe amatör çalışma olarak başlamıştır, asıl mesleği donanmadır. En bilinen eseri Bin Bir Gece Masalları'ndaki Şehrazat'ın anlattığı öykülere ilişkin olan Şehrazat adlı senfonik süitidir.

Edward Elgar: (d. 2 Haziran 1857, Broadheath, Birleşik Krallık – ö. 23 Şubat, 1934, Worcester, Birleşik Krallık) Britanyalı geç romantik stili müzik bestecisi ve orkestra şefi.

Claude Debussy: (22 Ağustos 1862; Saint-Germain-en-Laye, Yvelines – 26 Mart 1918, Paris), 20. yüzyılın en önemli Fransız bestecilerinden birisidir.

Çağdaş Dönem: Bu dönemi adlandırmada genel kabul görmüş bir terim yoktur. Çağdaş Müzik veya 20. yüzyıl müziği gibi adlandırmalar yapılabilirse de özellikle ikincisi yüzyılın ortalarında yaşamış olan Rachmaninov, Sibelius ve R. Strauss'uda kapsadığından uygun olmayabilir. Yeni müzik terimi bu müzik türünün felsefesini ve 19. Yüzyıl romantizmine karşıt olan arayışları daha iyi tanımlayacaktır.

Sergei Vasilievich Rachmaninoff: (Rusça: Сергей Васильевич Рахманинов; d. 1 Nisan 1873 - ö. 28 Mart 1943), Rus besteci, orkestra şefi, piyanist. 20. yüzyılın en büyük piyanist ve bestecilerinden birisidir. Rus romantizminin son büyük bestecisi unvanını taşır. Ülkesindeki Bolşevik Devrimi'nden sonra ABD'ye yerleşmiş ve ABD vatandaşı olmuştur.

Joaquín Rodrigo Vidre: (d. 22 Kasım 1901 Sagunto, İspanya - 6 Temmuz 1999 Madrid, İspanya), klasik müzik bestecisi ve piyano virtüözü.

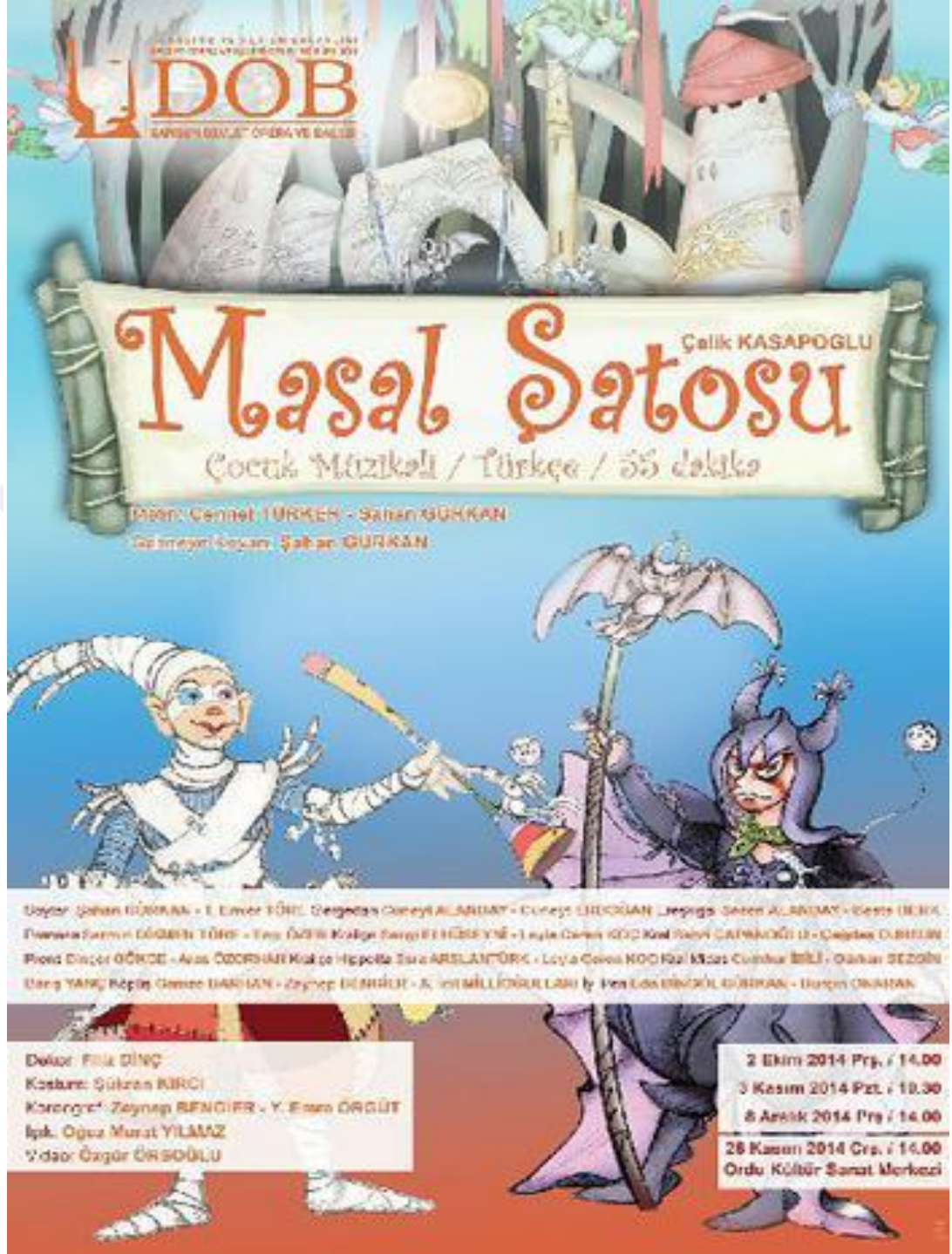
Ahmed Adnan SAYGUN: (d. 7 Eylül 1907, İzmir - ö. 6 Ocak 1991, İstanbul). Klasik batı müziğinde yapıtlar vermiş bir Türk bağdarı, müzik eğitimcisi ve budun müzik bilimcisidir (etnomüzikolog). Saygun, T.C. ilk Devlet Sanatçısıdır. Adnan Saygun, Klasik batı müziğinde yapıtlar vermiş bir Türk bağdarı, müzik eğitimcisi ve budun müzik bilimcisidir. Saygun, T.C. ilk Devlet Sanatçısıdır.

EK 3

EK 3. Masal Şatosu Afişi ve Konu Özeti

Kötü Peri'nin büyüü Doralion kentini ve tüm dünyayı tehdit etmektedir. Bu büyüü ancak bir Ya- Pi yani yakışıklı bir prens bozabilecektir. Peki bu prens Doralion kentini bulabilecek mi? Güzel prenses bu durumu riske atmak istemez ve Soyтары Çatlak Çanak'ı Prensi bulması için şatodan gönderir. Soyтары, Gergedan ve yolda karşılaştıkları terkedilmiş Köpüş, Prensi bulmak için maceralı bir yolculuğa çıkarlar. (<https://secure.dobgm.gov.tr/opera2013/devopera.aspx?Mud=29> Erişim 03.02.2017)

ÖZGEÇMİŞ

Evrım Özdemir 19.08.1983 tarihinde Burdur'da doğdu. ATSO AGSL'yi bitirdikten sonra Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden 2005 yılında mezun oldu.

2007 yılından bu yana MEB'nda müzik öğretmeni olarak görev yapan Özdemir; 2008-2009 yıllarında Comenius Kardeş Okul Projesi kapsamında görev alarak, Fransa ve Finlandiya'da bulundu. 2010-2011yılı MAKÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ücretli öğretim elemanı olarak görev yaptı. 2011-2012 eğitim öğretim yılında Burdur GSL'de piyano, gitar ve MİOY dersleri verdi. 2013 yılında OMÜBE Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programını kazandı. 2016-2017 yılı OMÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda piyano derslerine girdi. Özdemir, halen Samsun ili Çarşamba ilçesi, Mustafa Kemal Ortaokulu'ndaki görevine devam etmektedir.

İletişim Bilgileri:

E mail : evrim-es@hotmail.com

Telefon : 0 505 479 07 73

